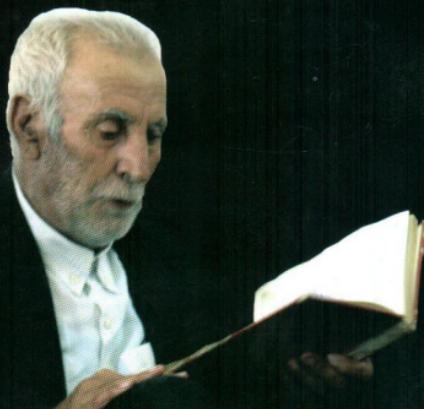

دونالدزونی

گزیده اشعار:

استاد میرزا محمد پخشی

استاد میرزا محمد بخششی

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

بَنْجَانِ لَكِنْ لَمْ يُنْتَهِ هَمْ بِإِنْ دَمْ
بَنْجَانِ لَكِنْ لَمْ يُنْتَهِ هَمْ بِإِنْ دَمْ
بَنْجَانِ لَكِنْ لَمْ يُنْتَهِ هَمْ بِإِنْ دَمْ

ISBN: 978-964-517-317-1

A standard linear barcode is located at the bottom right of the page, consisting of vertical black lines of varying widths.

دونالور عونی

۱۰۰

گزیده اشعار

استاد میرزا محمد نجفی

سروشناسه : بخشی، محمد - ۱۳۰۸

عنوان و نام پدیدآورنده : دنیا یورغونی / گزیده اشعار محمد بخشی.

مشخصات نشر : تبریز: اختر، ۱۳۹۱.

مشخصات ظاهری : مشخصات ظاهری ۲۹۲ ص.

شابک : 978-964-517-317-1.

وضعیت فهرست نویسی : فیبا

یادداشت : ترکی.

موضوع : شعر ترکی -- ایران -- قرن ۱۴

رده‌بندی کنگره : PL۳۱۴.۳۱۶.۹۱۳۹۱

رده‌بندی دیوبی : ۸۹۴/۳۶۱۱

شماره کتابشناسی ملی : ۳۰۷۴۱۴۱

نشر اختر

دونیا یورغونی

شاعر: محمد بخشی

تیراژ: ۱۰۰۰ جلد / چاپ اول ۱۳۹۱ / ۲۹۲ صفحه / قطع وزیری

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۵۱۷-۳۱۷-۱

مرکز فروش: تبریز- اول خیابان طالقانی، جنب داروخانه رازی، نشر اختر

۵۵۵۵۳۹۳

قیمت: ۱۲۰۰۰ تومان

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

ز هر چمن گُل نوچیده ام به این دفتر
که بلبان چمن نعمه خوان آن باشند

چمن بخند و قمری ترانه ها سازد
مغیان وطن مجریان آن باشند

فهرست عنوانین

صفحه

عنوان

۱۱	مقدمه
۲۲	قیزیل بایراغلیدور آذربایجانیم
۲۴	وطن
۲۵	گنديرهم
۲۶	شعریم وار
۲۸	سردار يالانچى نيه گريانسان أ صدام؟
۳۰	بايرام نغمەسى
۳۲	دوستت فرافقىندا
۳۳	داغلار
۳۵	گناه و صواب
۳۶	تبريز
۳۸	بېر بالا قىزىن انتظارى
۴۱	سگ هار
۴۳	قەھمانلىق يولونى شانلى وطندىن سوروشۇن
۴۴	قلم سن ايراندان قرآنдан دانىش
۴۶	استاد سخن شهرىار
۴۸	گون سۆزى - تەنگىن اوینادان اللە سلام
۵۱	منى
۵۲	گۈل ائلدن اوپادان وطندىن دانىش
۵۳	عكسيينن صحبت
۵۴	دېرىليك
۵۶	سازلى سۆز
۵۷	نوروز بايرامى
۵۹	دشت مغان
۶۱	وطن عشقىيندە
۶۲	گىچىر
۶۴	كۈنۈلدۈن گلايە

عنوان

صفحه

۶۵	سۇئگۈلى يولداشىدى ئۆز دىلييم منىم
۶۷	كۈنلۈم
۶۸	عشق نەممەسى
۶۹	افتخار ياراتىز ايرانە قىزلار
۷۰	در مورد ظھور حضرت مهدی(عج)
۷۱	شاعىرم
۷۲	دانىشاق
۷۳	قايماق دوداغين
۷۴	دۇيموشام
۷۵	يابىدا بىر قار كىيمىن قوتولور گىندير
۷۷	وجدان
۷۸	قوجالىق
۸۰	أى اعتبارسىز
۸۱	گۈل و بولبول
۸۳	دين و تقاوا
۸۴	كاسىپ دولتىدى
۸۶	بىلاق
۸۸	بو ابوالبشر اولماز
۸۹	عدالت
۹۰	آنا يوردوم
۹۱	ايستىرم
۹۲	گۈزۈل
۹۳	فرمودە حضرت علی(ع)
۹۴	دونىيا
۹۶	ڭىزە گىزە
۹۸	سونگوندە
۱۰۱	قوجالار ائوي
۱۰۳	ايستر

عنوان

صفحه

۱۰۴	بوياندادور
۱۰۵	يوخسولوق
۱۰۶	بيزيمدي
۱۰۸	هفته تعلیم و تربیت
۱۱۱	دوستلارا سلام
۱۱۲	سگز ايل جنگ تحميلىه گوره
۱۱۳	شاعيرم گؤزل وطنه مين افتخارى ايسترم
۱۱۴	قوجاليدا
۱۱۵	شعر از بهمن گنجه ...
۱۱۷	در جواب شعر بهمن گنجه ....
۱۱۹	کونلومون فلكدن شكايى وار
۱۲۱	بيزيم ائللر
۱۲۳	وحدت
۱۲۴	دوستلاردان گلايه
۱۲۶	در بمباران محله يوسف آباد تبريز به وسيله بعضى ها «عراق»
۱۲۸	من که بير ايرانيام اول كربلا ايستر مني
۱۲۹	انا
۱۳۱	بيلميرم
۱۳۳	ظالمين آخر انوى ويران اوور
۱۳۴	داغلار قيش زمانى
۱۳۶	بيزيم پئرددى
۱۳۸	امداد او لماسا
۱۴۰	بشر
۱۴۲	عشایر
۱۴۴	شعر از بهمن گنجه: بخشى
۱۴۶	اوزاقدان سلاميم آل شاعير بهمن
۱۴۸	به مناسب دومين سالگرد استاد شهريار
۱۵۰	ملّم

۱۵۳	قره‌داغ محالی
۱۵۷	قوجاليق سؤزى
۱۵۹	کاسبليق
۱۶۱	آغچه قلعه
۱۶۳	ياراداق
۱۶۵	ظولمكارلارا
۱۶۷	آخیردا همدمسن ماريلان گولوم
۱۶۸	سئودو گوم
۱۷۰	بيز نفر ترياكينين ديليندن
۱۷۱	نفرин بر محتكر
۱۷۳	پيس کيشى
۱۷۴	پيس عورت
۱۷۶	قره‌داغ اوغلودور قره‌داغ اوغلی
۱۷۸	اوخوسونلار اينچه بئللر شعرىمى
۱۸۰	قوجالار سؤزى
۱۸۲	جوانلار
۱۸۳	عراق دعواسى - آمريكا خليج فارسدا
۱۸۵	بايرام گلدى
۱۸۷	نماز
۱۸۸	نقدر مظلومون قانينى سورماق؟
۱۹۱	به مناسبت هفتە زن
۱۹۳	كتاب
۱۹۵	در سوگ دائى از دست رفتهام
۱۹۶	بيز دوستون ايستديكىينه گورا «قليان»
۱۹۷	اجل ياخينلاشىر جان گىندىر ايندى
۱۹۹	أى كىشى
۲۰۰	آنا توپراقيم
۲۰۳	صاحبسان بئش مىتىر بئزه بىلمىرم

عنوان

صفحه

۲۰۵	گندیرسن
۲۰۷	آخرت اثوبنده یار هواسی وار
۲۰۹	اسیرلرین اول دسته‌سی عراقدان ایرانه گلماقینا نسبت
۲۱۱	قوجالیق سؤزی
۲۱۳	گر وفا گؤرسن جهاندان سن خبر گۇندر منه
۲۱۵	شىپى با قرآن
۲۱۷	ياز گلر
۲۱۹	چشمه و داش
۲۲۰	ددھلر سؤزى
۲۲۴	دونيا
۲۲۶	آيريليق نعمەسى
۲۲۸	ليلەالقدر خير مِن الف شهر
۲۲۹	بى وفا دونيا
۲۳۰	بوز ألاغ سؤزى
۲۳۲	حورمتىن دادىنى قانىرام بۇ گون
۲۳۴	مغان
۲۳۶	در آخرین ساعات روز ۳۱ شهر يورماه ۱۳۵۹
۲۳۶	ايران عراق دعواسى
۲۳۹	حاج آقانىن آرزوسى
۲۴۱	شاعيرليق سؤزى
۲۴۲	عدالت
۲۴۴	عاشق شمشير
۲۴۵	يا مهدى صاحب زمان سن يئتىش
۲۴۷	آغلاسىن
۲۴۸	اولوبدى
۲۴۹	جاندى
۲۵۰	عالمى يخدى
۲۵۱	در بى وفایي دونيا

عنوان

صفحه

٢٥٣	وطن اوغروندا
٢٥٤	آل يواش يواش
٢٥٥	آناسيزلىق مرثىهسى
٢٥٦	آييقلار يوكلايىب ياتمىشلار گىزىر
٢٥٧	اىل گولون آتماز
٢٥٨	اردبىل ززلەسى
٢٦٠	ام ابىها
٢٦٢	باھالىق
٢٦٤	پناھنەد بە درگاه حضرت مەھدى (عج)
٢٦٥	جوت چولوق
٢٦٧	جمال اشىگى
٢٦٩	خاطيراتىم وار
٢٧١	خان چوبان
٢٧٣	سالىيلار گۈرونىز طوفانە منى
٢٧٥	سن اول ایران اولسۇن قرآن ورزقان
٢٧٨	بايرام سوغاتى
٢٨٠	شادىليق نىممەسى
٢٨١	على (ع)
٢٨٢	قمر
٢٨٣	گلمىشىم درمانە دوكتور
٢٨٤	نمازىيم منىم
٢٨٧	حيات يولداشىم
٢٨٩	وطن هوسيلە گلمىشىم دىله
٢٩١	ياحسين (ع)

مقدمه

ادیب گرانمایه، زنده‌یاد استاد «محمد بخشی» از شاعران خطه‌ی نادره‌پرور ورزقان، انسان روش‌ضمیر و خوش‌خلق و متواضع بود که درس انسانیت و وطندوستی را در دامان پرمهر و سرسبز طبیعت ارسباران آموخته و لطافت و شفافیت چشمه‌ها و رودهای این دیار، از وی انسانی رئوف و مهربان ساخته بود.

آنچه که در قلم و بیان و رفتار این شاعر شیرین مقال و این اسوه‌ی صداقت و نجابت و پاکی و ممتاز مشهود بود، گویای عشق او به انسانیت و وطن و پیشرفت و آبادی سرزمین اش می‌باشد. این شیفتگی و شوریدگی تا آن حد بود که شاید نتوان مناسبتی یافت که وی شعری در آن مورد سروده باشد! و بدون اغراق می‌توان گفت، اگر اشعار استاد محمدبخشی را بر اساس مناسبتهای کشوری تنظیم کنیم در حقیقت یک تقویم منظوم یا یک دیوان شعر ملی خواهیم داشت:

طبیعت او غلوبام طبعیم جوشاندا
داغا شعر یازارام گوله شعریم وار
وطنه وورغونام احساس داشاندا
دینیمه شعریم وار ائله شعریم وار

از ویژگی‌های خاص سروده‌های استاد بخشی، سادگی و روانی اشعار اوست که باعث می‌شود این جملات منظوم بر دل شنوندگان بنشینند و همین بیانگراییست که اشعار وی از دل برخاسته بود و لاجرم بر دل می‌نشست:

قلم یاز او خویوم ائللره شعریم
آلقیشلاسین قوچاق ائللر شعریمی
یوردمون عشقینده یازان شاعیریم
یایسین اولکه‌لره یئللر شعریمی

عطر دلنواز عرفان و شکر و مستی عشق به معنیات از برجستگی‌های دیگر اشعار استاد محمد بخشی است، اما عرفان او، خلوت‌گزینی و بیدردی نبود او در وادی معرفت، نوای حیات و تلاش سرمی داد:

قوی یازیم اوره‌گیم آرزیلارینی
بو شانلی وطنده دونیا یاراداق
گله‌جکده ائللر دادسین بارینی
اوره‌کده صاف عمل سُودا یاراداق

اکثر اشعار استاد بخشی به زبان شیرین ترکی و در قالب‌های ادبی این زبان می‌باشد: قوشما، چارپاره، مخمس، غزل و...

او همچون سایر آذری‌زبان‌ها، زبان مادری خویش را عاشقانه دوست داشته و سرافرازی خود را از عزت و عظمت زبان غنی آذربایجان می‌داند. او از زبان مادری خود، بوستانی می‌سازد که همه‌ی گل‌های رنگین در آن پرورش می‌یابند، از آن دژی می‌سازد که در مقابل هر نوع زشتی و پلشتی، آداب و فرهنگ نیکی‌ها و زیبایی‌ها را ترویج می‌کند. او راه انسانیت را با این زبان طی کرده و راه شیاطین را به کمک این زبان سد کرده است و با اشعار ترکی خود، دست‌های استکبار را قطع کرده است:

أتا بابا لاردان یادگار قالان
گؤزل همدمیمدى اوز دیلیم منیم
آذر ائولادی یم دیلیم تورکودی
هر ایکسی اولوب سئوگیلی منیم

بو دیل چکیب منی شعر سماسینا
وطن هواسینا ائل هواسینا
بوستان هواسینا گول هواسینا
بو دیل یاغیشیمدى هم سئلیم منیم

اما زبان ملی و هویتی و عامل اتحاد همه‌ی اقوام ایرانی - زبان فارسی نیز در نوشه‌ها و سروده‌های وی اهمیت قابل توجهی دارد مقدمه‌های وی برای اشعارش، همه به زبان شیرین فارسی است و دهها غزل و مثنوی و رباعی، زیبایی آثار ایشان را صد چندان ساخته است:

ای سرورم به کلبه دهقان خوش آمدی
بر جایگاه سنبل و ریحان خوش آمدی
از لطف رهبرم که طرفدار ملت است
از حال ما بپرس بدنیسان خوش آمدی
دهقان عزیز گشت و رها شد ز قید و بند
از کار خویش راضی و خندان خوش آمدی
کشتم «جهاد» کار دو محصول، مال ما
گلشن شده است دشت و بیابان خوش آمدی

استقبال از اشعار شاعران و یا تتبیع اشعار آنان و مشاعره و مغازله با شاعران، از ویژگی‌های مورد انتنای اشعار استاد محمد بخشی است. گاهی با نظریه‌نویسی بر اشعار استاد شهریار، گاهی با ترجمه‌ی اشعار شاعر لبنانی - نژاد قبانی - دو مورد فلسطین و مسجدالاقصی و بعضی مواقع، با سرودن شعر در تتبیع اشعار حضرت امیر خمینی(ره)، آثار ماندگاری از خود به یادگار می‌گذارد. اما مشاعره وی با دوست شاعرش بهمن گنجه‌ای، حلاوت و لطافت دلنشیینی دارد؛ قسمتی از این مشاعره را می‌خوانیم:

بهمن گنجه‌ای:

نه مدتی سنبه گوره بیلمیرم
نئجده‌ی کنف داماغ حال، شاعر بخشی
با هار فصلی ائل یایلاقا چیخاندا
بیزی ده یادیوا سال، شاعر بخشی

اورک آرزو اتلر، گؤز گزر سنى
دوداق تعريف اتلر، ديل بَزَر سنى
گورمسيين بو حالدا بدنظر سنى
صحبتيں گول، شكر، بال، شاعر محمد

استاد بخشى:

ايلدن آيريلاندان سولموشام اوڙوم
دای منده قالمايib حال، شاعر بهمن
قيشدادا باخارام سيزين يورتلارا
اليف قدّيم اولوب دال، شاعر بهمن

سيزين محبتيز گشتمز اوره کدن
ياديمسا سالاندا آغلارام هردن
مهدي اوخوياندا اصلی کرمدن
منيده ياديوسا سال، شاعر بهمن

مهر و محبت و وفاداري اين شاعر فقید به دوستانش، مثال زدنى بود. ديدارهای
صميمانه، پر از شادي و سرور و روبوسی های پراعطفه، حضور استاد بخشی را برای
دوستانش، صمييمى تر و خاطره انگيزتر می نمود. او بسياری از اين شفقت و دوستی ها را
در قالب شعر نيز به دوستانش ارائه می کرد. در روزهای خوش و ناخوش دوستانش
شريک شادي و غم های آنان می شد. با آنها می خنديد و با آنها می گریست. با آنها راه
می رفت و در کنار آنها آرام می گرف. دلش با آنها بود، هر جا که بود!
در سوگ و فقدان دوستان نيز، قلب پر مهر او مالامال از غم و اندوه و حسرت شده
در فراق آنان، می ناليد و به سوگ سرودها می سرود. در رحلت امام خمينی(ره) و حضرت
آيتا... العظمى اراكى(ره)، در سوگ استاد شهريار، در فقدان دوست شاعرش استاد على

منفردی، در عزای افرادی از ایل و تبار خود و حتی در دوری از وستاشن، مویه‌ها می‌کرد و ضجه‌ها می‌زد:

سوروشمادین حالیمی ائیل‌دین عذاب ای دوست
من ایندی ابر بهارم سن آفتاب ای دوست
گورو کمدین گوزومه دالالاندین اولدوز تک
ناحاق یئره ائل‌دین باغریمی کباب ای دوست
فرقان نارینا یاندیرما مخلصم بیلیسن
بهار گوللری تک ائتمه پیچ و تاب ای دوست

سطح بالای مطالعات استاد بخشی و در کنار آن، دستخط بسیار زیبا و هنری ایشان، فضیلت و بزرگی بر ایشان محسوب می‌شود. مجموعه‌ای که با ام «جملات کوچک از مردان بزرگ» تدوین نموده بود، نشانگر مطالعه‌ی جدی و هوشمندانه‌ی وی می‌باشد. کتاب‌ها و شخصیت‌ها و وقایعی که در اشعار ترکی و فارسی خویش از آنها نام می‌بُرد و گاه‌آنها استناد می‌کرد، وسعت دامنه‌ی مطالعاتی وی را نشان می‌دهد. در شعری خطاب به آقای «نوروز غنی‌افشرد» که یکی از کتاب‌های خود را به استاد بخشی تقدیم کرده بود چنین سروده است:

مدرسه یوخدی فرهنگ اولمادی
یول وورولمادی دکتر اولمادی
کاسیین یوخسولون قارنی دویمادی
ظالم‌لر چکمیشدى مهاره نوروز

مینلر «محمد» لر گئتدی آرادان
نشانلی‌سین آلدی مباشر، یا، خان
کیتاين ائل‌دی قلیمی شان شان
نه گون چیخسین نه‌ده ستاره نوروز

چک گیلن قلمه یاز حقیقتی
 پخش ائیله جهانه ایندی نعمتی
 «بخشی» دییر منه قویدون متّی
 سالیسان جانیما شراره نوروز

توجه به مسائل اجتماعی، بررسی آسیب‌ها و آفت‌های حیات بشری مقوله‌ی دیگری است که در اشعار استاد بخشی جلب توجه می‌کند. امر به معروف و نهی از منکر، دعوت به سوی ارزش‌های دینی و اعتقادی انتقاد از زشتی‌ها و بیماری‌های اجتماعی و... قسمتی از پیام‌های اشعار این شاعر قره‌داغی را به خود اختصاص داده است. اشعاری چون «گوناه - صواب»، «نفرین بر محکر»، «باهاالیق»، «امر به معروف»، «وجدان کاری»، «تریاکی»، «رمضان»، «نماز» و... دارای مضامین پندآموز و عبارات روشنگرانه می‌باشند. پاییندی به «نماز» را در یک شعر - قوشما - چنین زیبا می‌گوید:

آلهدان آرزمیدی بو همیشه لیک
 قالماسین قضایه نمازیم منیم
 قیامت گنونده محشر قوباندا
 نمازه واریم دور نیازیم منیم
 و همچنین در غزلی پرمعنی، نماز را چنین سفارش می‌کند:
 ای برادر یازیلیب عرش ده انسانه نماز

دوغروسوی زینت اولوب اسلاما قرآنه نماز

سن تصوّر ائلمه قیمتی ارزاندی بونون

کربلاده آینیپ چوخ باهالی قانه نماز

اما عظمت انقلاب اسلامی ایران، شاعر حق‌شناس قره‌داغ را جذب و مفتون خود ساخته بود. شب‌ها و روزهای دهه‌ی فجر در شهرها و روستاهای آذربایجان و ارسbaran

(قره‌داغ) شاهد شعرسرایی استاد بخشی در تبیین انقلاب اسلامی و دفاع از اهداف آن بوده است:

پیر جماراندان بیرون قوزانیب
ایشیق سالیب بیزیم کنده انقلاب
عدالت اللری کنده اوزانیب
ظالم‌مری چکدی بنده انقلاب

صحنه‌های جنگ تحملی عراق علیه ایران، در اشعار استاد بخشی نمود
برجسته‌تری دارد. در بسیاری از اعظامها، سروده‌های خود را خطاب به رزمندگان و
بسیجیان دلاور می‌خواند و خود نیز اعلام آمادگی برای دفاع از میهن اسلامی خویش
می‌کرد:

یاز مجاهد منی ای شانلی مسلمان، گئدیرم
گئدیرم یوردونمن اوغروندا وئرم جان گئدیرم
من شهادت سئوهرم چون نسییم اکبره وار
منده اکبر کیمی جبهه‌یه شادان گئدیرم
و در تشویق پاسداران شجاع جبهه‌های جنگ در شعری که بعد از عملیات کربلای
۵ سروده چنین متواضعانه و عاشقانه گفته است:

گل سنین او پولاد قولوندان اوپوم
آی بیزی غیرته میندیرن سپاه
اکبر کیمین یئری بویووا باخیم
استکبارا ضربه یئندیرن سپاه

این همه شور و عشق و حماسه‌سرایی برای انقلاب اسلامی و مناسب‌های تاریخ
آن، پاسخ هدیه‌ای است که انقلاب اسلامی به استاد بخشی عنایت کرده است. هدیه‌ای
که همه‌ی عزت و فضایل وی برخاسته از آن نعمت الهی است و آن، توانایی سروdon
شعر و جسارت یافتن یک دهقان در منطقه‌ی آسیب‌دیده از ظلم و جنایت‌های خوانین و

اشراف وابسته به خاندان منحوس پهلوی است. استاد خبشی به استناد اشعار خود، سروden اشعار را از پیروزی انقلاب اسلامی شروع کرده و از برکات توانمندی‌های این انقلاب، او بهره‌ای قدسی و الهی اخذ کرده است:

قوی دئیم نه زمان شعره باشلادیم
اسلام چیچکلندیب گول آچان گونی
شعریمیلن مظلوملاری سسلدیم
امام وطنیمه نور ساچان گونی

و آزادی بیان و همچنین آزادی نوشتن به زبان‌های محلی، دستاورد عظیمی بود که انقلاب اسلامی به ارمغان آورده بود و در این راستا استاد بخشی نیز چنین ادا یدین می‌کرد:

وطنیم آزادلیق تاپاندان بری
منیم شعریم اولدی دیللر ازبری
سنگرلر اصلاحانی آذر ائللری
اوخیوردی شیرین دیللر شعریمی

«حب‌الوطن من الايمان» در سطر سطراً اشعار وی موج می‌زند. در ستایش «قره‌داغ»، «آذربایجان»، «تبزیز»، «ایران» چنان اشعار حماسی و شورانگیز سروده است که او را به عنوان یک «شاعر ملی = اهل شاعری» باید نامید:

عاشقیم اوز یوردو ما جانانه تک
اولموشام عشقینده من دیوانه تک
قه‌مانلار یوردو دور ایرانیمیز
تولانیم قوی باشینا پروانه تک
یوردونون قربانی دور ایرانلی لار
ال ووروب قرائیلن ایمانه تک

در این مسیر وطندوستی و پاسداری از میهن، آنهایی را هم که به عناوینی از زادگاه آبا و اجدادی خویش مهاجرت کرده و در دیار غربت، دور از وطن به حیاتی خالی از عشق وطن، زندگی را می‌گذرانند، مورد خطاب قرار داده و آنها را به بازگشت به آغوش وطن فرا می‌خواند و همچون رودکی که با توصیف «مولیان» باعث شتاب سلطان و لشکریان به وطن گردید، تا جایی که می‌گویند سلطان بدون پای افزار (کفش) به سوی «مولیان» به راه افتاد، استاد بخشی نیز چنین به فرزندان وطن که در دیار غربتند، می‌گوید:

یوردونی ترک ائدب اوچان بولبولر
پرواز ائدب گلین آنا یوردونا
تازه بهار گلیر آچیلیر گوللر
آرزلار قوشلاری قونا یوردونا

سیز گلسز وطنه باعچالار گولر
بولبولر اوخوار قوزولار مَلَر
سیزیلن وطنه مین اوميد گلر
گلین یاشیل یاشلی صونا یوردونا

دها سال از عمر هشتاد ساله‌ی این شاعر شیقته‌ی وطن در آرزوی اعتلای میهن و فرزندان میهن گذشت. در این سیر زندگی، ذهن و ضمیر وی گنجینه‌ای از عبارات منظوم و منثور بود. حتی لحظاتی را که در اندرون و خلوت افکار خویش، ره می‌سپرد، آنها را نیز به نظم کشیده و با درج در صفحات دفتر خویش، تقدیم او به دوستان می‌نمود. روزی عکسی از خویش را قاب کرده و بر دیوار خانه می‌کوید که فی البداهه چنین سروده بود:

بیر عکس سالدیریب ووردم دیوارا
من اولندن سورا قالسین نشانا

گله جک نسلیمه سوژ آچسین دئسین
دنیا اوز وئرمدی بئله انسانا

دئسین بو مردیدی هایدا هارابدا
اولدوز تک پارلاڈی باهاردا یابدا
بو شاعر «بخشی» دی قالیب دیواردا
حسرتلە باخیر گئچن دورانما

و روزی، لحظه‌ی مرگ خویش را مجسم کرده، برای آگهی مجلس ترحیم خوش
نیز مرثیه گفته بود:

ایهالناس، بو گئدن ذوقلى شاعيردى گئدير
مجلس انسده بىر شاعير عارفدى گئدير
گرچه اوز اولکه‌سینين وورغونى محبوبه‌سيدور
ايندی بئش متر اولان خلعته صاحبدي گئدير

و حتى در اندیشه سنگ مزار خویش نیز شعری نوشته بود:
عرفان مجلسیین پارلاق اولدوزى
افسوس توپراقلارا باتیدى بوردا
سن الله اياقوى يواش قويگيلان
بو شاعير «بخشی» دی ياتیدى بوردا

آنچه که به قلم این حقیر امکان نوشتن یافت، «یک حرف از هزاران بود که توان
انعکاس آن فراهم شد. ولی به راستی صفحه صفحه و سطر سطر دیوان اشعار استاد
بخشی را باید خواند و شرح کرد و بهره‌مند شد. امید که اساتید شعر و ادب منطقه‌ی
ورزان و شاگردان و دوستان آن فقید سعید، این مهم را انجام داده و نواقص این وجیزه
را تکمیل نمایند.

استاد محمد بخشی در سال ۱۳۰۸ ه. ش در روستای «دیزج - صفرعلی» از توابع شهرستان ورزقان - استان آذربایجان شرقی پایی در عالم خاکی برگشید و در جوار رحمت الهی آرام گرفت و دشت سرسیز زادگاهش، آرامگاهش شد و بر همان خاک که عاشقش بود، جبین ساییدو آن مزار، به یاد عشق شاعری سوریده، زیارتگاه شاعران و عارفان و وطندوستان خواهد بود.

«بخشی» قو خماگیلان ائیلمه ناله
آخر جالاتاجاق داشقین پیاله
قبیریندن باش وئرر بفنشه لاله
بوتون دوستلار گلر یاد ائلر سنی!

روحش شاد - یادش گرامی باد
اهر - حسین دوستی

قىزىل بايراغلىدور آذربايجانىم

ئوز آنا يوردومنان سؤز آچىرام من
قەرمان يوردولودور آذربايجانىم
توپراقى داشلارى باسilmaz قلعه
باغچالى باغلىدور آذربايجانىم
وفالى دور رەھرىننە ئىلىننە
يالان گلەز تورك اوغلۇنون دىلىنە
اسلامىن پرچمىن آلىب آلينە
قىزىل بايراغلىدور آذربايجانىم
ستارخان باقرخان يادىگارىدى
ايран باستانىن ھاي ھارايىدى
اسلامىن قرآنىن سرايدارىدى
آيدىن اوچاقلىدور آذربايجانىم
عارفلر مسكنى عالملى يوردى
مردانە دوشمانىن قارشىندا دوردى
فرقەنин كمونىستىن أغزىنا ووردى
وطنه باغلىدور آذربايجانىم
رەھىر دئىب آذربايجان اوياقدى
بو اوياخليق انقلابا دياقادى
آذربايجان هر زماندا ساياقدى
گوللى يىلاغلىدور آذربايجانىم

شانلى قهرمانلار بىزىم يئرىنىدى
قاضى خىابانى بىزىم يئرىنىدى
مېنلر باكىلىرى بىزىم يئرىنىدى

قوچاق اوغلانلىدور آذربايچانىم

خطاشكن آد تاپىپ شير تك دايandى
قووما قىrix ساخلىيان دوشمان قوواندى
ايرانين گؤزودور وطن سؤوندى

سۇئنمز چراغلىدور آذربايچانىم

اردبىيل مشكىنى شانلى اھرى
مغان قىرەdagى هر تك تك يئرى
ستارخان اولمىيوب دىرييدور دىرى

قدىم سراغلىدور آذربايچانىم

قوش قونماز داغلارى بارلى باغلارى
سنگردن قايىتماز تورك اوغلانلارى
نبى كوراوغلو تك هاي هارايالارى

معدنلى كانلىدور آذربايچانىم

نظمى خاقانى بو ئولكەنинدى
شهريار شىدالار بو ئولكەنинدى
تارىخ يازان دوستى بو ئولكەنинدى

شاعر يغىناغلىدور آذربايچانىم

باسىلماز قلعه لر نشانەسى وار
مین جور قهرمانلىق حماسەسى وار
«بخشى» نىن يوردونا خوش نغمەسى وار

شىوكتلى شانلىدور آذربايچانىم

وطن

آى منىم مامنیم آرزومن او ميـديـم
همـيشـه سـروـتـك او جـاسـان وـطـن

سن ئوز قوجاقيندا بـؤـيوـتـدون منـى
عـزـّـتـه شـرفـه چـاتـاسـان وـطـن

سن منه آناسان من سنـهـ بالـا
آل قـويـونـدا آـنـا كـيمـينـ بـرقـالـا
ايـسـترـم دـاغـلـارـينـ اوـجاـ باـشـ قـالـا

جيـرانـلـارـ مـسـكـنـى اوـلاـسـانـ وـطـن

گـؤـزلـدـى ايـگـيـدىـنـ قـوـچـاخـ
سنـهـ گـؤـزـ تـيـكـنـىـنـ آـغـزـىـنـاـ چـالـاخـ
قارـاـ توـپـراـقـيـوـينـ قـادـاسـىـنـ آـلـاخـ

گـرـكـ اـفـخـارـلاـ قـالـاسـانـ وـطـن

بيـرـ يـانـينـ گـولـ چـيـچـكـ بيـرـ يـانـينـ بوـسـتـانـ
تـهـرـانـينـ بـهـشتـىـ تـبـريـزـ گـولـسـتـانـ
رشـتـينـ وـارـ مشـهـدـينـ شـانـلىـ اـصـفـهـانـ

اـولـدوـزـ تـكـ سـيـرـيـشـيـپـ يـانـاسـانـ وـطـنـ

«ـبـخـشـىـ» وـورـغـونـ اوـلـوبـ آـنـاـ وـطـنـهـ
وطـنـ عـزـّـتـ وـئـيرـبـ شـرـافتـ منـهـ
اوـرهـكـدنـ وـورـغـونـامـ عـاشـقـيـمـ سـنـهـ

قولـلـارـيوـىـ بـويـنـومـاـ سـالـاسـانـ وـطـنـ

گندیزه

یاز مجاهد منی ای شانلی مسلمان گندیره
گندیره یوردوندا اوغروندا وئرم جان گندیره
بورا ایراندی مسلمانلارین اوتييد اويدى
قويماروق حكم سوره هر ذلى شيطان گندیره
من شهادت سووورم چون نسيبم اكبره وار
منده اكير كيمى بو جيهىيە شادان گنديره
كربلا ايندى بيزه ميمك و مجنون اولموش
بابك اولاديام الـتـه توـکـرم قـان گـنـديـرـه
منه بو اـرـثـيـدـى ستـارـخـان و باـقـرـخـانـدان
تاـئـدـهـم دـوـشـمـنـى هـرـ يـئـرـدـه هـرـاسـان گـنـديـرـه
يـوـخـدـى باـكـيمـاـبـاـ چـونـكـهـ منـمـ طـالـبـ فـيـضـ
گـرـ نـصـيـبـ اـولـسـاـ شـهـادـتـ خـوـشـ وـ خـنـدانـ گـنـديـرـه
«بخشى» آذر بالاسى جنگىنده غفلت ائلهـمـزـ
من ئوزوم ظلم اوجاغين ائتمـگـهـ وـيرـانـ گـنـديـرـه

شعریم وار

طبعیت اوغلویام طبیعیم جوشاندا
داغا شعر يازارام گوله شعریم وار
ياريلقانلار اوچوب توز قوپاراندا
عئمۇر قوشى اۋەن چۈلە شعریم وار

آق سقاalar گئدیب جوان قالاندا
ابالار كۆچدوقۇ يوردى داناندا
اجل گلیب بیر بىر جانلار آلاندا
چمنە شعریم وار گولە شعریم وار

غافل انسانلارا جاھل اولانا
عقبانى اۋەنوروب دونيما دوتانا
آخرتىن مالا پولا ساتانا
خزانە شعریم وار يېلە شعریم وار

درەلردن سئىللىر شىرىشىر گئدەندە
دوشىلىرىنده بىنفـشەلر بىتتـنـدـە
تراكتـورلار مرجىمىـزـى اكـدـە
اورگـە شـعـرـىـمـ وـارـ دـىـلـەـ شـعـرـىـمـ وـارـ

مصطفى چىچىگى چمن اورتىنـدـە
گـولـ پـرـ چـمـلـرـ يـونـجـالـارـىـ اوـپـنـدـەـ
سـالـماـشـىـقـلـارـ آـغاـجـلـارـىـ سـؤـونـدـەـ

بـهـارـهـ شـعـرـىـمـ وـارـ گـولـەـ شـعـرـىـمـ وـارـ

انسانلار عؤمرى تك بوغدا يئننده
اجل اوراقلارى اونى بىچىننده
چشمەلردن تميز سودان ايچىننده

غافل انسانلارا بىلە شعرييم وار

يوخلاما آى قارداش غفلتىن اويان
بئش مرتبه حقىن بورجون قىل عيان
دونيا زودگىزدى گىل بونا اينان

عؤمۇرلار بنزىيەر يئلە شعرييم وار

«بخشى» سن شعرييى ياز گولە گولە
وزنinin قافىيەسىن دوز گىلە گىلە
صادقتىلە گتىر سۆز گولە گولە

سۈئىلە گول وطنە ائلە شعرييم وار

سُردار يالانچى نىه گريانسان آ صدام

شرم ائت داها جنگ ائتمه پريشانسان آ صدام
نادان ڏييسن سنه بير انسانسان آ صدام
يوخسا يوزيوا گولدى رىغانلار قودورو بisan
گئت قيريوى قاز دوزدى كه نادانسان آ صدام
سُنى ڏييسن شيعه ليقه يوخدى عقيدهن
تا كى وئرسن باش باشا حيوانسان آ صدام
اهوازدا ندور پىرزنин تقسيرى اي گرگ
بُمبى توکوسن ائيليسن يوز قان آ صدام
اعلان ائله دين باشماقوين باعгинى تهراندا آچارسان
آل وئرمى بول بير ڏلى يانشاقسان آ صدام
أردن شاهى آلاتدى سنى إيل سنه گولدى
سُردار يالانچى نىه گريانسان آ صدام
گوردون كه رىغان باتدى قوما دشت طبسىدە
پس سنه سفيه تابع رىغانسان آ صدام
گوردون نه گؤزل وئردى جواب ارتش اسلام
موشكلى بىدادى ائدب ويران آ صدام
فاو مسجدينون اوسته اسیر پرچم ايران
سَنْ آغلييسان ايران اولوب خندان آ صدام
كركوكى دويور توپلاريميز مندللى بصره
ويرانه اولوب اهلى قالىب حيران آ صدام

ایران قشونی حمله ائدیب بندری آلدى
رنگین سارالیب چوخلی هراسانسان آ صدام
«بخشى» بیر نفر شاعیر ناصِحدى اینانسان
گیت گیت دئیرم چونکى بیر ملعونسان آ صدام

بایرام نغمەسى

بایرام گلدى تازەلندى ايليمىز
ابا ياخينلاشىر ائل ياخينلاشىر

دانىشىپ گولماغا آنا ديليمىز
دوداق ياخينلاشىر دل ياخينلاشىر

هر طرفدن بھار آچىر ياز اولور
گۆللرىنده اردك اولور غاز اولور
بولبول گوله عاشق گولدە ناز اولور
أردكلر سوزماغا گۈل ياخينلاشىر

اوجا داغ باشىندا گول چىچك آچىر
سوروب قايما استوندن آھولار قاچىر
درەلردن شيرشىريتان سئل آخىر
بولبول چەچە وورور گول ياخينلاشىر

تازە نَفَس گلور باغا بوسنانا
طبيعت اويانىر اوْلَندىن صورا
باخ گولون اوستوندە هزار دستانا
دئير ياغيش ياغىش سئل ياخينلاشىر

ائىل چىخىر يىلاغا يىلاغا سووونور
كەھلىك باغرى قره سَسَه وئرىبر
قىز گللىن دستەسى چىشمىيە گللىر
يىشل وورور دالقالى تىل ياخينلاشىر

بو بايرام بئله ايل مبارك اولسون
ايран دوشمانينا دونيادار اولسون
«بخشى» دئير شانلى ملت وار اولسون

بىر بىرىن گورمَگە ئىل ياخىنلاشىز

دوست فراقیندا

سوروشمادین حالیمی ائیله‌دین عذاب ای دوست
من ایندی ابر بهارم سن آفتاب ای دوست
گؤزوکمدين گؤزیمه دالالاندین اولدوز تک
ناحق یئره ائیله‌دین باغریمی کباب ای دوست

فراق نارینا یاندیرما مخلصم بیلیسن
بهار گوللری تک ائتمه پیچ و تاب ای دوست

خیال اتمزیدیم سَن محبّتیوی کسنه‌سن
اگر بیلم که کسیسَن ائدم کتاب ای دوست

سن آرزو یولالارینی باغلادین منیم یوزیمه
امیدلی قلبیمی سن ائیله‌دین خراب ای دوست

بو عصریده هامیلار کج باخیلار بیر بیرینه
مگر دگیل بیله ایش چوخلی ناصواب ای دوست

بو دوزدی من قوجایام سن جوان نو خاسته
نه عیبی وار دده اوغول اولسا هم رکاب ای دوست

اگر چه طایر قدسم و لیک سیندی پریم
گل ایندی انصاف ائیله اولما بیر عقاب ای دوست

محبت ائیلمه‌سن یازمارام وقایع دوست
گرک همیشه قalam مات و بی کتاب ای دوست

ارادت اللریمی ائیله‌رم سنه تقديریم
بو شرطیلن ائده‌سن عرضی مستجاب ای دوست

گلندہ قلیانسا ووور پُک پیر «بخشین»
گئدر قوجاللغی اووندا گلر شباب ای دوست

داغلار

قىش گىدى اۇرتوبىسن باشىوا آغ شال
اوخشارسان نوعروس گلىنىه داغلار

ماراللار جىرانلار كوسدولر سىندىن
يوز قوبىدى مغانىن چۈلۈنە داغلار

آغىر ئىللەر دوشىدى سىندىن آرالى
اۆزىزىن آپاردى جىران مارالى
سىندە بىتىن گوللەر قىشىدان يارالى

دۇزمىرىدى ماھىن يئلىنىه داغلار

سىندە قالان ايندى قارقا قوزغۇندى
آغارييدور باشىن زولفون پوزغۇندى
چىشمەلرین دونوب يايдан يورغۇندى

سوپيون ساخالار يازىن گۈلينە داغلار

قورخما قىش سوووشار باھارىن گلەر
جىرانىن مارالىن قنارىن گلەر
آغ ياغىشلار ياغار سولارىن گلەر

قىز گلىن باخاللار سئىلىنىه داغلار

بنفسەلر آچار بولبۇللەر اوخور
بىلدۈرچىن اۋزونە يووالار توخور
ھەردىن كەھلىكلىرى قرقاول قووور

قىزلار سىنجاق تاخار تئىلىنىه داغلار

لاله‌لر بـوروپـير درهـنـى دـاغـى
يـئـل وـورـار دـاغـىـلـار گـولـون يـاـپـارـاغـى
اوـچـوـلـار آـخـتـارـار اوـوـى اوـلاـغـى
مـيـنـنـدـه بـؤـز آـتـينـ بـئـلـىـنـه دـاغـلـار
كمـريـنـدن سـوـلـار شـيرـشـير جـار اوـلـار
هـر جـور گـولـلـر آـچـار گـلـعـذـار اوـلـار
ارـديـهـشـت گـلـر خـوش باـهـار اوـلـار
بـولـبـول نـغـمـه يـاـيـار اـئـلـىـنـه دـاغـلـار
قـوزـلـار مـلـهـشـر چـوـپـانـ نـى چـالـار
دوـهـلـر دـايـلاـخـلـار دـورـهـوـى آـلـار
«بخـشـى» شـوقـه گـلـيـبـ سـنهـ شـعـرـ يـازـار
سـنـدـنـ الـهـامـ آـلـارـ طـبـعـىـنـه دـاغـلـار

گناه و صواب

گوگول تبسم اله گول گئچن پوج عؤمر و موزه
حساب قيل نه ائديسهن گناه صواب ايندي
صواب که ائيلمه دين گور نقدر وار گناهين
که ايسلرينه وارين چوخلى پيچ و تاب ايندي
سن هانسى مظلومون آشدين دوگونلى مشگلينى
نه وقت او نفسيوي ائتدين گولوم عتاب ايندي
بيليرديم آشميا جاقسان كاسبلارين دوگونون
سن هانسى مظلومون ائتدين ئوبين خراب ايندي
سن هانكى ظالمين اولدون كمك پيس ايسلرينه
يتيم لرين ائيلده دين باغرىنى كباب ايندي
بو ايشدن حظ ائيليب كئفلى تك قدم ووردون
دئدين بهشت ندور نقدى وئر شراب ايندي
آلين دشوندە دوروبسان گۈرنە ظولمكارى
خيال ائتدين اولوبسان كە دۇر ناب ايندي
اگر گداليق ائديب متقى اولاد بونى بيل
بيز اوندا اوللوق اوغول شاه كامياب ايندي
گچنلر حسرت اولوبدور قالاندا آرزو اميد
اينانمارام قاييدىب بيز اولاد شباب ايندي
گل ايندي «بخشى» سؤزون اختصاريله باشا وئر
گؤزل قلمىدى سنه همنشين كتاب ايندي

تبریز

اسلامی ایرانا با سیلماز قلعه
شانلى آدین دوشوب دستانه تبریز

عین الدوّله لره سن وئرمە دین باج
ھنچ وقت باش آیمە دین سلطانه تبریز

سنهندین تک باش چکیسنسن آسمانا
مبازه سسین چاتیب هر يانا
دوغرى گوتیرسن سن ستارخانا

شاهلارينان گيرردى ميدانه تبریز

بیر يانون دريادى سنسن بير آدا
گونش اوئرە گیوا ساچار دريادا
بیوک گلە جگە سووون دونيادا

سن با خما تھمته بهتانه تبریز

سن قاضى خيابانى بسله دين
دين تانيان صفوبلر ايسته دين
چنلى بئلدن كوراوغلونى سسله دين

چوخ پاشالار توکدى عمانه تبریز

مشروطه پرچمین چىگنيوه گوتدون
عثمانلى قشونون تار و مار ائتين
فرقه نين كمونيستين تاختينا دزدون

ھنچ وقت آلانمادين شيطانه تبریز

انقلابدا قَدَوْ ائيله دين عَلَم
 قانيندان جانيندان گئچدين دمبدم
 بىست و نه بهمن قومونان همدم
دریا کيمین گَلَدِين طوفانه تبريز
 دونيادا سَسلندي قيامو سَسى
 لشگر عاشورا جوشدى هوسى
 گُوي مسجد بناسى اركين قالاسى
قَدِيمَنْ قَالِبِدُور نَشَانَه تَبرِيز
 بابكين شاهلا را اتتمه دى تمكين
 هر يانا قوزادي آزادليق سَسين
 داغلارين باشيندا محكم قلعه سين
دوندردى دوشمنه زندانه تبريز
 خطشكىن قشونون ائيله دى هنر
 تمام جوانلارين ايگىت دلاور
 قهرمان او لا دين يير يير سربىسر
تدبىرده او خشايار لقمانه تبريز
 ايرانا داياقسان او جادور باشين
 قورخما وور سينوه كيشيليك داشين
 ائل گؤلون سرخابين حتى ديك باشين
دونيا وار اولما سين ويرانه تبريز
 دين دوتوب دين سيزلىرى آتىسان
 شهريارين گئديپ ياسه باتىيسان
 سن «بخشى»نى شاعيرلره قاتىيسان
شەھرتۈي نقل ائدىر جهانه تبريز

شاعر و محقق ارجمند شهرستان اهر جناب آقای علی منفردی گنجه عالمینده
اللهین رحمتینه گندیر و بیر بالا قیزی ائوده انتظار چکدیگینه گوره بو شعری او
مرحومون تعزیه مجلسینه اخوه موشام

بیدر بالا قیزین انتظاری

گنجه یدی اما کی آی ایشیقلیدی
مینلر اولدوز کیچیک بویوک پارلیردی
مینلر فانوس کیمین گویون سقفیندن
ایشیقلی نورلارین یئره ساچیردی
اما بیر انتظار بالا نگران
پنجرهدن هی خیطه باخیردی
بیر بالا قیزیدی آتاسین گودور
بیردن هوسله نیب بابا چاغیردی
گوردی سس وئرمهدی یواش آغلادی
گاه یوروولوب گؤزلرینی یوموردی
گؤز آچاندا اولدوزلاری ساپیان
گاه داریخیب آیاق اوسته دوروردی
چون آتا گلردى گنجه لر ائوه
نازلو قیزیم دئیب اونى سؤوردی
مهربان اللرین تئلینه چکیب
اونا منیم جیران قیزیم دئیردی
یواشدان آی ئوزون غربه تک چکدی
اولدوزلار بیر به بیر آخیب باتیردی

بیردن ایاق سسی گلدى كوچهدن
قىز شادلانىب بابام گلدى دئيردى
بىر آز گودوب گوردى يئلين سسىدى
اما او يئل بىر غملى سؤز دئيردى
گئردى دئير بابان گلمىيە جاقدور
اولوم كلمەسىنى تكرار ائديردى
دئىردى داي او مهربان آلينى
پريشان تئلىوا چكمىيە جاقدور
دئيردى داي سنين او بوش سفرهوه
بابان نان و پنير سالماجاقدور
دئيردى علىنن كولگەسى هرگز
دai كوچه دونگەسىن دۇئمەيە جاقدى
چونكى سندن كوسوب مهربان آتان
دai سنه بىسكويت آلمىجاقدى
اوئرگى تىتردى بالا قوش كيمىن
بىلدى كى آتاسىن دai گئرە بىلمىز
دai باشىنى آلىب ديزىنин اوسته
گۈزل قىزىم دئىب دai سؤۋە بىلمىز
باشىن تكىه وئرىدى تختە قابويا
بىرده بابا دئىب يوخويما گئىدى
سحر اوياناندا گئردى آناسى
أڭىنە بىر دستە قارا گىبىدى

دئدى آنا منيم آتام نئجه اولدى
دئدى جانين دينه قربان وئرييىدى
دئدى يوخ ماما نيم مهربان بابام
منه گلمااغينى وعده اندىيىدى
دئدى قىزىم ايکى جوان پرستار
أتاوبىن خبرىن بىزە وئرييىدى
بىر جوت كىچىك آلين آتدى زۇفىنە
هوشدان گىئىب دئدى بابام اولوبدى

آقای نوروز غنی افسرد کتابی نوشته به نام «سگ هار» که سگ شخصی به نام محمد را گاز می‌گیرد و بیمار می‌شود چون در دوران گذشته در روستاها امکان بهداشتی و غیره وجود نداشت و حتی از مدرسه و علم خبری نبود لذا تاچاراً کسان محمد به فالگیر و دعانویس مراجعه می‌کنند که در نتیجه محمد از بین می‌رود و اطرافیان خویش را داغدار می‌نماید که شعر زیر در تأیید اظهارات آقای غنی افسرد سروده شده است.

سگ هار

مینلرین گورمشوق بوجور ایشلدن
نه دوکتور تاپییدی نه چاره نوروز
کندلری اختاریب فالبین افسونچی
آلینده پول قالیب آواره نوروز
سویوق دَّیب ائدیب برونشیت یا سیل
گول کیمین جوانلار اولوردی کسپل
یا فلچ اولوردی یا قیشلاری شیل
چوخلاردا دوشوردی قماره نوروز
مدرسه یوخیدی فرهنگ اولمازدی
بول یوخیدی بیمارستان اولمازدی
کاسبین یوخسولون قارنی دویمازدی
ظالم‌لر چکمیشدی مهاره نوروز
مینلر محمدلر گئتدی آرادان
نشانلیسین آلدی یا ارباب یا خان
کتابین ائله‌دی قلبیمی شان شان
نه گون چیخسین نَدَه ستاره نوروز

بو نوعىلن اولوب قوهوم قارداشىم
اوخودوم كتايىوچو خلاشدى غميم
شكراولسون الله گلېب مكتبىم

يىشدوق دونيادا غمخواره نوز

چك گىنْ قلمه ياز حقىقتى
پخش ائله جهانه بئله نعمتى
«بخشى» دئير بىزه ووردون متى

سالىسان جانىما شراره نوروز

قەرمانلىق يولونى شانلى وطندن سوروشون

شىرىمین نىك و بىدىن اهل هنردىن سوروشون
تىللى ساز نازلى گۈزى سىبلى تىلدىن سوروشون
باغان چىمنم اكدىگىيم گولدى چىچك
بوبالوون نۇمەلرىن لالەلى گولدى سوروشون
عاشقىن سەرىنى معشوقەسىنин عشوه نازىن
غىبىدىن الهام آلىپ اصلى كرمدىن سوروشون
دئميون فرهادا داغ يارما رقىب دالدادادى
خسروى ووور كنارا عشقى شىرىيندىن سوروشون
تلەسيك اويماكىلان هر دئىهنىن سۆزلىرىنه
دردىزىن درمانىنى دردى بىلندىن سوروشون
«بخشى» آذىر بالاسى ئوز ائلىنىن وورغۇنودور
قەرمانلىق يولونى شانلى وطندىن سوروشون

قلم سن ایراندان قرآندا دانیش

ایرانیم قان وئریب داغ تک دایانیب
بو يولدا بذل اولان باشلاردان دانیش

بو توپراقین هر بیر قاریش يولوندا
آز ياشلى آغارمیش ساچلاردان دانیش

باش وئریب قان وئریب وطن ساخلیان
دشمنی اولدوروب دوستک آغليان
قولدان گئچیب ياغى يولون باغليان

اون آلتى سنتىدە جواندان دانیش

مغوللار قارشىندا ايللر داييانان
عربىرين حمله سيندە اودلانان
فرقه نن كمونىستىن او دونا يانان

آذر ئولكەسینن قانىندان دانیش

باش دوشوب بير ياندا قول بير طرفده
وطن بير طرفده ئىل بير طرفده
شرف بير طرفده دل بير طرفده

يوردونا باagli اوغانى انساندان دانیش

بيز وطن اوغرۇندا شەھيدلر وئردوq
استكبار آغزىننا يومۇرۇقلار ووردوq
دشمنلر قارشىندا مردانە دوردوq

دىدوق امداد ائدن يزداندان دانیش

ایرانلی رستمین زالدان درس آلب
وطن یاغى سینین أغزینا چالیب
کلیتون ریگانلار حیرتده قالیب

دئیب گل طبسین طوفاندان دانیش

قوما غرق ائله‌دی دین دشمانلارین
سرنگون ائله‌دی او فاتوملارین
اعجازلا محو اتدی بى ایمانلارین

رهبر دئدی بیوک شیطاندان دانیش

يولون ادامه وئر سربدارلارین
آیاق قوى يئرینه ستارخانلارین
قویما قانى باتسین نوجوانلارین

ياتسان يوخوندادا ایراندان دانیش

قانلى آله گلیب بو عزیز وطن
آیق اول بیر لحظه غفلت اتمه‌سن
سکّ ایل بعیین جنگ تن به تن

قرآن باغلى اولان ایماندان دانیش

قوى شهرته چاتسین شانلى ایرانيم
قوى آزاد ياشاسين هر بير انسانيم
يازديقيم سؤزلره واردى ايمانيم

اسلامين مرکزى تهراندان دانیش

«بخشى» دئير منم وطنە باغلى
شهيدلر يولوندا اوئه‌گى داغلى
قرآن شعارلیام اسلام خیالى

قلیم سن ایراندان قرآندان دانیش

استاد سفن شهریار

شانلى وطنىمین پارلاق اولدوزى
عزّت وئردىن سن ایرانه شهریار
نمەلى شعرلىرىن عطىرىلى گول تك
فرح وئير هر انسانه شهریار

حىدرىبا با داغىن شعرىن تك اوچا
شعرلىرىن اولدوز تك اونا نور ساچا
گىدىم اتگىنە با خام دويونجا
بىر آغلىام يانە يانە شهریار

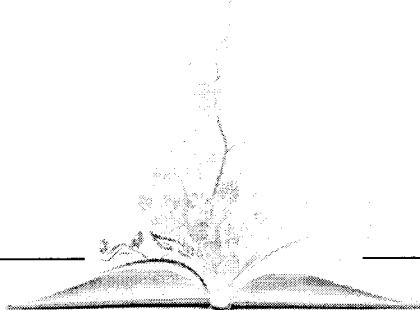
تالاردا من اوپىدوم ئىيندن سنىن
چوخ ادب اوئرگىدىم سوزوندن سنىن
بولبول تك آيرىلدىم گولوندن سنىن
سن شمعىدين بىز پروانە شهریار

بودونيا ھېچ كسه اتتىيوب وفا
تمام انسانلارا ائيلىيپ جفا
حىدرىبا با داغىن گۈزل باصفا
سنندن قالىب بىر نشانە شهریار

عليىن ارادت تاپىدىن الله
او شعريوه حىران قالدى عرفا^۱
بىز قظرەيوخ استاد سنسىن بىر درىبا
نيە دوشدون سن طوفانە شهریار

۱ - شعر «على، اي ھماي رحمت»

«بخشی» سَن صابر اول چوخ ائیلمه غم
شهریار اولمیوب دیریدی هر دم
افتخارله یازیر دفترله قلم
پارلاق آیسان سَن ایرانه شهریار

گون سپزى - تفنجىن اوينادان آللرە سلام

ياغىلار رىشەسىن كوكۇندن قازان
قانلى جىبه لىرده عسگەرە سلام

شان وطن اوغرۇندا جانىنى قويان
ڇاندارمى سپاھى افسىرە سلام

انتظامات مأمورلارى قەرمان
ھر بىرىسى واردى رىستم دستان
امنىيەت يارادىر ھر گون ھر زمان

آزادىق يارادان سىزلىرە سلام

قا باقدا يوخودى بىزە امنىيەت
أوارە قالمىشدى بو شريف ملت
أرادان گئتمىشدى حؤرمەت محبت

امنىيەت يارادان كىسلەرە سلام

اوغرۇلار قاچاقلار ئىيلردى طوفان
ملت ياتانمازدى قورخودان اينان
نه يتيشن اولدى نه كمك دوران

بولارى محو ائدن آللرە سلام

انتظامات اوغلى دوردى شير كيمىن
امنىيەت ياراتدى سكىندر كيمىن
أىرينى ياندىردى سەمندر كيمىن

دئىدى دوز يول گئدن ائللەرە سلام

قوچاق سپاهمیز قورخماز قانیندان
شان وطن اوغروندا گئچر جانیدان
وطن درسین آلار ئوز قرائیدان

حُبـالـوـطـن دـيـيـن دـيلـلـرـه سـلام

دئـدى بـيز اـيرـانـ مرـزـدارـيـوقـ
اـيرـانـ باـسـتـانـ قـهـرـمـانـيـوقـ
بيـزـ اـئـلـىـنـ اوـغـلـوـيـوقـ اـئـلـهـ باـغـلـيـوقـ

آـيـرـىـ آـلىـ كـسـنـ اللـرـه سـلام

قوـزانـدـىـ گـؤـيلـرـهـ اـئـلـىـمـىـنـ سـسـىـ
اوـخـونـدـىـ هـرـ يـانـداـ ظـفـرـ نـعـمـهـسـىـ
آلـىـنـدـهـ مـسـلـسـلـ بـابـكـ نـوـهـسـىـ

شـيرـ اـورـهـ كـلـىـ اـيـگـيـتـ اـرـلـرـه سـلام

دـاغـلـارـدانـ اوـجـادـورـ اوـجاـ باـشـيمـيزـ
تاـريـخيـنـ يـاشـينـدانـ چـوـخـدـورـ يـاشـيمـيزـ
اسـتـكـبارـ باـشـيناـ دـوشـوبـ دـاشـيمـيزـ

قـهـرـمـانـ اوـغـلـانـلـىـ كـشـورـه سـلام

عقـيـدـهـ يـولـونـداـ جـانـينـدانـ گـئـچـنـ
ميدـانـداـ دـشـمنـينـ قـانـينـدانـ اـيـچـنـ
اورـاقـ تـكـ قـاـغـارـيـبـ كـوـكـنـدـ بـيـچـنـ

خـطـشـكـنـ شـيرـصـفتـ لـشـگـرـه سـلام

دـؤـيـوـشـ مـيـدانـينـ قـهـرـمـانـىـ سـيـزـ
كـئـچـميـشـ اـيـگـيـتـرـينـ شـانـ نـشـانـىـ سـيـزـ
آـناـ وـطـنيـمـينـ قـوـجـ قـارـداـشـىـ سـيـزـ

يولـوزـداـ اـنتـظـارـ گـوزـلـرـه سـلام

داغلى سىنميىزدە ياشا داغ كيمىن
بارلى بھار اولسون عؤمروز باغ كيمىن
جانلارا يايلاڭىر سۇۋۇز ياغ كيمىن

مباز اصلانلار سىزلىرە سلام

قىشدا ياز ائيلەدىز درەنى داغى
وطىدن محو اولدى او قانلى ياغى
«بخشى» نن وارىدى قرآن داياغى

دئير آيرىيە يوخ دوزلىرە سلام

منى

يازديقيم شعرلريم چكديله زندانه منى
سالدى بير گوشة خلوتگىھە رندانه منى
دئديم اى دل نىيە چكدين منى آوارهلىقە
اىلەدین مۇفت يئرە عاشق ديوانە منى
گە طبىعتدن أۇتۇر مجنون اولوب گزدىم چول
گە چوروتدون يوزيمى عهدىلە پىمانە منى
بير گۈرچىن كىمى قوندوم يېنى دوست باغچاسينا
داش آتىپ يارە ووروب غرق ائلەدین قانە منى
گوردولر عارف اولاتلار كە طبىعىم جوشقۇندى
سالدىلار بير قفسە گىتتىلەر افغانە منى
«بخشى» يەم سىسلەمە بى خود منى هذيان دئمگە
blkە بىرناتقى ائلە آيەسى قرآنە منى

گَل ائلدن اوپادان وطندن دانیش

شعر منه حکم ائدیر منده گناه يوخ
دئییر طبیعتدن چوللردن دانیش
چینخ اوجا داغلارا گول چیچکدن دَر
دورنا گوز بولاغدان گؤللردن دانیش
دانیش شان بھارдан دانیش باغلاردان
باچجادان بوستاندان بولبولدن دانیش
دانیش آغ شال اُورتن پانیق کولوندان
سارى تقل بوغدادان سونبولدن دانیش
شعر یاز ئولكمیزین شان حیاتیندان
مارال تک آلا گؤز گؤزلردن دانیش
دئینه شاعیر «بخشى» ائل عاشقیدور
گَل ائلدن اوپادان وطندن دانیش

عکسین صمبت

عکسین دانیشیب ووردوم دیوارا
من اولندن صورا قالا نشانا

گله جک نسلینه سؤز آچیب دئسین
دونیا ئوز وئرمەدی بیله انسانا

سۇیله سین بیر زمان بیله بیر انسان
بوفانی دونیادا ائدردی دوران
دئردی بس قالار همیشه جوان

ناز ائيلردى گىچيرتىدىگى دورانا

قوجالدى سرو تك قدى أكىلدى
اهل عيالى دوره سيندن چكىلدى
مهربان دوستلارى قاچىب اكىلدى

دوره سيندن داغىلدىلار هر يانا

دئىنه بئل باغلاما قوهوم قارداشا
حىلە گر دوستلارдан سەن ائيلە حاشا
آيدىن اوئە گىنن قىلسان تماشا

ھئچ بئل باغلاما مازسان بئله زمانا

دئىنه بو مردىدى هايىدا هارايىدا
اولدوزتك پارلادى بهاردا يايىدا
بو شاعير «بخشى» دى قالىب دىوازدا

حاسرتىلە باخىر شانلى ايرانا

دېرىلىك

دېرىلىك دئىلەن گىشىش بىر طوفان
گاھ انسان غرق او لار ھى باتار چىخار

چىخاندا اولدوز تك پارلاقدى آيدىن
باتانىدا طوفانىه داييانار دورار

گرک قانات آشماق گرک جىغ چىكماق
يازىنان گۈورماق يايىنان چىخماق
پائىزىن سولغۇنى گولون پوزغۇنى

قىشىن سوپوغۇنا قارينا دۇzmanاق

گرک قارانقوش - تك قانات آچاسان
گرک بو دونيايىه لرزه سالاسان
گرک عقاب كىمىن شكارى ووروب

داغلار زىروه سىنده اونى بىرتاسان

بولبول - تك قفسە دوشىن دارىخما
قىسىدە نغمە ياي غفلتىدە ياتما
بەhar بولوتى اول هر دم بىر آغلا

لالەلرى گۈرت گولي ساراتما

دوزدور كى بو دونيا درىندىر داياز
قىشىن صىحى كىمىن سوپوخدور آياز
هردىنده قصە دى شعر او خى شعر ياز

بىوفا دوستلارдан اىستىمە نىاز

بو دونيا فانيدور شندور گنيشدى
لالهلى مرتعدى يئنيش يوخوشدى
«بخشى» بير شاعيردى دونيا يورغونى
دئيير قارداش اويان دونيا سوووشدى

سازلى سؤز

گل بير قوجاقلاشاق همزبان اولاق
سَن درديوی منه دئ من سنه سازيم

دانيشا دانيشا چيخاچ سيرانا
سوز ياياق ييلاقا چمنه سازيم

يانيق كرم چالاق گوللى داغيندا
اووزاق گؤللرينده گـزاق باгинدا
سن گـؤزل وطنين شانلى چاغيندا

تعريف دئ بو گـؤزل وطنه سازيم

گل دانيش داغيلسين مجليسين غمى
آى غـصـه درمانى يارا مرحـمـى
دوغروت جـليلـى اوـخـى دـلـغمـى

درـديـن درـمانـيـدىـير بـيلـنـه سـازـيم

قربـانـى غـريـبـدن آـلـگـيـلانـ الـهـامـ
ليـلىـ مـجـنـونـدانـ دـئـ هـرـ سـحـرـ آـخـشـامـ
تبـريـزـ شـكـسـتـهـ سـيـنـ چـالـانـداـ خـوشـامـ
شـهـرـتـينـ يـايـيلـيرـ مـيـهـنـهـ سـازـيمـ

چـكـ سـؤـزـىـ غـزـلـهـ باـشـ مـُخـمـسـهـ
مضـرابـ دـئـيـسـيـنـ سـيـمـهـ سـيـمـ گـلـسـيـنـ سـنـسـهـ
«ـبـخشـىـ»ـ قـولـاقـ أـسـسـيـنـ گـلـسـيـنـ هوـسـهـ

شعر يازـسيـنـ طـويـلاـرـاـ گـلنـهـ سـازـيمـ

نوروز بایرامى

نوروز بایرامىندا جمعه گونوند
اوبا گولدى وطن گولدى ائل گولدى
طبيعت بىزنيب ياشيل گييندە
چىچك گىلدى چمن گىلدى گول گىلدى
بنفسه اوياندى قىش يوخسوندان
بولبول گوله دئدى ياز گلىب اويان
لاله نين گوزونى انتظار قويان
آق ياغيش سسلندى داشقين سئل گىلدى
گول أزلى گۈزلىر چىخدى سيرانا
او خشايير آلا گۈز مارال جيرانا
زولفون يايىب دال گردنە هر يانا
صبا ووردى دال قالاتان تئل گىلدى
بولبول نفمه يايىدى بوسستان باغا
ائىل مغاندان قالخىب گلر ييلاقا
داغدان گئدن قوشلار قاييدار داغا
چەچجهه وورار دوداق گىلدى دىل گىلدى
گۈئى چمن گيىندى ياشيلا آلا
كەھلىك قاقلاشا قمرى هاي سالا
عارفلر بو ايشه حيرتىدە قالا
ئىئره حيات وئرن سازلى يئل گىلدى

طبيعت اوياندى ياتاندان بىرى
آل ياشيل گىيندى چولون هر يئرى
شاعير «بخشى» آشدى بەهار دفترى
قلم گىلى دفتر گىلى ائل گىلى

به تاریخ ۱۴/۱/۱ به وسیله جهاد سازندگی ورزقان یک گروه پانزده نفری
جهت بازدید و آموزش کشاورزی و دامداری به کشت و صنعت مغان عزمت
چون دشت مغان در اثر بارش باران شب قبل آراسته شده بود لذا شعر زیر در
دشت مغان سروده شده است:

دشت مغان

بوز قویونون دسته دسته چولی بزه میشدی مغان
آلاچیقا گون دوشنده گون تک سیریشمیشدی مغان
پانبینغیلیقین گوی آگاجی باشینا آغ شال اورتموشدی
یئل وووردوچان دالقالانیب هر یانا اسمیشدی مغان
بوغدادارین باش قالدیریب سُنبلى تئله او خشاییر
من گلن گون دومانلیدی بولبوللر کوسموشدی مغان
ترانهده گلایه‌لی آرزو لاردى شان باهاری
یول اوسته کی قناریلار سسلرین کسمیشدی مغان
داشـقـينـدـور آراز چـايـين آرزو لاردى شان بهارـين
کـانـالـيـنـدان آـخـيرـدـى سـوـهـرـ يـانـ بـزـنـمـيـشـدـى مـغانـ
قارـاـ جـامـيـشـ گـؤـلدـهـ أـوـزـورـ كـهـليـكـلـرـينـ قـاـچـيرـ سـوـزـورـ
مارـالـلـارـ آـهـوـلـارـ چـيـخـيـبـ دـاغـلـارـدانـ باـخـمـيـشـدـى مـغانـ
قوـچـاقـ قـيـزـىـ قـوـجـ گـلـيـنـلـارـ مـسـ سـيـنـگـىـ كـورـهـ گـينـدـهـ
صـافـ چـشـمـهـ دـنـ سـوـ دـولـدـورـوبـ اـئـوـهـ گـتـيرـمـيـشـدـى مـغانـ
ايـلـلـرـ بـوـيـ آـرـزوـ لـارـ دـيمـ گـلـيـبـ سـنـدنـ قـوـجـاـقـلاـشـامـ
گـورـهـمـ كـشتـ وـ صـنـعـيـمـيـزـ نـهـ مـحـصـولـ اـكـمـيـشـدـى مـغانـ

پارس آبادین قارشیسیندا بس دئدیم بهشتی بو يورد
 ميليونلار انسانلار أۇچون بوغدانى ييغىمىشدى مغان
 تراكتورلار هارايلدىر كاسىب قورخما گل مغان
 يوزلر كمپايىنلار دوروب بوغدانى ييچمىشدى مغان
 مىوه باغىن قلمەلىك دالقاليير چىن چىن
 سەخرين شەھلى يابراقى اولدوز تك سىرىشىدى مغان
 گۈرددوم چوبان نى چالىردى املىك قوزى بىع بەينىن
 سوت اىستركن آناسىنин آردىنى كىسىشىدى مغان
 خان آرازدان گلن سولار آباد ائدىر هر يئريوى
 تېھلىرىن گول چىچكى سنه ياراشمىشىدى مغان
 طبىعتدن الهام ئىير گولون بولبولون چمنىن
 داغдан گلن افللر سىندىن محكم قوجاقلاشىدى مغان
 بىزىيدور بو كۆشنى كىشت و صنعتىن ايشلىرى
 بار وئرن باغى بوسستانى بو شركت اكمىشىدى مغان
 اصلاحىدوزون پارس آبادين باش قالدىرىيدور فلكه
 گونى گوندىن آبادلاشىب بدخواھى سىخمىشىدى مغان
 حيران قالدىم نجور يازىم وصف طبىعتون سىنин
 گول وطنىن شانلى يوردى لالەلر آشمىشىدى مغان
 شاعير «بخشى» اوzac يولدان قوناق گلىپ صنعتىيە
 عذر اىستير سنه تعريف چوخ ناقص يازمىشىدى مغان

وطن عشقىندە

هر کس وطنە باغلى دگىل جان نئىه لازم
بولبولىدەدە عشق اولماسا الحان نئىه لازم
پروانە اگر عشق اوتونا يانماسا ھر دم
تارىخلار آراء يازماغا دستان نئىه لازم
چون حُبّ وطن بىلمىسە ھر كىمسە مىرىضدى
بو دردە دوشن بىمارا درمان نئىه لازم
حبّ الوطين درسىنى مولا بىزە وئرمىش
بو درس اوخويان انسانا ديوان نئىه لازم
اوج رنگلى وطن پرچمنىن سؤگوسىيىم من
گر اسمىسە ائل بايراغى انسان نئىه لازم
ورغون ائليوب «بخشىنى» چونكى وطن عشقى
گر عشق وطن اولماسا ايمان نئىه لازم

گئمپىز

بىر گون اوتدوم آخار سوپيون يانىندا
گؤردىم سرعتىلىن چايالاردا گئچىز

سوilar شىرىلدايىر يئللەر ھاي سالىر
گۇنلەر تئز سوووشور آيالاردا گئچىز

سرعتىلە سوووشور ئۇمرۇن قطارى
پشت سرده قويور قىشى باھارى
أجل چكىر بىزى توپراقا سارى

بوزلار صخرە اولور يايالاردا گئچىز

اھل عيال داغىلىر بدن سُست اولور
اوتوزدان آتلىيىر ئۇمور شىت اولور
دېرىلىك انسانا بىر بن بىست اولور

باخ كى نه تئز ھاي هارايالاردا گئچىز

آل الوان گئىيىن گۈزلىن طاقى
پوزولور گول رنگى سولور ياناقى
چوخ وقت ياسا دونور طويالار اطاقى

سازلار سينير ناي نايالاردا گئچىز

اجل فرق قويىمور اربابا خانا
توبراق مشتريدى شانلى انسانا
كاشكى غافل اولان انسان اويانا

عُمرۇن سايىينا باخا گۈرە سايالاردا گئچىز

«بخشى» قورخماگىلان آز ائيله ناله
بىر گون جالاناجاق داشقين پياله
خېر ايش گور قبرىندن گوۋارسىن لاله
ايللر الله يولوندا كىچىپ آيلارداڭىچىر

کؤنولدن گلایه

دلی کوتلوم نه فغانه گلیرسن
یوخسا گمی کیمین غرق اولان سنسن

دریا تک بیر حالدا دورموسان اصلأ
گاه دوری گاه کیف فیرلاتان سنسن

گاه سلطان اولورسان چیخیرسان تخته
گاه ضربه وورورسان اویانان بخته
نامردسن با خمازسان وقتہ بیوقته

بولوت تک گاه گلوب آغليان سنسن

هر دم عابد اولوب ائدرسن سجدہ
هر دم شیطان اولوب گئدرسن گشتہ
بیر دم جهنّمده بیر دم بهشتہ

آز اویاخسان چوخ وقت یوخلویان سنسن

چوخ وقت رحم ائدرسن مسکین گدایه
هر دم عالم اولوب او خورسان آیه
گاهدان موشک اولوب گئدرسن آیه

هر دم ترسه دوروب يول دانان سنسن

هر دم بنزیرسن یازا باهارا
بَزَنِیب اگنیوه گیرسن خارا
بیچاره «بخیشی» نی قویان آوارا

عقلینى هوشونى جایدیران سنسن

سۇگولى يولداشدى ئوز دىلىم منيم

اتا بابالاردان يادگار قالان
گوزل هممىمىدى ئوز دىلىم منيم
آذر اولادىيام توركودى دىلىم
هر ايكيسى اولوب سوگولوم منيم
اونان آغلامىشام اوننان گولموشىم
بونان وطنىمین ياشىن بىلمىشىم
اورگىمین دردىن بوننان دئمىشىم
ئوز دىلىم اولوبىدى بولبولوم منيم
بو دىل منى چكىب شعر سماسىنا
وطىن هواسىنا ائل هواسىنا
بوستان هواسىنا گول هواسىنا
بو دىل ياغىشىمىدى ھم سئىليم منيم
بوننان اورگىنىشىم انسانلىق يولون
بونىلە كسىشىم شىطانىن كولون
بوننان باغلامىشام استكبار قولون
بونان دىئر گولر ئوز ائلىم منيم
آذر اولادى تك ائل سۇن ائل يوخ
توركۈن دىلى كىمىن اىستكلى دىل يوخ
بو ئولكە بستانىدى لالەلى گول چوخ
بو يورتدا آچىلىب نوگولوم منيم

«بخشى» جاندان سوور آى قوجامان ديل
بو ديلينن دانيش بو ديلينن گول
جهد ائله بو ديلين ارزشىنى بىل
بونان آغارىيدور ئوز تئليم منيم

كۈنلۈھ

ذلى كۈنلۈم نە فغانە گلىرسن
زمان منى دانار ائل منى دانار

هر دم قانات آچىب چىخارسان عرشه
گاھدا بولبول منى گول منى دانار

ايىتىرم شاد اولام غم منى چولغار
دورەمنىن چكىلر بىوفا دوستلار
بىر زمان يوخلاسام اوЛАР هارايالار

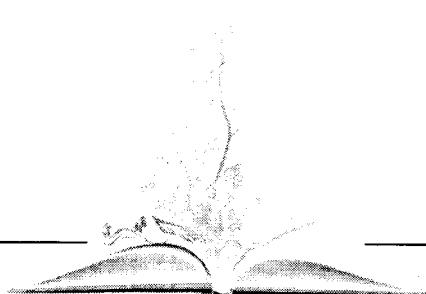
اوئرگىيم دىيسكىنر دىل منى دانار

گل منى آنگىلان بىر لحظە شاد اول
أىيرى اول آيرىن دوزونن دوز اول
نه وقته جان غمگىن ملولسان ملول

دييئرسن گول چىچك گول منى دانار

آل آتىب قلمە يالواردىم اونا
بلكە بىر دوست اولا اوئرەگى يانا
«بخشى» نىن غىمرىن سالاسان يانا

ذىمىيە دالقالى تىل منى دانار

عشق نخمهسى

او گونكى اوئره گىيم باغلاندى سنه
كولگە تك دالينجا گلديم باخمادين

يورغون گورچىن تك قوندوم دامىزا
دانلادىن داش آتدين منى قويمادين

قاناتيم آلتىنا قويىدوم باشىمى
ووردون اوزگىمە جفا داشىنى
غم يئىدىم آختىدىم گؤزۈن ياشىنى

سن شادلاتىب گولدون گول تك اوينادين
اغيار گلىب منى گۈردى آغلادى
رحمى گلدى منه غېرت ساخلادى
اونون ايشى سنين قلىبوى داغلادى
رحمه گلدىن سن يارامى باغلادىن

شهرىن داروغەسى دردىمى بىلدى
آغلادى گۈزۈمون ياشىنى سىلدى
گلدى يوخوندا سنى دىندىرىدى

سنده دردە گلىب بىردىن آغلادىن
آيىن خوشى گلدى عشقىيە گولدى
بولوت شاقىلدادى ياغىش سىسلندى
قوس و قزح آتىب سنى گولدوردى

«بخشى» نن دردine درمان چاغلادين

افتخار یاراتدیز ایرانه قیزلار

سیزین قارا اورپک اولان حجاییز
قزمیزی قانلاردان الواندی قیزلار

استقلال آزادی اولوب شعاریز
هدفیز اسلامدی قرآندی قیزلار

اسلامی لباسدا قانلی سنگرده
شهید قارداشونان چالیشدین سندہ
گورکملی سهمین وار شانلی وطنده

زهراينان باغلانان پیماندی قیزلار

اوکله بوروندون انسانی رنگه
قارداشو بزدین یوللادين جنگه
زینت وئردین او آپاران تفگه

دئدین گیت قان ویرماق دوراندی قیزلار

مدرسه سنگرین ائیله دیز جبهه
استکبار جانینا سالیسسیز لرزه
خانم زینب سیزه رهبردی گئنه

ظالملى کاخلاری ویراندی قیزلار

افتخار ائیلیون آزاد زمانه
آل ووردون اسلاما دینه قرآنه
«بخشی» شعریندہ یاز گوندر هر یانه

افتخار یاراتدیز ایرانه قیزلار

دۇ مۇرد ظەھۇر مەضرىت مەھدى عەمل الله تىعالى فرجەالشەرىف

مۇزىدە ايدل كە بىزە حېت يىزدان گلەجاق
بو گۈزىل يوردو موزا زەرە تابان گلەجاق
نور حق قلبى ايشيقلاندىرا جاق عزتىلىن
صحن دونيا يە گۈزىل مەھر درخشان گلەجاق
غىچەلى گول آچاجاق باغ و چمن ياسىمنى
گۈشن عىشقە بو گون مرغ خوشالحان گلەجاق
بادە جام وصالىن داها سىز نوش ائلەيىن
عشق مىخانەسىنە ساقى دوران گلەجاق
نور انوار خدا، باش وئرەجاق مغربىدىن
جشن ائدىن شىعەلر اول سرور خوبان گلەجاق
گۈزلو يور گۈزلى يىمىز مەھدى صاحب عصرى
ختىم اثنى عشر مظھر ايمان گلەجاق
قور وطن داشلارىنан بزم صفا اي «بخشى»
چون گەچىپ غم گونوموز روز خرامان گلەجاق

شاعيرە

شاعيرم ايشيقلى صاف اوئره گىيم وار
اولماسا گؤزل شعر يازا بىلمرم

اوئره گىيم محتتى غمى بىلمسه
خوش نعمە يارادىب يازا بىلمرم

آراز تك داشماسا شاعيرين طبعى
نه انتظارى وار يورغۇن كۇنۇندن
عقاب تك شكارىن گؤيىدە وورماسا
الهام آلا بىلمىز ئوز قدرتىندن

گرک شعر يارادام وطن اوغرۇندا
عزيز وطىيمىن شائىندن يازام
وطنە افخار يارادانلاردان
يوردومن قەرمان ئەلينىندن يازام

ائىيمىن صاف اوئرك بىر شاعيرىيم
سۈرەم يوردومى قوچاق ائىيمى
قەرمان ئىللەرە شاد اول دئماقا
شعرىن آچىرام شىرىن دىلىمى

«بخشى» يېم وورغۇنام گؤزل ایرانا
قەرمان ئىلى وار بارلى باغلارى
مشروطە يارادان ستار بالاسلى
بابك تك تىترەتدى درە داغلارى

دانیشاق

دئدیم قلم من اولوم روزگاریدان دانیشاق
فراق یوسف و یعقوب زاریدان دانیشاق
گئیبیدی خُسن و صفا بول اولوبدی جور و جفا
گل ایندی خلوت ائدب نابکاردان دانیشاق
جهاندا یوخدی عدالت فقیر یئرده قالیب
مینن ترقی آتین میگساریدان دانیشاق
نه سنده واردی شرافت نه وجدانین ظالم
که بیر دفعه دئمه دین گل ناداریدان دانیشاق
توجّه ائیلمه دین تانری وار پیامبر وار
دئدین گل عشق ائلیاق ساز و تاریدان دانیشاق
گئیبیدی احترامین پیس آدین قالیب نامرد
جهان دئیر که گلین اهل رازیدان دانیشاق
سین سوزون هامی وقت زردی زوردى ژروتدى
منیم سوزومده بودور جان نتاریدان دانیشاق
هزار ظالمنی ترک ائت گل ایندی عارف آراء
او شانلى شاعیریمیز شهریاریدان دانیشاق
که سائله دئیر اوغلوم علینی آختارسان
نگین شاهی وئرەن مرد تاریدان دانیشاق
گل ایندی «بخشى» تمام ائله ظالیمین وصفین
قلمدن ایسته که شب زنده داریدان دانیشاق

قايماق دوداغين

عاشيقم گول يوزيوه چون گوله بنزr ياناغين
دئمه طعيان ائليبور بالليدى قيماغ دوداغين
چكيليب قوس قزح تك كمان ابرو نه خبر
گؤزلرين آهو ياناق گول چيچك اولموش ياناغين
گئجهلر غم چكرم گؤز تيكرم يوللاريوا
سن حقيقت بونى ييل واردى دالينجان اوياغين
ناز ساتىب پوز ائلمه سنبلى تئل دالقالانير
دالقالى درىا كيمىن ويран ائدير هر داياغين
منى سن سايما گناهكار اوئره گيم فتوا وئير
حكم ائدير سنه گتير يئرىنە مجنون ساياغين
آز منه ناز ائله دلبر بىلىسنى عاشقىنام
«بخشى»نىن عقلى چاشىيدور آلا بىلمىر قاباغين

دويموشام

دونيانين ايشرلين گئرندن بىرى
من دولانىب جانانىمدان دويموشام

انسان بىر بىرىنە ظلم ائدرميشمى
قوهومنان قارداشدان جاندان دويموشام

دولانماق بورك قويماق حيلەدور رىا
ئروتلى يالانچى يئدىگى رىا
 يولداش يولداشىنا سويوق بىوفا

آشكار گۈزۈپ هر دياردان دويموشام

قارداش قارداشىنا دئىيگى يالان
ۋئرىگى وعدەنى چوخ فورى دانان
صداقت محبّت محو اولوب اينان

دولانمىشام انسىلاردان دويموشام

نه او لا عدالت ايشلەنە هر گون
عارفلر آلينن آچىلا دگون
آزاد ياشايالار انسىلار بوتون

دئيليمىيە من دوراندان دويموشام

انسانلىق گۈورسىن نفاق محو اولسۇن
بُخل و خَسَد گئتسىن صداقت اولسۇن
«بخشى» دئير ظولمكارلار محو اولسۇن

بو آرزويان شعر يازماقدان دويموشام

يابدا بير قار كيمين قوتولور گئدير

عارفلر عؤمرى كېك فرض ائديب
كە سو دالقا وئرجىڭ محو اولور گئدير

بيز زمان آه چكىر غم غصە يئىير
در واقع دونيادان يورولور گئدير

جوانلىقى اوخشار چىچكلى گولە
بولبول تك مايىلدى غنچەلى گولە
ياشايىش ائلىور ھى گولە گولە

دورنا گۈز چشمە تك دورولور گئدير

گۈز آچىپ يومونجان آتمىشا چاتار
جوانلىقىن ساتار قوجالىق آلار
اوغول قىز ئوز وئرمىز ائله مات باخار

غضەلى كىدللى دوتولور گئدير

مشهوردى كە بەھلۈل بير قبرىن اوستە
چاغىردى يالانچى بير چىخ گەل اوستە
يغىردىن ثروتى سن ثروت اوستە

گەل بير نظر ائيلە داغولور گئدير

سن گەل بىل باغلاما فانى دونيايىه
الف كن قدىيى دوندرىر يايىه
قيشدا آرزو لارسان چىخاسان يايىه

يابدا بير قار كيمين قوتولور گئدير

آنچاق کى بو دونيا فانى دونيادى
جوانين قوجانين قانى دونيادى
اينانمييانلارين شانى دونيادى

«بخشى» نىنده عۆمرى سووولور گئدير

وچدان

عارفلر آراء ایشده گرک بیر عیار اولسون
وچدانیله انصافیله ایش پایدار اولسون

هم انضباط اولسون همی وجدان کار اولسون
قوی اجتماعین حالی دولانسین باهار اولسون

حُب الوطنی ائتمه فراموش گؤزل انسان
اسراف ائلمه چونکى حرام ائلدى قرآن
بیل دوز يولا ارشاد ائلیر انسانی وجدان

تا دینی برادر هامی وقت کامکار اولسون

قرآن دا دئیر ائتمه خیانت عملیندە
ئوز ئولكەوی ياد ائيله هميشه نظریندە
وچدانی حَكَم ائيله گولوم هر هنرنده

تا اجتماعین شان حیاتی گلعتزار اولسون

هر کس وطنە باغلى دگیل جان نیه لازم
باگباندا خیانت ائلسە گول نیه لازم
وچدانی اویاق اولمويانا ائل نیه لازم
خوش باخ ائليوا، دوشمانىوا دونيادار اولسون

قانع ياشايان انسانا اصلاً خطرا اولماز
ولخرج اولانا دھريده هئچ بير ثمر اولماز
شاعيرده اگر دوز دئمسە خوش ائرا اولماز

وچدانیله ياز «بخشى» شعرىن يادگار اولسون

قۇچالىق

سېنېم آتمىش بئشە چاتاندان برى
دونيا اولور منه دار يواش يواش

بولبولودوم گول چىچككە اويناردىم
يولومدا گۈرسىنير خار يواش يواش

عۇمرۇمده بىر كىسە پىس دئمەمىشدىم
تمىق ائيلەيىب باش آيمەمىشدىم
اوجا باش داغ كىمەن ئىلىمەمىشدىم

ايىدى ياغىر باشا قار يواش يواش

اھل عيال چكىلىر قونشى پىس باخىر
چوخ يوخون دوستلارىم داي اوزاقلاشىر
پوز ائيلىيير منى ياندىرىرىر ياخىر

اوستومە گىتىرىر جار يواش يواش

سلام وئرن سلامىمى كىسىبىدى
قوهوم قارداش يالان يئرە كوشوبدى
گۈزۈم نوردان دىز طاقىدىن دوشوبدى

طرلان يئرين آلىر سار يواش يواش

هر كىس قارشى گىلسە پىس باخىر منه
دانىشسام طعنەلى سۆز آتىر منه
افادە ائيلىيير ناز ساتىر منه

كىسىلىپ باغلاർدان بار يواش يواش

«بخشى» دئير دونسون فلکىن چرخى
قوروسوقۇن آرازىين داشقىلى ارخى
عؤمروم باشا چاتىب قورتولان وقتى
دای باخمير ئوزومە يار يواش يواش

آی اعتبا(سیز)

دئمیشدين بايرامادا گلَرسن بیزه
بس نئیه گلمه دین آی اعتبارسيز

چرشنبه آخشمى چيخدىن قارشىما
باخمادين يوزومە داي اعتبارسيز

دئديم سيزده گونى گلهسن قوناق
بىر مهريانلاشىپ قول بويون اولاق
مندن بىر جوت دوداق سندن گول ياناق

تئللر و ئوزومە ياي اعتبارسيز

گلهسن سالماشاق گول بولبول كيمين
تئللر دالقلانا گوى سنبىل كيمين
دورasan قارشىمدا اينجە بئل كيمين

هر دنده وئرهسن چاي اعتبارسيز

بايراما سوووشى ائتمەدین صفا
وئردىگىن وعدىيە قىلمادين وفا
يازىق عاشقىقىوھ ائيلەدین جفا

قمريالار سالدىلار هاي اعتبارسيز

گلهسن دانيشاق دوغروسوں دۇزۇن
كور اولسون آرادا بىدنظر گۈزۇن
عاشقىلارين سازىن «بخشى»نن سۆزۈن

سوينجى بىر سوغات ساي اعتبارسيز

گول و بولبول

قديمن يازيلار عارف انسانلار
دوست دوستون يولوندا جانينى قويار
دييلر بير بولبول قوندى بير گوله
ايستدى اوينويا او گوله گوله
ايلىشدى تكانا يارىلدى باغرى
جان وئرىدى او دوشدى گولوندن آيرى
از قضا باخىردى ايكى سئوغولى
معشوقه باغرينما باسىدى بولبولي
چوخ چوخ افسوس يئدى دئدى الامان
كام دل آلماميش بو اولدى قربان
عاشقى اشىيدجاق معشوقون سؤزون
چكدى خنجر ينى اولدوردى ئوزون
اودا باشىن قويىدى گولون اوستونه
عشقىن سئوغوسونه ثابت قصدىنه
سروناز محبوبە گۈرنىدە بۇنى
باسىيدور باغرينما محبوبەسىنى
أۋپىدى خنحرىنن آخان قانىندان
دئدى دوست يولوندا گئشىن جانىندان
قولونى چيرمايسىب قازدى بير مزار
سوگىن بولبولي قويىدى او دلدار

گولدنده باغلادى بىر كىچىك دسته
گتىرىپ قويوبىدى مزارين اوسته
گول اولدى بىر بولبول بىرده سوگلى
بىرده معشوقەنین نىسگىلى دىلى

دین و تقوا

هر کیمسه‌ده دین او لاما شیار او لا بیلمز
تقواسیز او لان مرد سزاوار او لا بیلمز
جهدایله که آیریلما سان دیندن ایماننان
ایمان که ضعیف او لدی وطندار او لا بیلمز
انسان‌سان عم‌او لاما گرفتار تکبر
چون کبر و تکبر ائدن ائلدار او لا بیلمز
قورخدوم او لاسان دشمن و جدان و شرافت
وجданی دانان رس‌میدی پریار او لا بیلمز
گل گل عوض اول ائیله ترحم فقرایه
بو طرزی ائدن پیشه گرفتار او لا بیلمز
انصف ائله گل و وورماگیلان ریشیه تیشه
چون مرد عمل زار و دل‌افکار او لا بیلمز
اوندا او لاسان ده‌ریده بیر سویملی انسان
درک ائیلیه‌سن ظولمیله رفتار او لا بیلمز
گل عبرتیلن شعریم او خی دوستوم آییل سن
چون «بخشی» بو شعریندہ بد اقرار او لا بیلمز

کاسیب دولتدى

حیات باغچاسینین گوللری بىززوح
بوستان بىززيم باغان بىززيم باغ بىززيم
دوغرۇسى دونيانىن اشرفىوق بىز
وطن بىززيم دره بىززيم داغ بىززيم

باخارسان بو دونيا شىندير گئنىشدى
آجىدور شىرىندى يوخوش يئنىشدى
كيمىنە جەنم كيمە بەشتى
گۈئش بىززيم قره بىززيم آغ بىززيم

يالاندىر دونيادا عدالت ھانى
اولوب انسانلارا تبعىض مىدانى
گاه درىدر ائيلر شاهى سلطانى
چوبان دئير پىير بىززيم ياغ بىززيم

كيمى اللوان گئير كيمىسى قَرَه
كيمىسى آج ياتير گئجه سحره
كيمى دائم يئىير بالىنان كره
 فعله لىك بىزىمدى چوخ داناغ بىززيم

گوندوز سينمادا گئجه كئيف چىن
دونيادا غمى يوخ خوش گونلى كئچن
اولادينا هر جور لباس گئىدىرن
خوش باخىش اونوندور قاش قاباغ بىززيم

زمانىه اوونىدور قولچومماق او دور
تمام دورهسىنە خەط وئرمماق او دور
خواربىار انباردا جممع ائتمماق او دور

زور ديمماق اوونىدور شاپالاق بىزىم
«بخشى» دوزگون سوپىلە كُرس و عرش اوونى
آپارتمان اوونى كرمان فرش اوونى
قزىل اوونى گوموش اوونى ارز اوونى

شىك ماشىن اوونىدور بوز الاغ بىزىم

بىلاق

سن منى بىر قوناق چاغىر
اوپۇم سىنин داشۋو يىلاق

ائىل اوغلو يام وورغۇنۇن نام
اوجا دوتما باشۋو يىلاق

بوز قويونۇن دسته دسته
گىرەن آتىب سىين اوسسته
املىك لرى گۈزىل بىسلە

پايلا قۇورۇر تماشۋو يىلاق

قوى چوبانلار نئىين چالسىن
طېيىتىدىن الھام آلسىن
خان چوبانى يادا سالسىن

آخىتىسىن گۈز ياشۋو يىلاق

سن قوج ايگىتلەر يوردو سان
مرد اوغلۇن وار اردوباسان
شىروطەلىق زمانىن دان

چوخ گوردو ق ساواشۋو يىلاق

بنف شەھەر سىنندە واردى
داغلارى يوين باشى قاردى
بىر جە پىيس عادتىن واردى

سن سوور سىن قىشۇ يىلاق

چو خلار سنه گئچىب جاندان
سارا كوسدى خان چوباندان
گئچن خانلارдан سلطاندان

گىزلىدىن سر داشو ييلاق

سـؤودوگوم املىك قـىـهـسـى
شـيرـشـيرـ آخـانـ سـوـيوـ سـىـ
دوـغـويـاـ سـالـ قـوـجـ كـلـهـسـىـ

توـكـ وـئـرـ ايـچـيمـ آـشـوـ يـيـلاقـ

«ـبـخـشـىـ»ـ دـئـيرـ سـنـهـ باـزاـمـ
سـوـوـورـمـ اـئـلـلـىـ روـ تـمـامـ
چـوـخـ سـوـوـورـمـ هـرـ صـبـحـ وـ شـامـ

پـىـچـىـ وـ لـواـشـ وـ يـيـلاقـ

بو ابوالبیش اولماز

ئوز حقىنە بىگانە اولان بختور اولماز
هر كىمسە حريص اوlsa بىل اوندان بشر اولماز
جهد ائيلە حقىقت يارات اى اشرف مخلوق
ايرى گئدن انسانا جهاندان اثر اولماز
آج قوللاريوى باغرىوا باس دوزلۇگى دوستوم
چون حقە بازىن شمشىرىي اصلاً كىسر اولماز
سن وورما عبىت تھمىتى دين قارداشا پىسىدى
تھمىت وورانىن سۆزلىرى هېنج كارگر اولماز
هر كىمسە قدم قويسا گولوم دوز يولا بىسىدى
چون دوز ايشىن اوغروندا دىرىلى كدر اولماز
وجданى حكم ائيلە قايتى دوز يولا اى دوست
دوز ايش گورن انسان ابدا دربىر اولماز
سن گل اوخى بو شعرلىرى مغفترت ائيلە
بو عالم عرفاندا اوغول پىيس نظر اولماز
«بخشى» سۆزه طول وئرمە قايتى دوز يولا اوغرا
هر ىنفيده دوز اوlsa اينان بوالبىش اولماز

عدالت

قوی یاپیلسین دونیا ئوزرە عدالت
بلکە نابود اولا بخل و حسادت
قىسمت اولا انسانلارا سعادت

صميمىت بوداغ آتا ھەر يانا
اسلام آدى ايشيق سالا جهانا

بوندان بىلە انسانلىغا باشلىياق
انسان كىمىن انسانلىغى خوشلىياق
تصميم دوتوب ظولمكارى داشلىياق

انسان اولاق دايياق اولاق انسانا
قوی یاپیلسین شهرتمىز ھەر يانا

أڭو اولاق ئاملارا دونيادا
محبّت ائيلىياق آشىنيا يادا
مظلوم ھارايلاسا يتاق فريادا

بلکە نامردى انسانلىغا اينانا
گۈرسون ياخجي اوilar انسان انسانا

«بخشى» دئير عدالتە وورغۇنام
مردلەرە آشىنيام نامرده يادام
وطنىيم عادلدى اوئرەكدىن شادام

افتخارلا بونى دئيرم جهانا
عدالت ياراشىير شانلى ايرانا

آتا يو(دۇھ)

شاعىرم وورغونام آنا يوردوما
گۈللریندە سۆزىن صونا يوردوما
ئولكەمىن دالقالى سوپۇنا بازام
دومانلى چىسگىنىلى گوپۇنە بازام
أرزومندى ائشىدەم بومى نعمەلر
يوردوما يارادام يېنى اثرلىر
چونكە بو سونجى هارايلى طبىعىم
صبح يئلينىن جوشۇر داغىلىرى غەميم
اولان احساسىمى تقسىم ائدىرم
سون گونە يادگار قويوب گەندىرم
مندىن صورا آسسىن سەحر يېللەرى
دىئىلسىن دىللەرde «بخشى» شعرلارى

ایستره

دونيانى آتميش بير انسانم که غمخوار ايسترم
يوسفم زندانم ايچره من دل زار ايسترم
اولموشام غربت اسيرى بيلميرم ائللر هاني
بوبول زارم قفسده گوللى گلزار ايسترم
يوردومن گوللى چيچكلى گلشنندن آيريم
دردمند فرقتم درمان و دلدار ايسترم
نعمه کار بير بوبولم يوخ لالهزارييم بوستانيم
مجنوونام ليلا اسيرى سوگولي يار ايسترم
دويموشام بيپوده دونيادان يورو لموش انسانام
آتميشام هر آرزونى لطف دادار ايسترم
گئتميش آلن نوجوانلىق نوبهارين قارى تك
«بخشى» يم گون سوماغا بير گوشە تار ايسترم

گۈزىل

آى تك بولوت آلتىدان شىلەلنيرىسن
عالماھ دوشۇبىدور سراغىن گۈزىل

يواش يواش يئرى بىدنظر گۈزىل
واردى بالدان شىرىن دوداغىن گۈزىل

بىر جوت نارا بنزىر شوخ مەملەرىن
خوب ياراشىر بىلە مىنا گىردىن
سەنин اينجە بىلەن قارا تىللەرىن

گۈرسىنير سرېنىدىن داراغىن گۈزىل

بىزىسىن يوردووون داغىن دوزلىرىن
عالماى مست ائدىر شىرىن سۆزلىرىن
مەقнەنەنин آلتىندان خمار گۈزلىرىن

گۈرسىنير الما تك ياناغىن گۈزىل

ايىران گۈزلىرى گىئىىب آلا
سرخوش باخىشلارى اوخشار مارالا
دوداقى مى دهانىيدور پىالا

الىدىن مى آلسىن قوناغىن گۈزىل

آى ستارخان قىزى بابك نوهسى
قاشلارو گۈرئىن داشار ھوهسى
شاعير «بخشى» قوشار ماھنى نعمەسى

بلکە كىسمىيەسىن اياغىن گۈزىل

حضرت علی علیه السلام در مود دنیا فرموده است:

أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّهَا الدُّنْيَا دَارٌ مَجَازٌ وَ الْآخِرَةُ دَارٌ قَرَارٌ

فَخُدُومِنْ مَرْكُمْ لَمْقَرُكُمْ

ای مردم، به راستی که دنیا گذرگاه است و آخرت قرارگاه، پس تا می‌توانید از گذرگاه خود به سود جایگاه جاویدان تان ببرداشت کنید.

مجاز به معنی گذرگاه است، یعنی محل تجاوز و گذشتن.

و بی‌جهت نیست که می‌بینیم تمام تعابیر و اصطلاحاتی که برای نامیدن دین در تلقی‌های مختلف به کار رفته به معنی «راه» است.

مذهب یعنی راه محل ذهاب و رفتن

مسلک: راه کوهستانی

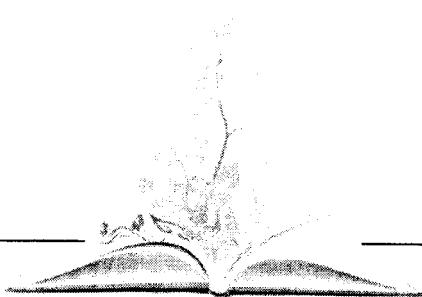
شریعت: راه آب

سبیل: راه فرعی

صراط: راه مستقیم

حتی به هجرت حضرت رسول اکرم(ص) که بیشتر اشاره شده منظور حرکت است پس از همه‌ی نکات فوق معلوم می‌شود که دنیا راه و آدمی مسافریست که در این راه باید حرکت کند و حرکت مسافر نیز جز بازگشت به عقبی چیز دیگری نیست.

پس می‌بینیم که دنیا یک راه است نه یک هتل و خوابگاه و آدمی مسافری راه‌سپار و غریب. اینک شعری در بی‌وفایی دنیا تقدیم می‌گردد:

دونيا

دونيا گاه گؤزل سن چو خداندا چرکين
اوجا داغ تك گونلى دومانلى دونيا

دول عورت كيمين سن وار مين نيرنگين
عشهولى فتنهلى يالانلى دونيا

گاه گولر او زون وار گاه قاش قاباغين
باچجان وار بوزستانين چيچكلى باغين
عرشە باش قالدىريپ سبلان داغين

مین دَرَهْن تِسْهَن وار آلقانلى دونيا

بىرىنە گۈز دوتسان يتيشە عرشە
غىضىن دوتاندا ئىئدنىز ايشە
ئىچەلرى سالدىن سايسيز تشوىشە

رحىملى غضبلى شيطانلى دونيا

گاه سفرەن آچىقدور قوناغين چو خدى
گاھدان ئوز او غلوا حۇرمەتىن يوخى
چوخ شىرىن جانلارى توپراغا سو خدى

گدالى يولچولى سلطانلى دونيا

هر دم او تاناسان خوش صفتىن وار
بعضىنە دونيا جان محبّتىن وار
سايسىز عداوتىن مين غضبىن وار

بوز قورتىدى قويونلى حيوانلى دونيا

ھئچ وقت او تانمادىن سى سووندن
باجى قارداشىندان دده نەندىن
اڭلە بىل ھامىلار ئوگىدى سىندىن

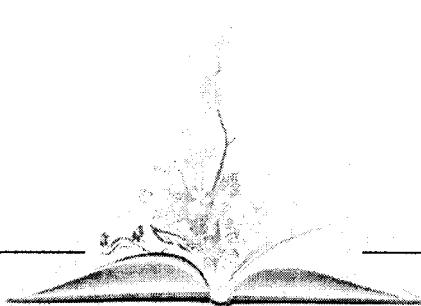
آى چركىن گئىملى الوانلى دونىما

نه شاهدان قورخوسان نَدَه يولجودان
كيمسى سايمورسان دونيادا اينان
گل بارى يارادان اللەدان او تان

آى عزيز آرکؤيون انسانلى دونىما

گاھ باهارىن واردى گول آچار باغىن
گاھ آغ لباس گئىسر او جا باش داغىن
سن الله «بخشى» نن قوجامان چاغىن

تئز سو خما توپراغا آى شانلى دونىما

گزه گزه

سوگلوم گل وئراق باهم آل الله
چيحاقد بير سيرانا يار گزه گزه

هر دم بير باخ منه خمار گوزون
سيينده تيتره سين نار گزه گزه

دئمه کي جان آلان دىيرم، نه سَن
عقليمى باشيمدان تاليان سَن سن
والله ملكلره او خشایان سَن سن

کهليك تك يئريشين وار گزه گزه

عشقين درياسيندا بير قايق كيمين
او توراق يان يانا شاڭ عاشق كيمين
بير آغاچ دىيىنده سالماشيق كيمين

آمم دوداقيندان بال گزه گزه

خمار گؤزون او خشار مارال گؤزونه
گل گئداق گزماغا جيران دوزونه
اويمىاگilan اغيارلارين سؤزونه

ايسته سَن جانىمى آل گزه گزه

گل گئداق با غلارا با خاق داغلارا
با خاق والله او لاق خوش بولاغلارا
سِرِيميز يايلانسىن تىللى سازلارا

گؤزنسىن لېيندە خال گزه گزه

بو جوان عؤمرومى قوجاتىما گولوم
سنسن منىم بىر نغمە كار بولبولوم
«بخشى» يەم ھى دئير لال اولموش دىلىيم
قولووى بويىنوما سال گزه گزه

سال ۱۳۷۰ معدن سونگون دوباره ایشە باشلا دىغىيغا گۈرە مراسىم شېرى تشكىل
و بىندەنيدە دعوت اتىدىكلىرىنە گۈرە بۇ شەعرلىرى او مراسىمىدە او خوموشام:

سونگوندە

توبراقى قزىللى داغى معدنلى
دورنا گۆز بولاغلار آخار سونگوندە
آزادلىق قوزويان صنعت اللرى
دان اولدوزى كيمين شاخار سونگوندە
بەاردا بىورۇنر ياشىيل أۋرىگە
داغلارى بنفسە درەسى قىزل
پئىرلە گول چىچك عطىلىر سپىر
مس معدنلىن سو تك آخار سونگوندە
اوجا باش داغلارىن زىرۇلرىندا
شەقلى صنعتىن شرف لالەسى
يورولماز صنعتگە ئوز قويوب تمام
خدمت كەرينى بااغلار سونگوندە
كارگىلر ووران كۈنگىن سىسى
حيات نغمەسىدى ائل نغمەسىدى
آرازا قوووشان آخار چايىلار تك
مس قزىل قايىناشىب داشار سونگوندە
فرهاد تك كۈنگى سىسىلىن داغىدا
گۈزلىرى آختارىر داشلاردا مىسى
ساختمانلار قورۇرىوندوغى داشدان
باخالىين اۋەگىن آچار سونگوندە

صنتين نعمتىن چاتدىرىر يىزە
جومدورور وطنى قىزىلا مىسە
شمشك تك پارلاشىر جوان مهندىس

يۇمۇروغۇن دوشمانا چالار سونگوندە

قلېينىدە دوتوبدور بىر بويوك آمال
مقدىس بىر آرزو مقدس دىلىك
يوردونا كشىكچى گئجه صبحة جان

سحرده قازديغىن توپلار سونگوندە

قارانلىق گئجه دە زاغەنىن اىچەرە
يارار پارچالايار آغىر قىئەلر
گۈندۈز او داشلارى يېيىب داشىيار

معدىدن ايشىگە سالار سونگوندە

اصلان تك سىندىرىپ پاسلى قفسى
شىر كىمەن داغلارى يارىر كارگر
ائلىن ياراشىقى اوڭكە بىزەگى

ستارخان بالاسى قالار سونگوندە

بولوت آتدان چىخىپ گونش بو زمان
داغلارىن باشىندان دومان داغلىپ
آلولى اودلار تك معدن ايشچىسى

دوشىمنى ياندىرىار ياخار سونگوندە

پارلاشىر زاغە دە مىسىن لالەسى
داغلارىن اوستىندن داشىنير دومان
زىروهەرده اولان جىران ماراللار

بولىدۇزىر سىسىنە قاچار سونگوندە

اودلار ديارينا بااغلى اولان داغلار
 وطن توپراقىن رنگين آچىيدى
 بو داغلاردا ياتان آل الون مسلر
 قىش گوننده آچىر باهار سونگوندە
 محبت يولونى چكىب مهندس
 هاممىز بو يولدان گلمىشوق قوناق
 قايالار سوكولوب درهلىر دولوب
 ماشىنلار طرلان تك اوچار سونگوندە
 من شاعير اوغلۇندا قوناق گلミشىم
 بو صنعت هنرين دوغروسوں گورەم
 آيدىنلىق گۈلۈنـدە شـعـرىـنـ اـوـزـمـ
 دـيـئـمـ كـهـ هـرـ عـارـفـ يـاتـارـ سـونـگـونـدـەـ
 گـورـوـمـ مـعـدـنـدـەـ چـوخـ شـانـىـ هـنـرـ
 شـادـلـانـورـ مـهـنـدـسـ قـوـچـاـقـ كـارـگـرـ
 «ـبـخـشـىـ»ـ آـرـزوـ اـئـلـهـرـ هـرـ أـخـشـامـ سـحرـ
 پـيـرـوـزـلـيـقـ پـرـچـمـىـ شـاخـارـ سـونـگـونـدـەـ

قۇچالار ئۆرى

بىر نمايش گۈرۈم آدى حاجى بابا
كۈنلۈمى دوندردى قانه آ دوستلار

جوانلىقين قويىدى اولاد يولوندا
قدى دوندى بىر كمانه آ دوستلار

بالسى آغلاسا اودا آغىلاردى
گولنده گولردى خندان او لاردى
گوندە يوز يول قاداسىنى آلاردى

صد آفرىن بو انسانه آ دوستلار

جوانلىقين ساتدى بala يولوندا
ھى سوغات داشىردى ايستى قويىنوندا
پروانەوار گىزدى ساق و سولوندا

او شمع اولدى بو پروانە آ دوستلار

آنچاق مىن آرزوينان غيرتللى كىشى
قوجالماغا طرف گوتدى يئريشى
كمان قدىن آيدى اولاد تشوىشى

رخنه سالدى سالم جانه آ دوستلار

اھل عيال هاي سالدى اونى دانادى
وقتسيز خروس كيمين بيردن بانادى
يازىق حاجى بابا اىشى آنادى

گولدى ناقص بو پىمانه آ دوستلار

آنچاق کى آيلشدى سەچرخ اوستونه
يولا دوشدى پورىشىگاه قصدىنە
دونىيا گولدى بىلە اولاد شىتىنە

أتا تاپدى يولچىخانە آ دوستلار

قوجالار كورپە تك محبت اومار
محبت اولماسا غُصىيە جومار
سيز گلىن ياخشى اولون گئچىر روزگار

قائل اولون او قرآنە آ دوستلار

قوجا اوشاق كيمين سىغىنار سىزە
امىدّى مغـروردى كمكىنىـزە
گـؤزى الـدـه قـالـار باـخـارـ اليـزـه

گـلـرـ سـىـزـه او درـمانـه آ دـوـسـتـلـارـ

آـرـزوـلـارـ سـىـغـينـاـ بـالـاـ يـانـىـنـاـ
داـيـانـاـ بـالـاـنـىـنـ سـونـ دـايـاغـينـاـ
قاـشـ قـابـاقـ اـولـونـسـاـ يـورـغـونـ جـانـىـنـاـ

بـيرـ اوـتـ دـوـشـرـ شـيرـينـ جـانـه آ دـوـسـتـلـارـ

«بخشى»دە قوجالىر آرزوسى واردى
قلېنده محبت سوداسى واردى
امىدّى مەربان بالاسى واردى

حۋرمەت ئىلر بـوـ مـهـمـانـه آ دـوـسـتـلـارـ

ایستر

بیر صونان اوشماگیدور یاشاییش
بو داغدان او داغا اوشماگى ایستر

بھارى آيدیندى خزانى سولغۇن
قىش گلر آيرىلىق سالماگى ایستر

بیر زمان جواندور صونا تك اوچر
محبت يولۇنى اوزونە سئچر
جهد ئىلر داغلارى دريانى گئچر

عقاب تك گؤيلىدن آشماغى ایستر

بیر زمان پر آچىپ عرشىدە گزەر
سايماز نە وار نە يوخ اوزونى بىزەر
قلبى صاف پىس ايشدن ائيلير حذر

سرۇ تك باش اوجا دورماگى ایستر

دئمە قوجالىقى اونوتمالىقى
ھامىمىز يئر اىچىرە قايتتمالىقى
يوخسا آخرتى بىز دانمالىقى

اجل ياخىنلاشىر وورماگى ایستر

«بخشى» الهام آلدى اوتكى سۆزىن
عېرت ياشى توکور قوجامان گۈزىن
ايىننى اونوداق ياپىشاق دوزىن

خىزان گلر باگى پوزماگى ایستر

بوياندادور

گؤزه‌لیم تئللرین توکولوب اوزه
دئینه چکیل يانا دای بوياندادور

بولوت تک کسیبدور آیین قاباغین
آی بولوت سن چکیل آی بوياندادور

قوی گؤزه گورسنسين گول ياناقلارین
عاشقى ياندىرسين بال دوداقلارين
او سنبلى تئلين آسن چاغلارين

شانه وور چيگنيووه ياي بوياندادور

قوی چىخسىن قانشارا آلا گۈزلىرين
بال دوداقين يايىسىن شىرىن سۆزلىرين
آز قوى سىنەم اوستە عشق كوزلىرين

قلم قاشلا اوخو ياي بوياندادور

بولبول اول سيره چىخ اوئەك باغىندا
نغمە ياي باغچانىن گوى بوجاغىندا
سن شاعير «بخشى»نن قوجا چاغىندا

اوزووا يېر عاشق ساي بوياندادور

یوفسولوق

کؤنلوم داها موندان صورا خندان اولا بىلمز
بولبول قفسه دوشىسى غزلخوان اولا بىلمز
هر كس بو زماندا اولا بىر ائوده پرستار
قورخدوم كه دئيم يارودا ايمان اولا بىلمز
هر گون اوتوروپ فكر ائيله قىد و نباتى
يۇخدۇر علاجى دردىنە درمان اولا بىلمز
دوز مىن تومان آت اوچىۋە داي قىنداابىلىم
عورت منى دانار بىلە پىمان اولا بىلمز
يۇز قايىقى مەلدور أدهمز بىر دانا بورجى
بورج آلتا گىئدن شانلى بىر انسان اولا بىلمز
«بخشى» داغ اولون ياپراق اولوب هرىئەلە اسمە
چون مرد اولاتىن قلبى هراسان اولا بىلمز

بىزىمىدى

ايران بىر تارىخىدى بىز تارىخ نگار
ايراندا آچىلان گوللار بىزىمىدى

بىزدن الهام آلىر شيدا بولبوللار
خوش نغمەلر فصيح دىللار بىزىمىدى

سوسنلى سنبلى چىچكلى باغانلار
دورنا گۆز بولغانلار باش اوجا داغانلار
زېروهەردن گۆز جيران ماراللار

ياشىل باش صونالى گؤلлار بىزىمىدى

باس يلماز وطن مىزداري وق
آدر ئولكەس يىنين قهرمانى يوق
ائىدن الهام آلىب ائل عاشيقوق

اوجا بويلى اينجە بىللار بىزىمىدى

ايرانىن قهرمان آذربايجانى
ألكو قرار وئردى شير ستارخانى
سايمادى صدامى بوشى رىگانى

دئدى وطن بىزىم سىنگر بىزىمىدى

شمالىن جنگلى جنوبون نقتى
مغانىن پانىيغى گول آچان وقتى
تركمان گۈزلەرى سازلى صحبتى

ساۋى شىل بوغدالى چۈللار بىزىمىدى

هر ياندان شير كيمين وطن اولادى
هيهات مِنَ الْذِلَّةِ سَسِينْ قوزادى
دوستون قوجاقلادى يادى قويلادى

وطن سُونْ قوج ايگيتلر بيزيمدى

شاعирوق گؤزل سۆز استادى بيزوق
واقف نظاميلار اولادى بيزوق
شانلى ئولكەميسىن فرهادى بيزوق

DAGLARDA YOL ÇAKN ALLAR BIZIMDÝ

قوزاندى گؤيلرە ئىلمىن سسى
هر ياندا اوخوندى ظفر نىممەسى
الىندە مسلسل بابك نوهسى

شىر اورە كلى ايگىت ارلر بيزيمدى

دونيا حيران قالدى بو قوج ائللەرە
انقلاب شهرتى دوشدى دىللەرە
«بخشى» احسن دئير بو ايگيتلرە

قهرمان اوغلانلى يئلر بيزيمدى

هفتہ تعلیم و تربیت

کؤنلومون آرزو سون یازیرام ایندی
آچیلیب دور تازه فصلی ایرانین

هفتہ تربیت دو تمو شوق بو گون
سوئینجی دور محتصلی ایرانین

قوجاسی سوئینجی جوانی خندان
همیشه لیک قالسین بئله خوش زمان
مدارس هر آچیب بزه نیب هریان

لاله آچیب قیشدا گولی ایرانین

معلّم وقاری شاگردلر زرنگ
کلاسدا بیر کلمه دانیشماز جفنگ
بسیج تشکیل وئریب الیندہ تنگ

اسلام مکتبی دور ائلی ایرانین

مکتبی اسلامی درس اسلامی
بو مکتبی سور ائل او با هاما
پیامبر گتیریب بئله نظامی

رهبری دور مولا علی ایرانین

محصل ادبی معلّم عالم
بال آریسی کیمین الیلار تعلیم
علم کسب ائدیللر باعقل سلیم

نممه یاییر گول بولبولي ایرانین

شانلى انقلابىم اولوبىدور سبب
داغ دوشى كتلرده آچىلىپ مكتب
نوجوانلار تمام اخذ ائدىر ادب

ايшиقلانير دين مشعلى ايرانين

كىند بالاسى دانشگاهما يول تاپىپ
بو آزاد ئولكىدە بال و پر آچىپ
خلقە خدمت اوچون مقصده چاتىپ

باغلى دېيل خدمت الى ايرانين

طبقات قورتولوب هامى برابر
كيمسه بىلمىر كيمين كۈئىلۇنده نه وار
علم وار صنعت وار عزّت وار وقار

هر يانا أخىلير سئى ايرانين

جوان معلمىر تازە سۆز آچىپ
شاڭىدلار چالىشىر مفهومون تاپىپ
قرآن ازبر ائدىر افتخار آلىپ

مكتب يايير شيرين دىلى ايرانين

تعلیم و تربیت يعنى ھم فکرى
يىرى تعلیم وئرن اورگىن يىرى
بىريسى نور ساچان نور آلان يىرى

عطر و عنبرلىدى يئلى ايرانين

جوانلار اوخويوب آلىدور لىسانس
مدّعى باخديقجان آرتىق دوتور ياس
أوجادان دئىرم يا ايهالناس

اللهدان باغلانىپ بئلى ايرانين

کند بالاسى درس دئماقдан يورولمور
بيهوده دانيشمور بيهوده گولمور
دوز ايشلهماق بيلير آيريليق بيلمور

دای قالمايیب بیر نسيگلى ايرانين

قيزيم ليسانس آليب اوغلوم دكترا
خدمت اوچون گئديب محروم يوردلارا
گئجه گوندوز يوخدور بو اولدوزلارا

قورتولوبدو هر مشگلى ايرانين

نهضتيم دونيايىه ايشيق سالىبدى
محروم كنده آموزشيار قالىبدى
«بخشى» آزادلېقدان الهام آليدى

آچيلىب گولشىنده گولى ايرانين

دوسٽلارا سلام

بودور اورهك آرزومن بودور دىلگىيم
اورهكىز هميشه خوش باهار اولسون

كويلونوز آى كيمين ايشيقلى پارلاق
گوزلريز جيران تك خوش باخار اولسون

ياشايين دونيادا چوخ آدلى سانلى
سوسنانلى سنبلى سوگى جانسانلى
ناموسلى غيرتللى شانلى

دوشمانىزىن گونى تىرە تار اولسون

نقدر دونيما وار شاد اولسون وطن
دوره ز چىچك اولسون اطرافيز چمن
با غچازى بزهسىن گؤزل ياسمن

بولبول چەچە وورسون گوللر وار اولسون

رفتاريز على وار شعاريز قرآن
قلبيز آيدىن اولسون هر گون هر زمان
«بخشى» آرزو ائلر مدام خدادان

سن اولگىيان بوستان اولسون بار اولسون

سگز ایل جنگ تممیلیه گؤره

بىز صرات المستقيم تاپدوق دايandيق قورخمادق
نور يزدانى گۈرۈب ظولماتى دانديق قورخمادق
جور به جور طوفانلارى نوح نبى تك سووموشوق
کوه جودىدە دوروب خلقى اوياتدىق قورخمادق
انقلاب درياسىنин دوشمنشكن ناوگانىيوق
بىز وطن خائىلارين قوودوق داغىتدىق قورخمادق
چون قاباقدا بىر سوسوز انسانيدوق لله الحمد
عشق و ايمان چشمەسىندىن صاف سوتاپدىق قورخمادق
تخم اسلام يايلادق پوزغۇن اولان بستانلارا
مرحبا چون دين و قرآنە ايناندىق قورخمادق
سنگر اسلام و ايراندا على وار دورموشوق
عبدوئىلر اولسادا ووردوق ساراتدىق قورخمادق
مهد ايراندان كليم تك سىلسىلوق انسانلارى
چىن و ماچىنه گئىدىپ بىز رىشه سالدىق قورخمادق
دشمانىن ماھوارەسى عاجزدى بىزدىن سۆز آلا
محكم الگولار شرافتلر قازاندىق قورخمادق
«بخشى» سن تعريف يارات بو ملىتين ايشارينا
قان وئىrip كفرى دانىب قرآنى آلدىق قورخمادق

شاعيرەم گۈزىل وطنە مىن افتخارى اىستىرە

بايرام گلىر قوج ائللەرە شانلى بەھارى اىستىرە
بولبۇلى سىبلى گولى ھىمە سەتارى اىستىرە
ئولكىمىزە داياق دوران شىر صفتلى اىگىتىلىرى
بىر بىرىنە قاىل اولان غىرت و عارى اىستىرە
گوللى چىچكلى بىستانى دورنا گۈزلى بولاغلارى
صف سوبىي دولدوروب گلن سىمەن عذارى اىستىرە
سەۋىگى وطن نغەمە يايير ھوسلە سولىير بىزە
اسلامىنان باغانلادىغىز قول و قرارى اىستىرە
انسان آراء سخاوتى شجاعتى صداقتى
دشمن شىكىن جوانلارا سەۋىگلى يارى اىستىرە
گله جىكىدە شان حياتىن آرزو سينا چاتىشماڭى
انسان اولوب احسان ائدن دار و ندارى اىستىرە
ملەتىمىز سوبىنجىلى فرح لىپ قوجاڭلاشا
«بخشى» يىم گئنىش وطنە شانلى وقارى اىستىرە

قوجاليدقا

اۋەھىمى سىخىر بىر بئىوک كدر
اۋ ئاشىك منچۈن دار اولوب گئنە

اھل عيال ھەرسى بىر ھوا چالىر
ھەممىم طران يوخ، سار اولوب گئنە

گىريرم يئريمە بلکە ھوش دوتا
بىر لحظە قورتولام غۇصەدن غەمنى
يوللاجاق خىالات ئاير دورەمى

نە آچىر لالەرنە گولور چمن
بىر مَنْم دورت دیوار بىر بالا راديو
نە گلېب گىدىن وار نە حالىم سوران
گئچن گونى آرزو لا يېر اۋەھىم

باغرىمى چاتدادىر دومانلى بوران
يئل سسى گلنده دئيرم كيم گلير
گورورام يوخ ائلە قاپىم باغلىدى
ايستيرم چىخىب بىر ھوا يئىيم

منلن اولان باغرىم گئنە داغلىدى
گئچەلر دئيرم سحر جورلۇر
اويانجاق گۈرۈرم ھمان آش كاسما
دئيرم آى «بخشى» ياخىندى احلى
چوخ سالما ئوزىيۈ غصىيە ياسا

شعر از بهمن گنجه که از مغان برای اینها نوشته بود

آچاندا سینه‌مین غملی دفترین
بنزه‌رم خزاندا بوسنانه بخشی

دost گلن يوللاری خام ائدیب فلک
غم ائتدی کؤنلومی ویرانه بخشی

غم سالیب حصاره اوره‌گیم دولی
کدرلی غصه‌لی ارنگیم سولی
مجنون تک سرگردان ایتیردیم يولی

اوغاز کیمین دوشدوخ دومانه بخشی

دوشمز دهانیم‌دان اقبالی آدی
او شیرین صحبتلی اوره‌کلر دادی
مجلسلر زیتنی ادب اوستادی

دوندردی قدیمی کمانه بخشی

جوش‌وبدی سینمین بحر عمانی
بیل منی ائیله‌ییب جفا نشانی
سینه‌مدن موج وئرسه علم طوفانی

دوشرسن علمده طوفانه بخشی

علم بیر دریادی انسان شناور
چیخاجاق ساحله اولسادا خطیر
بوشلامارام سنی شام و صبح سحر

یان‌سین احوالیوا بیگانه بخشی

جواب وئر عالمه صاحبدي الف
ايکى عنصر بيردن اولوبدى معروف
بيست و هفت سى و دودا دورت حريف

حکمی ايشليه جاق هر يانه بخشى

هانسى گون معراجه گئتدى پيامبر
قادير سبحانه اولدى امربر
عرشدن امته گتيردى خبر

هامى تابع اولسون قرآنە بخشى

بئله امر ائلیوب قادر سبحان
منافق اولا جاق وطنين ساتان
ايکى مسلمانين آراسىن قاتان

خلاقىده او خشايار حيوانە بخشى

در جواب شعر بهمن گنجه که (فتا بود) مغان نتوانستم حضوراً شاعر
بهمن را ببینم

گلديم مغان يوا گؤرمەدیم سنى
اوژه گيم اولوبدور قان شاعير بهمن
يوزيمى گستردیم پنهان ائيله دیم
دئديم پروانه تك يان شاعير بهمن
دوشدويم بير حصاره اوژه گيم دولى
غضنهلى كدرلى گزديم ساع سولى
سيزى تابانماديم كچ گشتديم يولى
گوز ياشيم اولموشدى قان شاعير بهمن
گؤردويم حاج كمال مرکب سوروردى
طبق معمول يواش يواش گولوردى
چوخ بى خيال منه طرف گليردى
دئدى بخشى، دئديم جان شاعير بهمن
سعيد منى دوتدى حاج عزيز كيمين
محبتهلى توکدى بير كھريز كيمين
ماشين منى قاپدى او شبديز كيمين
قلبيم غربال كيمين شان شاعير بهمن
سینه وي بنزتدين بحر عمانا
دال قالانا منى سالا طوفان
اگر طوفان منى سالسا عمانا
در يار منه دئير جان، شاعير بهمن

منه يازدين گلمه گلین دوشونه
دئيرم قوي کل گئتسين کل دوشونه
من قدم قويموشام عرفان دشتينه

دُوشُمك منيم چون مان شاعير بهمن

الف الله يوخدى اونون همتاىي
بى براقدى يئردن گىتدى يوخارى
قاف قرائدى گؤيدن گلدى آشاغى

مهدى حكم ائده جاق يان شاعير بهمن

مندن سلام آلسین حاج اسفنديار
بىليرم شعريمە ائيلر افتخار
«بخشى» گئدر سۆزى قالار يادگار

چونكه بو دونيا وار فان شاعير بهمن

کۈنلۈمۈن فلەكىن شەكايىتى ۱۹

اۋەرەگىيم دردىنى سوپىلەسىم سىنه
شىرىنلە فەھاد جان حكايىتى وار

زمان شلاقينان بىودايىر منى
كۈنلۈمۈن زماندان شەكايىتى وار

بىر خوش گون گۈرمەدىم عۇمۇرمۇم سوووشدى
محبىت صداقت آرالى دوشىدى
جوانلىقىن قوشى قىسىدىن اوشىدى

فلەكىن مەnimىلە عەداوتى وار

گۈرۈم ائلە بىودور دونيائىن ايشى
آخردا بىر دوتار شاهى درويشى
ذلى كۈنلۈم عېت ائتمە تشویشى

چون دونيائىن بىزىلە رقابتى وار

گۈرمۇشىم عۇمۇرمۇن ازل چاغىنidan
چوخ شاھلارى ائديب تخت و تاجىندان
چوباندان شاه قىرىپ شاه اولوب چوبان

زمانىن مىن جورە قضاوتى وار

دونيا بىوفادور اوز وئرمە اونا
دول عورت تك گوندە دوشىر مىن دونا
رحمى يوخدور قوجا جوان انسانى

جور بە جور ظلمى وار شقاوتى وار

گل سنده ایلمه بونا اعتنا
یالاتدان سویلمه دونیایه ثنا
«بخشی» دونیانی آت الگینان تقوا
تقوانین انساندان حمایتی وار

بىزىم ائللە

بىزىم ائللەر بىزىم ائللەر	قوج اىگىتلىرى سلىپيدور
بىزىم ائللەر بىزىم ائللەر	آزادىقى اىسىدىپىدور
اونون هر بىر بوجاقىندا	اتا بابا اجاقىندا
بىسلىپيدور بىزىم ائللەر	مېن قەرمان قوجاقىندا
اوردا وار غىرت دامارى	تېرىزىم اوپلار دىيارى
بىزىم ائللەر بىزىم ائللەر	جەت اوپلار هر بەهارى
آذربایجان افتخار	ارسباران شانلى دىيار
بىسلىپيدور بىزىم ائللەر	مېنلەرە اىگىت اوغلانلار
محروملىرىن وار كەڭى	ھر اولادى انسان تەكى
بىسلىپيدور بىزىم ائللەر	نبى كوراوغلى بابكى
مېنلەرە شەھىد شاهدى	فضولى واقف واحدى
بىسلىپيدور بىزىم ائللەر	مىليون مىليون مجاهدى
سەھنەرە وار سەبلانى	جوانلارى جنگ اصلانى
بىسلىپيدور بىزىم ائللەر	شەھريارى ھەم شىدانى

اولدى خلقىنин قربانى
بىسىلېدور بىزىم ئىللەر

مېنلر نوجوانلار جانى
سەتارخانى باقرخانى

«منفردىن» دىلەدە آدى
بىسىلېدور بىزىم ئىللەر

«وطنى» دور سوز استادى
«دۇستى» تارىخلار استادى

ئولكەمېزىن افتخارىن
بىسىلېدور بىزىم ئىللەر
سىزە قربان ئۆزۈم ئىللەر

قوى گىتىرىم «بارز» آدىن
«بخشى» كىمىن قوجامانىن

وھدت

قرآن بوبوروب شرعده وحدت گرك اولسون
بو وحدتىن اجراسينه همت گرك اولسون
چون شرعىدە بو وحدتى واجب بيلير اسلام
دانشگاهيلان حوزهده وحدت گرك اولسون
وحدت يارادان ملتە دونيادا زوال يوخ
بو مسئله نين خلينه صحبت گرك اولسون
ايراندا حامي بيردى برابردى و قارداش
قارداشلىقى حفظ ائليين أمت گرك اولسون
ايللر بويى جنگ ايچره جوانلار بيرلشدى
قان وئرىدى دئدى دشمنە تهمت گرك اولسون
وحدت سارى دونيادا بيزيم شهرتميز وار
باش ويرمگە جان قويىماغا شهرت گرك اولسون
گىل شانلى مربى بىزە وئر درس أخوت
چون شرع دئير ديندە اخوت گرك اولسون
«بخشى» سۆزىيۇ شوقىلە چك نظمە مكرز
غرا دئگىلەن بىزىدە بو وحدت گرك اولسون

دوستلارдан گلایه

نَقَدَرْ وَارِيدِي اقتدار منَدَه
چوخ عزيز دوتاردي ائلَّارِيم منيم

باغبان قوجالاندى بولوت ياغمادى
بستاندا قورودى گوللاريم منيم

طايفاميزين شادليغىديم غميديم
دونيادا نمونه دايىي عمىديم
هامى دوسلاريما چوخ صممىديم

ثابت ائيلەمىشدى ايسلاريم منيم

هابينا قاچارديم سسى گلنин
 يولداشىديم آغلىان گولمنين
وكيلى ديم بىلمىن بىلەنин

اصلأ تترمـزدى دىزلىرىم منيم

يواش يواش كئچيك اولان يئكلدى
بيكار اولانلارين ايش آله گىلى
پوزلى ايگىت اولدى دوندى ائولندى

چىخارتدى ياديندان سؤزلىرىم منيم

بىرى قهر ائيلەدى گلمندى بىزە
بىرى فخر ساتدى من آلان مىزە
مین جور ايراد دوتدى بير كئچيك سوژە

باشىلايىب دانلادى دىللاريم منيم

نیه ڏيڍشيلدين نه گلدي سنه
نیه اوڙه ک سوڙزو دئمه دين منه
شайд من ائديديم بير علاج سنه

گؤردم دشمن اولدی ديلاريم منيم

دائديم گل دانلاما اختيار گئديب
يا بختيم ياتيدور يا زمان دونوب
عؤمر گئچيب دوستلار الفتین كسيب

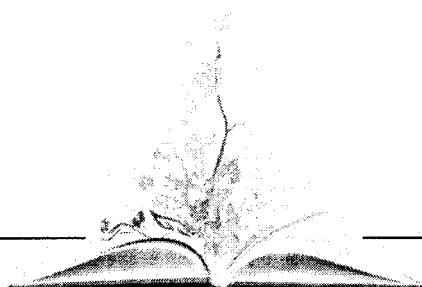
آزاليدور پارتيم پولاريم منيم

والا همي نم كامل دى عقايم
خيانت دانيشماز اصلاً بو ديليم
نقدر واري دى پولوم قلميم

أونونچون سؤور ميش اللاريم منيم

كيمى گوردون دانا يانا چراغى
پائيز گلدى باغبان پوزدى بوباغى
«بخشى» شعرىن يازير اوڙه کده داغى

گؤز ياشيم اول بيدور سئللاريم منيم

در بمباران محله یوسف آباد تبریز به وسیله بعضی‌ها «عراق»

قوچا تبریز

دئمه شهید وئردیم خسارت گؤردم
سن باشین اوچا دوت آی قوجا تبریز

ستارخان باقرخان یوردوسان وار اول
سووویسان چوخ قیشلار یای قوجا تبریز

سن هئچ سایمیسان سلطانی خانی
قوینوندا بسلدین شیخ خیابانی
مشروطه قوزویان سنین تک هانی
جانندان وئرسن پای قوجا تبریز

قوچاق نَبِين قوج کوراوغلون وار سنین
اوچا داغین آباد یوردون وار سنین
اردبیل اهر تک ائلین وار سنین
ورزاندان گلیر های قوجا تبریز

لشگر عاشوران گستیر هنر
مباز اوغلون وار تمام سربسر
آذری ائلارین مردانه گزر
دشمنلارا سالار واي قوجا تبریز

مشگین سراب سنه دایاقدی شیر تک
آذرشهر مراغه قوچاق ایگیت تک
مرند شبسترین کندرین تک تک

ائله بیل چوشوبدور چای قوجا تبریز

دونيا وار گئى مسجد اركىن وار سنين
هامتى بىلىر قوج ايگىدىن وار سنين
سبلان تك آخان سئلين وار سنين

مغان جوشە گلىب داي قوجا تبريز

اىل سۇن گنجەلى قره خانلىلار
وطنى چوخ سۇن او حاجالىلار
ياغبىستلو ايگىدى قره داغلىلار

ھميشه بير كمك ساي قوجا تبريز

باسيلماز قلعەسەن تمام ايرانا
اولدور دوشمانلارى قويما ديانا
اىلە بير ضربە وور نادان صداما

اياقە دورماسىن داي قوجا تبريز

مرکز اسلامسان عبادتىن وار
بو يولدا دونياجان شەماتىن وار
حملەن وار فتحىن وار شەhadتىن وار

مكتبو دونيايە ياي قوجا تبريز

تمام ئولكىن اىلین گلىپىدور هايىا
قويماروخ تبريزىم دونيانى سايىا
«بخشى» حقىقتى جهانە يايىا

صاداما دئىدирىدە واى قوجا تبريز

من که بیر ایرانیام اول گربلا ایستر منی

وئر اجازه آی نهَم چون نینوا ایستر منه
بیر اوzac یولدان دوروبدور آشنا ایستر منی
مهلت چون و چرا یوخدور نهنه جان الوداع
چونکه اول جانانه بی چون و چرا ایستر منی
غیرممکن دور که من بو یولدا کوتاه لیق ائدم
خاصه و قتی جبهه با بانک رسما ایستر منی
یا علی و لا تخف دیلده دئیب من گئتمی
چون نجفدن اول علی مرتضی ایستر منی
قصه خونین عشق من کی نسل عاشقم
چون شهادت ایسترم بو ماجرا ایستر منی
من سرور سُرخ ایثارم ولی با آه غم
قبر خاموش شهیدلر بی صدا ایستر منی
بانک هل من ناصری سنگ نشیناندان گلیر
من که بیر ایرانیام اول نینوا ایستر منی
چون منیم مولام علیدور صف شکن خیر فکن
ذوق فارالدھ دوروب دور لافتی ایستر منی
«بخشی» هر رز منده میز ایستر شهادت باده سین
چونکه الله امریدی بو خون بها ایستر منی

آنا

بیلمیرم نه یازام او لمویام خجل
سین محبتین صحبتین آنا

آتیندن قانیندان پایی وئردین منه
واجب اولدی منه حؤرمتن آنا

سن با سدین او ره گو باشینا منی
ھی ال دین گؤزلرو قارشینا منی
محبته ائتدین آشنا منی

اوجادور مقامین عزتین آنا

بھشتین قاپوسی سَنین قَدَمِین
ملائکلر او لار بھشت همدمین
من بکیف اولاندا سن چکدین غمین

بیر ساعت کس مدین نعمتین آنا

آی منیم مرییم آی کئچیک تاریم
آی شانلى ناموسوم غیرتیم عاریم
گؤزل گله جگیم شان افتخاریم

واردور محبتندن ثروتین آنا

سین صاف سوتوندن آتیدور قانیم
سندن ال هام آلیب منیم ایمانیم
سنه وابسته دور بو شیرین جانیم

یادیمنان چیخانماز زحمتین آنا

زهrai اطهردن آلیسان وقار
بو ایستکلى اوئرهك اوندان يادگار
اوندان قالان حجاب سنه افتخار
اونونچون اوجادور قيمتىن آنا

هر وقت سنى گؤرسىم اوئرهكىن شادام
آياقيندان اوپىم قاداوى آلام
آيرى زادىم يوخدور سنه شعر يازام
سن كسمه «بخشى» دن رحمتىن آنا

بىلمىرى

اڭلىمەدە ئولكىمەدە بىللىدى آدىم
كىيمسەدن يوخودى اسگىك بساطىم
ايىدى داي بىنميئر منى اولادىم

من قووا بىلمىرم دۇيىه بىلمىرم
اۋەك مىوهسىدى سۇئىيە بىلمىرم

اڭلەمەين اوپامىن مىصلحتىدىم
مىشگىلە قالانىن دادرسىدىم
شاعىرلەر يوردونون معرفىتىدىم

داي يازا بىلمىرم دىنە بىلمىرم
ترقى آتىنى مىنە بىلمىرم

مجلس ياراشىقى ائل عاشقىتىدىم
شىدا بولبولودوم گول عاشقىتىدىم
اۋەك عاشقىتىدىم دل عاشقىتىدىم

دانىشا بىلمىرم گولە بىلمىرم
عارلانىب مجلسە گەلە بىلمىرم

ايىدى داي سۆزىمە قولاق وئرەن يوخ
محبەت كىسىلىپ گلىپ گئىدەن يوخ
قوجامان چاغىمىي بىر يوخلىيان يوخ

گلاڭىھ ائتمىرم گىسە بىلمىرم
لال اولموش دىلىمى گىسە بىلمىرم

بىلەم زمان دونوب يا عقلەم چاشىب
اھل عيال داغىلىپ غم گۈصىم داشىب
خۇزمىتىم يوخ تەمت باشىمنان آشىب

قلمىم سُست اولوب يازا بىلەمیرم
دىرىيکن قېرىمى قازا بىلەمیرم

گلەجك پىس گونە ئىلەدەيم يقىن
كاغذ اوستە تؤكىدوم كۆئلۈمۈن غەمىن
بو دوزگون سۈزۈدى شاعير «بخشى» نىن

ئۈزۈمىم اوزمىم يئىيە بىلەمیرم
سەرىيەمىم ھەنج كىسە دئىە بىلەمیرم

ظالمین آھر ائوی ویران اولور

ای بشرى کى گئجه وار، يوخ صباح
پس نئيە هى شاكى دوران اولور
شانس گلېب ايندى سنى قوزايىب
ايشلىوه هر باخان حيران اولور
بخت اگر ياتسا قديمىن قالوب
خواجە نصیر لوطى ميدان اولور
بعضىلرى چاتسا بىر ايش اوستونه
اصلى دانىر فرعىدە حيوان اولور
اولماسا مظلومنان حمایت ائدن
هر دانا ميداندا رېزخوان اولور
گل سن آيىل يوخلاما اى بى خرد
ظاليمىن آخر ائوی ويران اولور
سيل گۈزىوي بىر دولى باخ دورانا
كامە يئتن تقوالى انسان اولور
مى يغىلب مىخانالار باغلانىب
حکم ائلىين عامل قرآن اولور
دونيا بىلىر گون اوزونى گىزلسە
شبپرە بازيگر ميدان اولور
باخ زمانا ايندى اۋلوب شەريار
«بخشى» گلېب بوردا غزلخوان اولور

داغلار قىش زمانى

يوردو م طبعتى دن آلىپى دور الهمام
گئنە گىنىپى دور آغ دونا داغلار

قووبسان بھاردان قالان قوناقو
قويمور تېھسىنە قوش قونا داغلار

ماراللار جىرانلار كوسوب گئدىيلر
كھليگى اوچولار مأيوس ائدىيلر
بىلدىرچىنلار جىكجىكلرىن كسىيلر

پرهسىن تاپانمور داي آنا داغلار

اتگىنـدە چـشمـهـلـرـىـنـ قـورـوـيـوبـ
دورـتـ بـيرـ يـانـوـ دـومـانـ چـسـكـىـنـ بـُـرـوـيـوبـ
بنـفـشـهـلـرـ سـولـوـشـقـايـبـ چـورـوـيـوبـ

بوز قوچلارين گئدىب مغاندا داغلار

دوزدى كى مئلىسن انسانلار آرا
قوج ايگىت ميداندا داغ كيمىن دورا
سندە ايکى اوزلوسن قيشا بھارا

گوندە گىنيرىسن بير دونا داغلار

يازدا چىچگىن وار يايىدا بالىن وار
پائىزدا گرده كان آلمانارىن وار
قىش يتشجك باشى اوسته قارىن وار

بو دورت فصلە وارسان سن آنا داغلار

سنده دورنگ اولسان بىز هئچ زادداها
 اگر سن باش آيسن باتاروخ آها
 قوى بولبوللر گلسين قونسون بوداغا
 اووچى اوخ آتماسىن جيرانا داغلار

 قوزولار ملهسىن آتلار كىشنهسىن
 چوبانلار نى چالسىن قوزى ملهسىن
 آرى ويزوپيزىنان گولدن بال آلسىن
 پايلاسىن بالينى هر يانا داغلار

 «بخشى» دئير گول چىچكىن بول اولسون
 ائللر گلن جهاد ووران يول اولسون
 آغ ياغىشلار ياغسىن گول كول اولسون
 قمرى نغمە يايلىك ايرانا داغلار

بىزىم يئرددى

قوى يازىم ئولكەمەن شان حياتىندان
مېوهلى باغچالار بىزىم يئرددى

بىزىم يئر گولشىنى گولدى چىچكدى
قەھمان اوغانلار بىزىم يئرددى

بىزىم يئرین قوچى قويون قوزوسى
داغلاريندا گزر جىران سوروسى
باڭلاريندان آخار سوپۇن دوروسى

دورنا گۆز بولاغلار بىزىم يئرددى

بىزىم يئرین بنفسهسى نرگىسى
امرودى خىارى بوللى مرجىسى
ھرياندان قوزانسار كەھلىگىن سىسى

ھيوانارلى باغانلار بىزىم يئرددى

سارى تىللى بوغدا نخود لوپىا
سارى قايماق زىنت وئيرىر سفريا
بال آرىسى قونور گوللى يونجويا

لەتدى آغ باللار بىزىم يئرددى

آغ أرپكلى پانبيق قرمىزى آلمَا
آغ دونلى سوغانلار آجقا يئرآلما
يابىدا بىر قوناق گل چوخ حسرت قالما

انجىر گىرددە كانلار بىزىم يئرددى

باغلارдан قوزانار بىلدىرچىن سىسى
هر ياندا اوخونار شادلىق نعمەسى
طبيعى قوج آتى جاموش كرەسى

شىرىشىرآخان چايالار بىزىيم يئرددى

ئولكەنى بزىر شوخ گۈزلەرى
گولى آچىب باغلاردا گۈزل گوللەرى
اوخونسون «بخشى» نىن دوزگۇن شعرلەرى

شىر اۋەك انسانلار بىزىيم يئرددى
قوچاق ستارخانلار بىزىيم يئرددى

امداد اولماسا

انسانلار گئدنمز ترقى يولون
اونلارا بير گؤزل امداد اولماسا

غيرتللى جوانلار آرزويا چاتماز
اسلامى يولالارا ارشاد اولماسا

قلم آل آليوه سؤزه وئر بىزەك
افتخارلى دوراق وقارلى گۆزەك
صنعتگر قلمىن گىزىلده گىرەك

سۇزلىرىن يازماغا آزاد اولماسا

آرزووم وار نە غىصە نىدە غەم اولسون
شادلىق مجلسىنده دوستلار جمع اولسون
ئىئىنيرىم بىر كاغذ بىر قلم اولسون

شاعير شعر يازماغا دلشاد اولماسا

شاعير ئوز شعرىنى دوغىرى يازماسا
آزادلىق يولوندا ھى چالىشماسا
آراز تك قايىناشىب داشىب جوشماسا

شاد اولماز وطنى آباد اولماسا

اگر يازىلماسا سۇزۇن دوزلىرى
اچىلماسا اوخويانلار گئۈزلىرى
ساكت قالماز وطنىمەن ئىللەرى

خائىلار ئىولرى بىراد اولماسا

شانلى وطنىدە وار آزادلىق تمام
بىلە آزادلىقا اوئەكدىن شادام
ايستيرم ئولكمە هايلى شعر يازام

شعر دىگىل اىچىنده فرياد اولماسا

شاعيرم سونجى شعرلىرى يازىرام
آزاد ئولكمىزدىن الھام آلىرام
منافق آغزىنا سۆزىلە چالىرام

ستارخان يوردوندان بىر ياد اولماسا

بشد

گل ویراق آل الله بیر انسان اولاًق
پیسلیگینن اولما بدنام آی بشر

سن نسل آدمسان اجدادیوه باخ
ئوز نسلیوی ائتمه گمنام آی بشر

الله سنی خلق ائلیوب توپراقدان
حدز ائیله اووا فخر ساتماقدان
پرهیز ائله بو غفتده یاتماقدان

دئمه هئچ کیمسنی سایمam آی بشر

دونیا مالین دوتدون دورت اللی اوژون
او ماللا باغلادی او آییق گؤژون
عزرائیل گلنده یوخوندی سوژون

ایچرسن آجلدن بیر جام آی بشر

کرام الکاتبین یازار اعمالیوی
نکیر و منکرلر سوروشار حالیوی
هدر وئرمه بوردا اولان مجالیوی

ایندیدن ائیلرم اعلام آی بشر

نئچه جانلار گؤردوق گئچیب گئتدیلر
بو فانی دونیانی وداع ائتدیلر
هانسى ماللار اوندا داده یئتتدیلر

هانى نوکر کنیز خدام آی بشر

هانى ذوقىنلىر هانى تاج تخت
هانى سليمانلار اختيار وقت
سن غفتىدە ياتما اويان آى بىخت
گۈر نە ايىشلەر گۈزۈر اىيام آى بىش
بوغدا يېتىشىنده اجل اوراغى
بچىر بىر بىر باغان پوزۇر بو باغى
«بخشى» دئىير اولما ئوزىيوا باغى
قىشى سوودون اولدى بايرام آى بىش

عشایر

قیش سوووشدی گلیر چیچکلی بهار
بیلاق ائل یولالارین گؤزر عشاير

دوه قطمارلاتیر بويونوندا او فسار
لالهلى داغلاري گزز عشاير

بیلاق منتظردى يولوزى گؤزر
بوينى آيرى بنفسه لرنىگىسلر
دورنا گؤز بولاغدا گلينلر قىزلر

آيدىن چشمە سوپون ائيچەر عشاير

زرينكاب بیلاغى گول چىچك آچىر
كەھلىك قاقلاداشير توراجلاڭ قاچىر
بنفسه اوستونه آل گونش ساچىر

داشدان دوروب باخار گولر عشاير

مشك عنبر بیلاغى چاي چمنىدى
اوستى لالهلى دور ياسمنىدى
بعضاً آھوسى وار چوخ صفالىدى

آھولارين يوردۇن بىلر عشاير

سېبلان بیلاغى بهشتە بنزەر
اونون قىلەسىنده كوهنورد گزەر
سرىنinin سوپى او يورتدان سوزەر

بور سورى او يوردى بزەر عشاير

سن ائلين اوغلوسان ائل ياراشيقى
اسلام عاشيقىسان وطن عاشقى
ييلاغ قهرمانى چمن عاشيقى

توراجalar ييلاغدا سوزر عشايير

«بخشى» گوزلر ائل اوبانين يولونى
ئئجه بولبول سوور گولون كولونى
چوبان قارداش نى چال بئجىرت قوبونى

بوز گۈره قوزولار مَلَر عشايير

شعر از بهمن گنجه: بخشی

شعر یازیسان بیزی یاده سالیسان
گولدی قوهوم قارداش بیگانه بخشی

معرفت کمالدان ادبدن دولی
ثابتی معرفتین جهانه بخشی

عرفان مجلیسینده طهارتین وار
عالم عرفاندا مهارتین وار
وفالی اولماقدا شهامتین وار

بوئی ثابت ائدیب زمانه بخشی

ناطق کلامیسان سؤزون صیادی
مُحبتین جذب ائدیر قوهومی یادی
معرفتین کانی ادب اوستادی

شهرتین یاپلیب هر یانه بخشی

دوتايديم چرخيدين آى كچ رفتار
ایستکلى دوستلاري قويما انتظار
آخرده بخشيني ائتين گرفتار

ائشیدن اولا جاق ديوانه بخشی

قلبیمیزدن آتاق مُحبتین کجین
قدیمی سؤزلرین بیز تاپاق اُجین
آلتنیدا بوز مادیان ترکینده خورجین

قالیدی اقبالیدان نشانه بخشی

بهمنم دای هانی قونشی بساطیم
یو خومدی مینمگه بیر یابو آتیم
ایتیپیدور قلممیم سینیب دواتیم
سالیب فلک منی دومانه بخشی

اوزاقدان سلامیم آل شاعیر بهمن

ائلنن آیریلاندان سولموشام ئوزوم
دای قالمايوب منه حال شاعير بهمن

قيشدادا باخارام سىزىن يورتلارا
الف قدّيم اولوب دال شاعير بهمن

سىزىن محبّتىز گئتمىز اوئره كدن
يادىما سالاندا أغلارام هردىن
مهدى اوخوياندا اصلى كرمدن

منىده يادىيو سال شاعير بهمن

دوزدى خزان گلېپ سولوپدور گولوم
دوشوبدور نعمە دن شىدا بولبولوم اوئره
گىيم جواندور شىرىندور دىلىيم

نىئى نىرم پول دولت مال شاعير بهمن

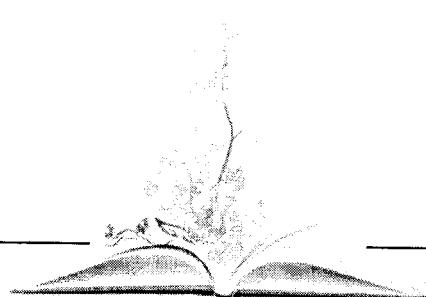
عليخان اۇلنن گوللاريم سولوب فلك
كچ اويناپىپ چرخلرى دونوب
مجلس ياراشىقى اقبالىيم اولوب

روزگار بد ووروب فال شاعير بهمن

چوخ منى داناما اىل عاشىقىام
ھجران بولبولييم گول عاشىقىام
ايستىسم قىچىمى حىينىدە قويام

قازارلار منىم چون چال شاعير بهمن

شیرین سؤز یازمیسان قیمتلى مقال
 بو منیم آرزومندی آى صاحب کمال
 هانسى گون دیلیمی ائده بیلسن لال
 من سنە يوللارام بال شاعیر بهمن

 اوپانى يىخ دۇرا اوخى شعرلىرىم
 اىستىين دوستلارا يتىير سؤزلرىم
 دائمَا آختارار آشنا گؤزلرىم

 گوللى يار ياماچى يال شاعیر بهمن

 چىخمارام جادەدن وفالىام من
 ائل غىرتىم واردى ائل اوغلىام من
 «بخشىيم» سىزىلدەن آرالىام من

 اوذاقدان سلامىم آل شاعیر بهمن

به مذاهب دوّمین سالگرد استاد شهریار

شهریار ای اسوه شعر و ادب فرزند آذربایجان
او خشادام هرگاه سنی بیر لؤلؤ و لایه من
قورخورام بو کسر شأن اولسون سنین تک انسانا
بنزدیم قوى شعريوي اعجاز ائدن عيسايه من
من دوشوب شعر دشتینه باخدیم بلند و پستینه
چوخ گزیب مجنون کیمین دل وئردیم اول لیلایه من
گرچه اول حیدر بابان بیر شانلى داغدور سویملی
اما بو مظموندا شعرييو وئرمرم دونیايه من
شعريوه باخدیقجا قلبیم جوش ائدير دریا کیمین
ائیله بیللیم باخیشم اول طوریده موسایه من
من سنه بئل باغلادیم گؤزدن اونوتدم دورهنى
دست استمداد او زاتدیم خالق یكتایه من
شعر دیینده آغلاییب گوزدن توکردن گوز یاشی
او خشاداردیم قطره‌سین بیر گوهر والايه من
سن گئندن اولموشام دیوانه مجنون وار عجب
بى هدف بى منفعت یوز قویموشام صحرایه من
چیربینیب قلبیم ائره ک یاندی دئدیم سیندی بئلیم
سویله‌دیم ای دل نیه دوشدومن بئیله غوغایه من
بى وفا دونیادان اولدوم نالمید ای کان علم
گؤز یاشیم جاری اولهوب چکدیم ئوزوم اخفايه من

حاجيلار آرزو ايدهللر تئز اپه سنگ حجر
عارفانه عاشيقم سن تك گؤزل ميناييه من
اولميوبسان زنده سن اي شاهد شعر و ادب
سۋۇزلىرين تشبيه ائديم قوى اول يىد بىضايىه من
منع قىلما سىن منى بو آه و زار و نالىەدن
ورغونام دلدادهام اول حوروش سىمايىه من
يوز قويوم خاك مزاره شەھرىارا قوى دئىيم
«بخشى» يېم بىر قطىرىھېم دئىيرم دامام درىايىه من

محلّم

مقامین والا دور شغلون مقدس
سن سن بير نمونه انسان معلم

همى بير انسان سان همى انسان ساز
سنه تعریف دئیب قرآن معلم

سن سن اجتماعىن شانلى حياتى
جهلى دن قورتار دين آشنانى يادى
اي شيقليغا چك دين كل جهانى

ايله دين مشگلى آسان معلم

چك دين نوره طرف سن انسان لارى
باشى اوستن قوودون بوز دومان لارى
تمدّتى چك دين دودمان لارى

قويمادين جهلى دن نشان معلم

بشرى يئتى ردين آسمان لارا
انسان لار آل تاپدى آى أول دوز لارا
سسلى خبط ات دين سن آتن لارا

يا خينلاشدى او زاقلاشان معلم

علم او رگت دين بشر گئى دى گؤيلره
آيدان داش گؤتوروب گئى دى يئر لرە
سن يئتى ردين بىزى بو عزت لرە

پئنى صنعت يارادير سان معلم

سنین الـف بـیـو و قـیـمـتـی وـارـدـی
مشـتـرـیـسـی چـوـخـدـی هـی آـهـا آـلـدـی
سـن اوـچـورـدوـن قـوـشـلـاـر گـوـئـیدـه هـای سـالـدـی

عقاب تک ائیله‌دی جولان معلم

سنـسـن اـجـتـمـاعـیـن حـیـاتـی اـینـان
دـیـلـین غـنـچـه کـیـمـیـن سـوـز آـچـیر هـر آـن
وـجـوـدوـن اوـلـوـبـدـور گـوـل عنـفـشـان

تازـه باـغـچـاـلـاـرـا باـغـبـانـاـنـ مـعـلـمـ

وـالـلـه مـرـیـخـلـارـین عـقـابـی سـنـسـنـ
طـوـفـانـلـی درـیـالـار نـاوـگـانـی سـنـسـنـ
گـونـ تـکـ اـیـشـیـقـ سـالـانـ مـهـتـابـی سـنـسـنـ

بـرـقـوـنـانـ اـیـشـیـقـدـی هـرـیـانـ مـعـلـمـ

چـوـنـ صـنـعـتـ مـهـنـدـسـ بـجـرـدـنـ سـنـسـنـ
صـنـعـتـیـنـ يـوـلـلـارـینـ گـؤـسـتـرـنـ سـنـسـنـ
هـنـمـنـدـهـ عـلـمـیـ ئـورـگـهـدـنـ سـنـسـنـ

دوـنـیـالـاـرـ اـیـشـیـوـهـ حـیـرـانـ مـعـلـمـ

دـینـهـ حـقـيـقـتـیـ سـیـلـ جـهـلـیـنـ پـاسـینـ
اـؤـرـهـ کـلـرـهـ پـایـالـاـ یـسـبـحـ یـاسـینـ
اـزـلـ مـعـلـمـیـ وـارـ دـادـرـسـیـنـ

دادـیـوـهـ یـتـیـشـرـ قـرـآنـ مـعـلـمـ

سـنـ وـئـرـنـ نـعـمـتـهـ اـنـسـانـ شـرـمـسـارـ
چـوـنـکـهـ پـایـلـاـیـرـسـانـ شـرـاـفـتـ وـقـارـ
حـدـیـثـ مـحـبـتـ اـیـلـرـسـنـ نـشـارـ

جهـلـیـنـ مـرـضـیـنـهـ درـمـانـ مـعـلـمـ

جهد ائله معرفت تشننه سین سووار
دریا تک موجون وار طلاطمین وار
عمقینده شناور بـالیقلارین وار

سندن سو ایسته لـلر هر آن معلم

سن بـیزه عزیزـسن آـی گــؤزل انسـان
اـولاـسان مــوفق هــر گــون هــر زــمان
«بــخشــشی» آـرزو اــتلــر مــدام خــدادــان

سن اول ایران اولــســون قــرــآن مــعلم

قره داغ مهالی

سوسنلی سنبلی گوللی میشەلی
هر يئرده دئیلر آدین قرهداڭ

ایگیدین مرد اولار اوپان و فالی
بیرلشیب ائل اوپان یادین قره‌دادغ

مرکز اوزمددل واردی ورزقان
آرپاسی بوجدادسی مرجیسی تالان
هر پئره پاپلیپور پئرآلما سوغان

گزمہ لیدور ہر اولاغین قرہ داغ

ورزقانين يانى ديزه للهلى
چلى بنفسهلى گوللى چىچكلى
صو معadel جوانى الى صنعتلى

باش قوزايىب بوغدا داغين قرهdag

پیر سقادان آخر اهرين چائي
تمام گول چيچكدي بهاري يايي
اواخر يسيا گلسن سن آخرشام چاغي

ئوزه گولر المالارين قره داغ

اَئل اوْبَان بِزِيَّر يِلَاغَى دَاغِى
جَنْتَه اوْخِشَايَار اِيرِينِين بَاغِى
كَامْتَالِيز دَاغِنْدَا وَار مُومِيَايِى

أو اولاalar اوچلارى——ن قرەداغ

کاسین کوشنى بەشته بنزز
 گۆيجه سلطان يئرین آغ قويون بزر
 ورزقان يئيندە آت جاموش گزر
 وار ساري قيماقدا دادىن قره داغ

سين اصلى آدىن واردى كاراداغ
 مخفف ائديبلر اولوب قره داغ
 چولوندە بوز سورو قولاقدا داغ
 چريشلرده ساري ياغين قره داغ

سنه بير تارىخدى جوشون قلعه سى
 خوينارو اوستوندە وار قىز قلعه سى
 اليندە مسلسل ستار بالاسى
 قوچاقدور هر بير اولا دين قره داغ

اون سكىز محالسان چوخ آدى سانلى
 بوغدالى يونجالى معدنلى كانلى
 ائللرین ياشيار شهرلى شانلى
 هر يانا پايالانير بالين قره داغ

كليبر اوستوندە بابك قالاسى
 ايگيتىلر يوردو دى وار تماشاسى
 دوشوندە آربى چى ئولكە بالاسى
 دوشمانلارين توکدو قانين قره داغ

سبلان سەھندىن آدى ثانى وار
 سريندن آخان سويون دادى وار
 درەلرده بال قوطوسى بالى وار
 مشهوردى سبلان بالين قره داغ

دیزمار بیر محالدى باغى میوهسى
داغلاریندان گلر كھليگىن سىسى
اووچولار كىتلر اوون بىرەسى

شىرىشىر آخار آراز چايىن قىرەداغ

خدااًفرين سنه بؤۈوك داياقدور
مزىيدهكى ايگىتلىرىن قوچاقدور
سندە ياشايانلار دائم اوياقدور

قويماز گوله قانلى ياغىن قىرەداغ

اوشتوبوندن گلىر گىردىكان يوکى
مردانقىم انجىر وئىر سئىل كمى
داغلاريندا گزىر اوو ايکى ايکى

گول چىچكدور درەن داغىن قىرەداغ

منانين غلەسى قويونى ياغى
پنيرى قورودى قاتيق قايماغى
املىك قوزولارى چمنى باغى

اولوب سنين افتخارىن قىرەداغ

پانىقى پايلاندار تمام ايرانا
جواب وئەر بوغدا اونى هر يانا
تراكتورلار هاراى سالىر مغانما

آباد ائديب كشت و كارين قىرەداغ

مواضخان محالى بويوك جلگەدى
خواجهسى سرندى آباد ئولكەدى
نەندى هيقى چوخ سئومەلىدى

يادگاردى داشىن داغىن قىرەداغ

خَسْنُو مَحَالِي گَولَلِي مِيشَهْلِي
پَانِيْقَلِي دُوْگُولِي تَر بَنْفَشَهْلِي
مَارَالَلَّار يَورَدُودِي نَازِلِي عَشَوَهْلِي

چوخ سَئُولَلَر ئُوز اِيرَانِين قَرَهْدَاغ

زَمْسْتَانِين دُونَدِي بَهَارَا يَازَا
گَوْزِلِين بَاتِيْدَور عَشَوِيه نَازَا
«بَخْشِي» شَرْمَنَدَهْدَور سَنه شَعْر يَازَا

واردِي سَنِين مَين اوْصَافِين قَرَهْدَاغ

قوجاليق سئازى

كۈنلۈم قوشى اوشماقدادى داي جانى بىگىمىر
منزل خراب اولماقدادى مەھمانى بىگىمىر
بىر وقت وارىدىم سرو كىمىن باش اوجا شاداب
ئوز اكدىگىم ايندى بو باغبانى بىگىمىر
بىر دوره قاچاردىم ساواشاشاردىم بارىشاشاردىم
ھەچ بىلمىزىدىم كىمسە بو دونييانى بىگىمىر
بىلمىزىدىم اوللۇم وار قوجالىق ناتوان اولماق
مغىرور ڈلى كۈنلۈم بااغى بوسستانى بىگىمىر
زولفوم دارىياردىم يانا قوى تاجرى اولسون
چون نازلى يارىم زولف پريشانى بىگىمىر
گاھداندا ووراردىم باشىمى مكتبى اولسون
جانان دئمهسىن سئوگىسى جانانى بىگىمىر
گۈرسىدى گلىن قىز پىچا پىچ باشلاناجىدى
باخ باخ گلنە حورى غلمانى بىگىمىر
سايمازدىم ايگىت كىمىدى ندور قەھرمان اولماق
هر دم دلى مجنون گئنە ليلانى بىگىمىر
القصە سوووشى بەهارىم گىلدى خزانىم
گۈردىم كە زغن بولبول شىدانى بىگىمىر
آفت قورودوب باغچە پربارىمى پىزىدى
پروانە داهما شمع شبستانى بىگىمىر

تؤکدوم يئره فخرین لباسین اگنیمه گئیدیم
ادهم کیمی قلبیم بو گولستانی بگنمیر
أتدیم يئره شمشیر غروری قلم آلدیم
ديوان يازيرام کيمسه بو دیوانی بگنمیر
«بخشى» سۆزى قورتار گئنه الله طرف گئت
منزل خراب اولما خدادادى مهمانى بگنمیر

کاسبليق

قوى يازيم كسييمنن كاسييلينمنان
ايшин چينيلىگى منى بوغاردى

توبوغوم چاتداغى سيزيلدار دائم
سحر آخشام آيىمان تر آخاردى

گئدرديم كوشنه دان سوكولنده
كەنە بىل اليمى ائلەميش قابار
ايستيرم قازانام ياوانجا چۈرەك

بىر دسته بالام وار ئودە انتظار

دايانام ئوزومە قوجامان چاغى
وارلى قاباغىندا يئمېيەم اوەرەك
لاقل او يئسە باليلا قيماق

نازلى قىزىم تاپا بىر ياوان چۈرەك

گون بگون دوشىرىي ايشيم مشگله
ديدردى قازمانىن ساپى اليمى
چوخ تىز جوانلىقىم گىتدى اليمىن

بوروموشدى تمام آغ تك تئيمى

تك منيم اللريم دىگىلدى قابار
مينلىر كاسىب إلى داربا داغىمىدى
توبوقى چاتدىب قان اولور جارى

ئىرىدىكەن آخان اوەرەك قانىمىدى

اما منيم بوللريم گون بگون
 يغيليب قارين تك قوروبيوردولار
 گئجهلر ائويمه قاييدا ييلسم
 دورهمى اهل عيال بوروبيوردولار

 آلدە سوغاتىم يوخ باشىم آشاغى
 بىنيمە قونوردى يوخسولوق غمى
 عورتىم گۈزەردى پوزغۇن حالىمى
 دئيردى غم يئمە الله وار رحمى

 بىلەم نە تبعىضى بوللى كاسىب
 بىرى نعمتدىرى بىرى غم چكىر
 حاج احمد دوشويور الوان سفرەنى
 «بخشى» بىر سنگكىن غصەسىن چكىر

آغچه قلعه که يكى از آثارهای باستانی و در جنگل های سرسبز حسن آباد در همچواری هفت چشمه پاپر جاست و نشانگر غیور مردان ایران زمین می باشد لذا از دیدن آن تحت تأثیر قرار گرفته و مبادرت به سرودن اشعار زیر نمودم:

آغچه قلعه

مین ایل باش قالدیریب عرشه باخیرسان
سنه یاشایانلار کوچوبدور قلعه
محروملا ر گلیبدور ظالم یئرینه
خائنلار وطندن قاچیبدور قلعه

هانی او سنه که غرق و بوساطلار
سسلىمیر لوطولار کیشنمیر آتلار
بیلسن نه لر اولوب دوز باغرين چاتدار
حاکیملر کاخلارى اوچوبدور قلعه

اوجا باخیشلارین گئدیب صفاسى
آلچاخلاقی یوردونون خوشدور هواسى
یادان چیخماز ظالیمالارین جفاسى

سنددهد چوخ قانلار توکوبدور قلعه

باشیوی آی باخگیلان شان وطنیوه
تواضع لباسین گئین آینووه
باش قوزاماق اویمور سنین شانیوه
اسلام قرآن بونی دئیبدور قلعه

دوزدور کى بىر زمان قوجاق ايگتلر
 سىنده قالىب وطن غىرتىن چىر
 ياغى لار قارشىندا گستربىپ هنر
 داها اول دورانلار گئچىبىدور قلعه

 گىلدوق سىنин جنگللىرو سىرىينه
 باخدوق هفت چشمەنин هر بىر يئرىينه
 عروس تك سالماشىب بولبول گولونه

 پىروزلىق نغمەسىن يايىدور قلعه

 گلىن تك تىللرىن توکوبىدور يانا
 بو گۈزلىك خوب ياراشىر ايرانا
 يېل وورور ياپراقلار اسىر يان يانا

 استبداد دورانسىن دانىبىدور قلعه

 شاعيرم سۋۇز منن اولما مكىدر
 هر غىرتلى انسان وطنىن سوَور
 «بخشى» بونى دئير هر آخشام سحر

 ظالملار وطندىن قاچىبىدور قلعه

ياراداق

يازيرام يوردومون آرزو لارينى
بو شانلى وطنده دونيا ياراداق

گله جك نسليل دادسين بارينى
اوره كده صاف عمل سودا ياراداق

قوى خائنلار بيلسين شان دياريم وار
ئوز ديليم ئوز ئولكم اختياريم وار
گوللى باغچالاريم خوش باهاريم وار

دوزگون سؤز ياراداق معنا ياراداق

جان قربان دئيرم گؤزل ايرانا
اسلامى يايلايىب كل جهانا
سئوينجى دئيرم بونى هر يانا

دورنا گوز بولاغدان دريا ياراداق

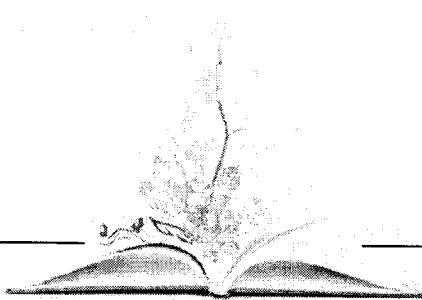
وطن فروش انسان ھى در بىردى
قالماقى ننگىندور عاردى گىردى
ئولكىھ ياغىندور قانى هىرىدى

او دئير كى گلين بلوا ياراداق

شاعيردە اميدله يازير بو سؤزون
چون سوور وطنىن دره سىن دوزون
وطنىن اوغرۇندا وئرسەدە گۈزۈن

آ دوستلار يغىلەن مأوا ياراداق

شاعير «بخشى» چالىر وطن تارىنى
ياز گتىرىر آتىر قىشىن قارىنى
وطـن اولادىنـين آرزو لاـرـىـنى
گـيـرـاقـ يـئـىـنـهـ غـوـغـاـ يـارـادـاـق

ظولمکارلارا

دونيادا ظالملارين هئچ بير كمالين گۈرمەديم
دائماً مغشوشدى حالى خوش خيالين گۈرمەديم
آيريدور مىلت آراء بىگانەدور انسانلارا
دونيالار آلت أست اولا بير اشگ آلین گۈرمەديم
دائماً زوردور ايشى أغلار قويان گۈزىلر بودور
همدم شيطان اولوب انسان وصالين گۈرمەديم
چال چاپ ائتماقدور خيالى موندا يوخدور خوش صفت
فکرى مال بىغماقدى اما ايدهآلین گۈرمەديم
تُف ائديب انسانلىغا بااغلى اولوب حيوانلىقا
بير خييث طوبادى بو بارلى نهالين گۈرمەديم
دونيالار اولسا اونون، اما گۈزى اللرددى
دائماً افكارى پوزقون دوغرى حالين گۈرمەديم
دورهسيىنده هر كس اولسا بىل كه دشمندور اونا
حتى بونلان مهربان اهل و عيالين گۈرمەديم
احتمالى واردى بىش گون دونيادا مغرور اولا
عاقبت فانيدى بدېخت خوش جمالين گۈرمەديم
كيم سلام ائتسە حقىقى يوخ تمام بى مايدى
يوكى اوندا خوش خيال، حى وبالين گۈرمەديم
هامىدان تئز محو اولار اولادى سرگىران اسىر
تئز قاچار سورباچىلار جاه و جلالين گۈرمەديم

يغديقى مالدان اونا حتى كفن اولماز نصيب
پادشاهى بى كفن اولدى، عجب مال و منالين گۈرمەديم
چوخلارين گوردوq گلېب مظلوملارا ال آشىيلار
اھل عيالى لوت قالىب اڭننده شالىن گۈرمەديم
دئيرم آى ئاظالم آييل دونيا گىچىر عۇمرۇن گىدىر
باشرف انسانلارين هئچ قىل و قالىن گۈرمەديم
«بخشى» سىن صىبر ائيلە ال وور خېل انسانىتە
چونكە بو بىر رىستەدى اصلاً مثالىن گۈرمەديم

آخىردا ھەممەسىن مارىلان گۈلۈم

ائلە بىل گۈرمۇسن دونيائىن ايشىن
اقيانان نىلدى خانىلان نجور

كىمە دادىرىمادى آجلىق دادىن
گۈزۈن كور ائتمىدى جانىلان نجور

كىمى گۈردون ائلۇم قايناق وورمادى
عزرائىل قارشىندا گلېب دورمادى
غىستالار اوزادىب اونى يومادى

قالمادى بدن عريسانىلان نجور

كىمى گۈردون حىرىتىلە گئتمەدى
هانسى شاهى دونيا پامال ائتمەدى
ذوالقرنینلر مگر بونى دئمەدى

انسان دويار بىر مشت خاكىلان نجور

دونيائى سىن دائىم بىلىرسىن اما
گناھكارسان يولداش بىھودە دانما
تۈپراقدان قالخىسان باشو دىك دوتما

آخىردا ھەممەسىن مارىلان نجور

عليه دىلىن يوخ خالقە سۆزۈن
دونيامالى دوتدى دونيادا گۈزۈن
قالان قارداش ائشىد «بخشى» نىن سۆزۈن

ئۈزۈمى آل اللهە قاتىگىلان نجور

سئودوگوم

یوزیسوی گوسترب پنهان ائلمه
ورما اوره گيمه ياره سئودوگوم

هر باخديقjan ياري جانيم آليرسان
ايله بو درديمه چاره سئودوگوم

گئديرسن قايديب بير کج باخirsan
باغريم باشين يانديربرسان ياخirsan
هردن مَنْ اوسته بير گول تاخirsan

قاشلارو چكيرسن داره سئودوگوم

هردن مشاطه سيز خوش بَزهنيرسن
هردم عشوه ساتيب باغريم ازيرسن
جيран كيمين گاه داغلاردا گزيرسن

گونومى ائدرسن قاره سئودوگوم

بيلىرسن وورغونام اوره كدن ديلدن
منى چوخ اينجيتمه بير اوتان ائلدن
كولگه سال يوزيمه او قارا تئلدن

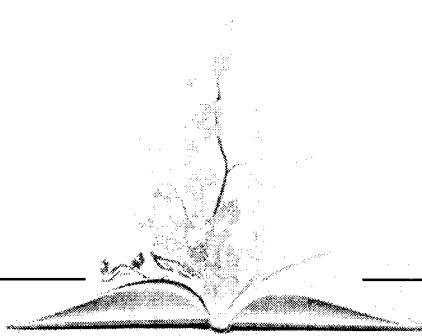
قوى يوخلويوم واره واره سئودوگوم

اوياناندا باخيم گول جماليوه
حيران قاليم آل قماشلى شاليوه
حسرت حسرت باخام قوشـا خاليوه

أحسن دئييم خوش اقراره سئودوگوم

«بخشى» دئير آز چييخ قانشار ايوانا
قاش گؤز ائديب آتش وورما بو جانا
يوخسا اولدور منى بات ناحق قانا

گۈرن دئسين بخت قاره سئودوگوم

بىد نفر ترياكنىن ديليندن

ئىولرى يخدى عجب ائيلەدى ويران ترياك
بوز بولانلىق سو كيمين دالغالى طوفان ترياك
سئل كيمين ئوده نه وار سيل سوپور ائتدى آپارىب
قالمايىب ئوده داي ياستىغ و يورقان ترياك
هر ايکى حالدا بونون واردى نهايت ضردى
تاپسا سرمىستى، اگر تاپماسا گريان ترياك
ورسما مدهوش و بلا عقل و سفيه
چكمسه آغزىن آير بو دلى شيطان ترياك
چوخ جوانلارى ائديب مظلوم و بىچاره عليل
ائليوب يولچى كيمين قهويه دربان ترياك
گول كيمين نازلى بالاسى قالىب آواره تمام
عورتى نازلى قىزى غم يئير و قان ترياك
گاه خياباندا دوشوب دور قنعوا عشق ائلىبور
گاه گؤروسن كى چىخىب عرشە بو نادان ترياك
گل گيلن توبه ائدوب ترك ائله بو سمى اوغول
چوخلى ائولر تالادىب ائيلەدى ويران ترياك
داد او گوندن كە بو اوج دورت شاهى پول قورتولاجاق
قوزانىب عرشە چاتار نالە و افغان ترياك
بونە عزّت ندە غىرت ندە ناموس تانيار
نه صداقت نە شرافت ندە ايمان ترياك
«بخشى» سن ناصح اولوب ييلدىغيوي ائيلە بيان
يوخسا ارشاد ائده جاق دولت ايران ترياك

نفرین برا مهتك

عجب وقته يئتدين منيم داديمـا
قويمـادين لـب تـشـنه قالـامـا كـشمـشـ

كهـنهـ خـرـمـاـ دـارـيـشـمـيـشـدـيـ جـانـيـمـاـ
قاـشـيـنـ ماـقـ قـوـيـمـورـدـيـ يـاتـامـ آـكـشمـشـ

قـندـ قـاـچـاقـ اوـلـموـشـدـيـ شـيرـينـيـ كـيمـيـاـ
كـؤـرـپـهـ باـلامـ حـسـرـتـ قـالـمـيـشـدـيـ چـايـاـ
ازـ قـضـاـ بوـ يـوـخـلـوقـ دـوـشـمـوـشـدـيـ يـاـيـاـ

تشـنهـ لـبـ ايـشـلـرـدـىـ باـلامـ آـكـشمـشـ

ايـكـىـ يـوزـ توـمـانـاـ كـيلـوـونـ آـزـدىـ
قـنـديـمـيزـ اوـجـ يـوزـ دـورـتـ يـوزـ آـشـدىـ
توـتـ قـورـوـسـىـ خـرـمـاـ مـيـدانـدانـ قـاشـدـىـ

گـورـدونـ كـهـ دـايـ يـوـخـدـىـ خـرـمـامـ آـكـشمـشـ

گـورـدونـ ايـشـ بـئـيلـهـ دـىـ اوـلـدونـ جـلوـدارـ
خـرـمانـيـ كـيشـلـهـ دـيـنـ سـنـ آـشـدـيـنـ باـزارـ
مشـتـريـهـ دـئـدـيـنـ گـلـ آـلـ اـئـمـهـ عـارـ

باـخـماـ چـورـچـپـلـيـمـ تـورـشـامـ آـكـشمـشـ

قيـمتـيـمـ سـورـوـشـماـ بـقـالـ گـيـزـلـدرـ
انـبارـداـ ايـچـيمـدهـ مـورـ مـلـخـ گـزـرـ
اوـنـداـ گـولـ باـلاـلـارـ چـايـسيـزـدانـ اوـلـرـ

منـ گـيرـيـبـ انـبارـداـ قـالـسـامـ آـكـشمـشـ

گۈرۈم ئۇلسۇن مەحتىكىرىن بالاسى
اوت دوتسۇن انبارى بورجى قالاسى
عرشە چىخىپ من فقىرەن نالاسى
بازاردا قىد تاپىمام آلام آكىشمىش
توبىراقىن ويتامىن چورچوپون غذا
كىمىسەننەن حقى يوخ دانىشا آزا
«بىخشى» هر گاه سنه آز تعرىف يازا
يقىن بىل ايشىمىدە خامام آكىشمىش

پیش کیشى

هئچ ائو اولوب قوشولمادین مشدی عباده آى کیشى
نه ايشله دین نه خرجلدین دوشدون عناده آى کیشى
ات آلمادین سن ایستدين کوفته کبابى ائوندە
عۇمۇروۋى ضايىغ ائيلىيپ گل وئرمە باده آى کیشى
كىسب ائلهسن كيف اولاجاق اويماگىلان آيرى سۆزە
گولملىدور بوش اليىن ائتسن افادە آى کیشى
ھى اوتوروپ ائودە عمۇ جلغاجان احمد اولموسان
سن اوتوروپ گۈز تىكىسن آشىنا يادە آى کیشى
اكمىھەسن تخم اگر آرزوی بىشماق ائىلەسەن
مسخرەدور بو آرزو لار خىن زىادە آى کیشى
ايسلەمېيوب باجار ماسان صنعت رانندەلىگى
سۇي ائلە حداقل يئرى پاي پىادە آى کیشى
اولماسا گر جىيىنده پۇل تەممەت ائدر عورت اوغۇل
گوتىمە گىلن قۇنىشلارى تا پېتە دادە آى کیشى
پۇل ھمى عقلىدور فقيه پۇلسوز اولار لات و سفيه
«بخشى» بورون يورغانا يات چىخما حىادە آى کیشى

پیس عورت

قلم آليم تعریف یازیم حسنوه
اولسون اوره گیندە یاره پیس آرواد
خوش گون گۈرمىھەن تمام عۇمرۇندە
سن اولاسان بخت قاره پیس آرواد

قوناق گۈرجك قاش قاباغىن سالىيار
اوشاق دىنسە شاپالاغى نالىيار
گاه گلينى گاه اوغولى دانىيار
عالمى گىتىرر زاره پیس آرواد

حوصلهسى اولماز باشىن داريا
اوتسوز بئشىدە اوخشار قوجا قاريا
حرصى دوتسا ناخوشلىيا زاريا
دونيائى دوندەرر داره پیس آرواد

قونشودا ئوزى يوخ قوهومدا يئرى
گۈرسەلر كوچەدە گئىللر گئرى
اھل عيالى اونى سۈمىز هېچ بىرى
قاش قاباغى بنزىر خاره پیس آرواد

هر نە دئسن سۆزى دئير ترسىينه
قويماز اوشاقلارى باخسىن درسىينه
ھاي سالار قونشولار گلر سىسىينه
ياپ اوخشويار افعى ماره پیس آرواد

اصلا ايش باجارماز سلقهسى اولماز
 ايشلىينه باخماز يئرينىدن دورماز
 پيس سؤزدىن كتكدن بير ذره قورخماز
 وورار اوئرەكلىرىه يارە پيس آرواد
 هئچكس بگنمىز تىكىشى يوخىدى
 سلقةسى سەمانى پىشمىشى يوخىدى
 ھامىلارا دئير كىشىسى يوخىدى
 ائيلر ئوز گونونى قارە پيس آرواد
 چوخلۇ تakanدا وار چىچكلى گولدە
 چىچك اوستە قارقادا وار بولبولدە
 «بخشى» بير شاعيردى شعر يازار گوندە
 ائيلەسین بو دردە چارە پيس عورت

قره‌داغ اوغلودور قره‌داغ اوغلی

منیم اوره‌گیمین دردینی بیلن
قره‌داغ اوغلودور قره‌داغ اوغلی

آغلاسام گۆزومون یاشینی سیلن
قره‌داغ اوغلودور قره‌داغ اوغلی

قوج کوراوغلوسی وار قوچاق نبیسی
بیزه یاراشیدی هر بیر بیریسی
اسلامی ایرانا نجات گمیسی

قره‌داغ اوغلودور قره‌داغ اوغلی

نگاری ساراسی قوچاق هاجری
دشманا سؤیلیب گئری گیت گئری
رستم کیمین دشمن سایماز هر بیری

قره‌داغ اوغلودور قره‌داغ اوغلی

گۇردۇن کى كېچميشدە قوچاق ستارخان
دئدى گرک آزاد اولا بسو ایران
شاھلارى تىتردن آواره قوييان

قره‌داغ اوغلودور قره‌داغ اوغلی

آج قالسا باش ايمز قانلى ياغييما
جهد ايلىر هميشه اوجاباش دورا
صدامين رىگانىن انگىنه وورا

قره‌داغ اوغلودور قره‌داغ اوغلی

همیشه بیر دیلر دعوادا دودا
اردیل مرتده تبریزده خویدا
بعنی غرق ائدن درهده داغدا

قرهداغ اوغلودور قرهداغ اوغلی

قرهداغ جوانی ایگیت قهرمان
ایواز تک یوموروغون دشманا ووران
«بخشی» دئیر ایندی سنه شعر یازان

قرهداغ اوغلودور قرهداغ اوغلی

اوخوسونلار اینچه بئللر شعريمى

قلم ياز اوخويوم ائللره شعرييم
آقىشلاسین ساري تئللر شعريمى

يوردومن قوجامان بير شاعيرىيم
اوخوسون ئولكەلر ائللر شعريمى

خوش نغمه ياراشير شانلى ايرانا
ائليمين شەرتى چاتىب هر يانا
قوى يايلانسىن شعرييم شكى شيروانا

آپارسىن هر يانا سئلر شعريمى

فارس اوغلى تورك اوغلى غيرتىميىز وار
يا كرد يا آذرى حؤرمىتىمىز وار
تركمان بلوج دوزگۇن وحدتىمىز وار

آلسين گول چىچكلى چۈللر شعريمى

آذر اوغلى آيدان گوندىن دورودى
حقىقت دئىرم سۆزۈم دوغىرودى
چىلى بئل اولاغى قوچاق يورددى

آختارىر بولبوللار گوللار شعريمى

اوچاباش داغلارىيم گؤنش دوزلرىيم
ائليمى هى گزر آشنا گۈزلىيم
خائىلارين باغرىن يارار سۆزلىيم

كىسه بىلمىز خائىن اللر شعريمى

خائن اولان ائل ايچىندىن قوولدى
 منم دىيئنلىرىن وقتى سوولدى
 قول چماق محو اولدى قانون دوغولدى
 غيرتلى جوانلار سىسلر شعرىمى
 وطنىيم آزادىليق تاپاندان بىرى
 منيم شعرىيم اولدى دىللر ازبرى
 سنگرلر اصلانى آذر ائللرى
 اوخودولار شيرين دىللر شعرىمى
 ائلمىن حؤرمتىن وطن غيرتىن
 جبهەرده اولان شان حركتىن
 «بخشى» سن شعره چك وطن صحبتىن
 قوى اوخوسون اينچە بئللر شعرىمى

قۇچالار سۇؤزى

جوانسان قوجویا ائیله محبت قوجادا بیلمسە پارادان بیلر

بـشـرـين دـونـيـاـجـان وـارـدـى كـمـالـى
يـاخـشـلـيق پـيسـلـيـگـى هـرـاـنـسـان بـيلـر

یاخشی او لار مظلومون دادینا یئتماق
گؤزلدير ناخوشون گۈروشە گئتماق
پيس سۈزۈن يېرىنە ياخشى سوز دئماق

هامپیا خوش گلر سوئز قانان بیلر

یاخشی لیق یعنی چه، بیر انسان اولماق
اوره گه یول تاپیب اوردان باج آلماق
انسانللغین آدی دونیادا قالماق

قدرینی هر دوران هر زمان بیلر

وجالار کوپه تک محبت اومار
اول ماسا محبت غصیہ جومار
سن چالیش یخشی اول گئچر روزگار

يخشى نين قيمتىن قوجالان بىلر

قوجا حَزِينَ حَزِينَ بَاخْار او لادا
ایستمز در دینی سُؤلیله سین یادا
اگر او ز بالا سی یئتم سه دادا

ئوزگەلر قوجویانە درمان بىلر

قوجا اوشاق کیمین سیغینار سیزه
 گؤزى الده قالار باخار اليزه
 امیدى مغـروردى كمكينـىـزه
 اولادى ئوزىنـه بىر آمان بىلـر
 «بخشى» ده قوجالـير آرزوـسى واردـى
 قلبـنـدـه محـبـت سودـاسـى واردـى
 اـما صـالـح اوـغلـى بالـاسـى واردـى
 اونونـچـون سـؤـزـلـرـين خـوـشـالـانـ بـىـلـر

به قول شاعر ترکمان

مهمـانـا بالـدا بـىـرـ سـنـگـ
 مـهـيـرـسـيـزـ آـجـىـ بـولـيـارـ
 قـورـىـ چـورـهـكـ مـهـيـرـلـىـ
 بالـ دـانـداـ سـوـيـجـىـ بـولـيـارـ

جوانلار

بو جوانلار داها كىچمىش كىمى خوار اولمۇياجاق
اونلارين گۈنلەرى گۈندەن گۈنە تار اولمۇياجاق
يئەجاق اوچ كمالە تمام انسانلاريمز
بىرده انسالاريمز خستە و زار اولمۇياجاق
نور ساچپ مملكتە مكتبىمیز نەضتىمیز
داها بو كلمە جەھل بىزىلرە بار اولمۇياجاق
آچىلىپ مدرسهەلر داغ دوشى كىندىلرە تمام
بىرده كىند اولادىنин آخرى تار اولمۇياجاق
يغىيشىپ غربىن اوغۇل تەحمىلى فەرنەنگى داها
غربى فەرنەنگى بىزەڭىڭ عيار اولمۇياجاق
باغانلۇب دور قاپىلار يوخىدى يول استكبارە
قىشىدى چىسگىنلىدى اونا شانلى بەھار اولمۇياجاق
ھەچ اولوب تئل داراماق سقالى تىكدىن قىرماق
بىرده بو ملتە بىر عزّ و وقار اولمۇياجاق
بىدحجانلىق قوتولوب پىردىلى انسانوq بىز
داها بو گىن دونيا اسلاما دار اولمۇياجاق
يوز قويوب كىندىلە نەپت بالاسى آرزوينان
كەتىدە داي جەھل و غم و غصە و زار اولمۇياجاق
«بخشى» سن شعرىيۇ ياز سؤيلە مكرر دئدىغۇ
بو جوانلار گئنە كىچمىش كىمى خوار اولمۇياجاق

عراق دعواسى - آمرىگا فليچ فارسدا

ظلومون الى وطن داشيوين قانلارين توکور
سن ياتما دور اياقه ووروش آذر اوغلوسان
توک قانينى او ظولموکارين قوى چاليخلاسين
طوفان يارات داغييت ائوينى بوذر اوغلوسان
قويمابو ظالمى گئنه شوم نقشهسين چكە
چال أغزينا كمنديوه سال نوذر اوغلوسان
ستار تك اوئره کلى صمد تك شيرين كلام
جانين وئرن ئوز ايده سينه اكبر اوغلوسان
جانين وئرن ئوز ايرانيما سكز ايل بويى
كرب وبالاده نهضت ائدن رهبر اوغلوسان
دین دشمنى گلبيدى خليجە چالير چاپير
تئز دور اياقه خىر آلان حيدر اوغلوسان
قويمابو شيطانى دولاشيق ايشلريين گؤرە
چال انگينه بو كافرى ڭۇو سرور اوغلوسان
درىايى نىلگونى ائله مدنق رقىب
درىا كيمين تلاطمه گل كوش اوغلوسان
ایران اميدى كرب و بلانين فداسىسان
سن بير حبيب تك او شهين ياور اوغلوسان
دوزدى گئچيرتمىپسىن عؤمۈر فانى دونيادا
بىر گوی بوداق كيمين تئز اولان پرپراوغلوسان

اما بسیجى سن سنه تورموزسوز آد قويوب
 اصلاح كيمين تهاجم ائدن آذر اوغلوسان
 سنسن آلولى شعلهلى دشمن شكن ايگىت
 چون سكّز اييل گوروندى هنرپرور اوغلوسان
 باس باغريوا وطن داشينى ساخلا توبراгин
 سد سكىندر آج كه سن اسگىندر اوغلوسان
 «بخشى» بس ائله شعرىيۇ آز ياز حقيقىتى
 سن قوج كوراوغلى تك وطنين بيرئاراوغلوسان

بايرام گلدى

بايرام گلدى تازهلىدى ايليميز
گينىيىدور آل قوماشا كندىمиз
دورنا گؤزلى بولاغلارى قايناسىر
سېرىھ چىخىر قوشاقوشاكندىمiz
داغلارىندان گلىر كەلگىن سسى
طېبىت اويانور جوشور هوسى
قوزى مەرتىسى بوز آت شىھەسى
جيغانلارى چىخار داشاكندىمiz
چوپانىن نى سسى گؤزلىن نازى
بولبولون نعمەسى دورنا آوازى
شاعيرلرین شعرى عاشقىن سازى
سوونجى دور باشدان باشا كندىمiz
دسته دسته قىزلاز گئدير يارپىزا
رققاول شىغىا دوشان قالخىزا
لى قووا سىغىرچىن قونا باغىزا
اوندان اولار خوش تماشا كندىمiz
آغ ياغىشلار ياغىر چايالارا سئل گلىر
ماندان قوزانىب داغا ائل گلىر
گاه گونش شاخىر گاه مە يئل گلىر
أچىلىر لالەسى قوشاكندىمiz

طبيت اويانوب گلبي دور ديله
بولبول گوله عاشق گولده بولبوله
ماندان قايدان گئچك چلچله

قاتات چالير داغдан آشا كنديميز

سن بهارا لايق بهاردا سنه
چمنين بورونوب لاله نسرинه
جههده دياندين داغ تک وطنه

سن قان وئردين جوشادا كنديميز

قيز گلينلر بايرام دونون گينيپ
قينانا مرتدانىب يواش دئينىب
شاعير «بخشى» دائم آزو ايلىپ

بهار كيمين شانلى ياشادىميز

نماز

ای برادر یازیلیب عرشده انسانه نماز
دوغروسی زینت اولوب اسلام و قرآنه نماز
سن تصوّر ائلمه قیمتی ارزاندی بونون
کربلاده آلینیب چوخ باهالی قانه نماز
اوخ یاغیر شاه لب عطشان او خویور تکبیری
وئیر عزّت اول زمان شاه لب عطشانه نماز
او پیامبر که قوناق گئتدی سماواته چاتیب
اوردا ابلاغ اولونوب شوکتی مهمانه نماز
دئدیم ای عقل عبادتلره افضل نه اولوب
عقل سسلندی دئدی بسدى بو ایمانه نماز
او زمان کی گئده جاق پای حسابه انسان
قاضیدور شاهد و مشهودتی مسلمانه نماز
«بخشی» یم آل سوزومی دوت اوروجو قیل نمازو
چونکی محشرده کمکدور تمام انسانه نماز

نَقْدُ مُظْلومُونْ قَانِينِي سُورِمَاقْ؟

بِيلمِيرم انساندا نه دير بو غفلت
ها وقت آييلاجاق بو بشرىت
انسان يئر اوزونون اشرفى انسان
نيه بير بيريزى چالىب چاپيرسان
تمام مخلوقاتين زينتى سنسن
نه چون مظلوملارى ازىب ديدىرسن
عئمۇر دېئىنلەدە بير افسانەدى
بو دونيا بئش گونلوك بير كاشانەدى
سن باخ آفريقادا آج انسانلارا
انساندیر نئينىرسەن آغدىر ياقارا
هاموسى انساندى آرزوسى واردى
ھامىنى يارادان پروردىگاردى
نقدر اولدورماق نقدر قيرماق
نقدر مظلومون قانينى سورماق
نه زمان استثمار نه زمان چاپماق
نقدر ياندىرماق نقدر يانماق
بير ئوزىوه گلىب آيىل آى بشر
بو ظولمون زيانى سنهده دىئر
بو گون آيلماسان صباح گئچ اولور
صباحىن گوللرى چىچگى سولار
نه دور افغانلىنин گناھى ندور
أمريكا بير قيرير روسلار بير قيرير

لباندا اولانین گناھى ندىر
 نىھە صەھىونىسلىرى باغرينى دلىر
 كشمىرە مەسلمان چاھىرىر الله
 بو چاھىرماق اوپور اونا بىر گناھ
 ئىھە بىن الملل يوخلايىب ايندى
 دئمير ناھق كىمدى ياخق كىمېندى
 حقوق بىشىدىن ھانى بىر خېر
 كەلتۈن گلەممىش امتياز اىستەر
 بىر بىر نظر ائلە گەندەن جانلارا
 دوزگۇن باخ داغىلەن دودمانلارا
 هارونلار نىجە اولدى قارونلار نىجە
 فرعونلار موسانى بىنجرتىدى نىجە
 اونون چون دئيرم آيىل آى بىش
 دولت آل چىركىدى يويارسان گەندەر
 گەل دولتىن او توور ئۆزۈمى ايتىرمە
 يولووى آزدىرما باطلاغا گىرمە
 غضبە گىرمە مەھربان تارى
 پاتلاتسا دونىادا اتىم بىمبارى
 نە ظالملر قالار نە حقە بازار
 اونا نفرىن او خور او جا باش داغلار
 نە دولتىن قالار نە وارىن قالار
 فلك ھەر تىكەھەسى بىر يانا سالار

گَل تارى آدینا انسان آدینا
حقیقت آدینا وجдан آدینا
بو شیطان داشینى اتگىنەن توک
شیطانلىق قورقوسون سن كوكۇندن سُوك
چونكى بو دونيانىن قويروغى طولدى
چوخ ظالم داغىلىب مظلومما قولدى
قايىت اللهـوا باخ گئچنلرە
اوجا باش قصرىيە كىف چكتىرە
سن ايشيد «بخشى» نين بو حق سؤزلىرىن
پيس دىلىوى باغلا يېر آج گؤزلىرىن
دئىيرم اسلام آل قوشۇل بىزلىرە
دئىيرم انسان اول كىمىسىزلىرە

به مناسبت هفته (زن)

آنما محبتهین آنا شهرتین
نه قلم یارادار نه قلبیم منیم

گنجه فرشته‌دی گوندوزلر آنا
گؤرنده شادلانار اوره‌گیم منیم

گنجه نگهبانیم گوندوز مریم
شادلیغیم مونسیم سازیم صحبتیم
راهنمام مدیریم شرف عزتیم

آنادور بهشتیم جانیم منیم

آغلاسام آغلیمار من گولسم گولر
دردیمی دئمه‌میش غمیمی بیلر
سوزلری اوره‌کدن کدری سیلر

گتیرر یئرینه دیلگیم منیم

هر زمان حؤرمتلی باغرینا باسار
هر بیر دردیم اولسا او شریک او لار
عشقیله دیندیرر عشقیله باخار

محو او لار اوره‌کدن کدریم منیم

گنجه لا یلا ییمدور گوندوز امیدیم
جیبیمین پولودی چکیم براتیم
اوره‌کیمده اکیب او عقل سلیم

آرتیقدور یازما گیم دئمگیم منیم

شاعيرلر عاجزدى تعريف يازماغا
سنه عزّت شرف شان ياراتماغا
سن كشىك چكرسن اولاد ياتماغا

سن نگهبانيمسان بئشىكىم منيم

سئوينجى دئىرسن بئشىكىم لايلاي
ناز بالام آى ائويم ايشىكىم لايلاي
سن يات من چكرم كشىكىن لايلاي

هر گئجه چكىبسن كشىكىم منيم

«بخشى» نين اوستادى حورمتلى أنا
خوش زيان شيرين سؤز صحبتلى أنا
فاطمه وارثى عزّتلى أنا

سن سن اوزون آرزويم ايستىكىم منيم

كتاب

دئديم قلم گل كتابدان دانيشاق
دئيلر كتابدى روحون غذاسى

بو تعريف ناقصدى كتاب حقييده
كتابين دونياجان واردى صفاسى

كتاب خط وئرندى يول گؤسترندى
كتاب راهنمادى سۆز اورگىنى
كتاب خوشخبردى مژده وئرندى

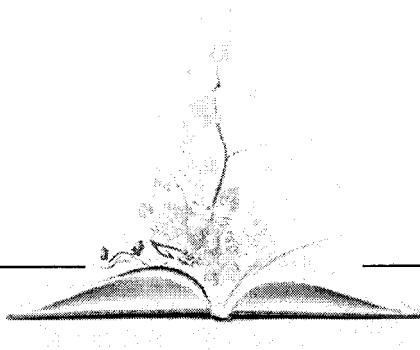
دوز گوندور كتابين عهدى وفاسى
كتاب عزيز دوستى كتابدى يولداش
يولداش يوخ كتابدى وفالى قارداش
قوى اورهك باشينا عزيز وطنداش
كتابدور انسانين آتا آناسى

كتابдан تاپدىلار انسانلار نجات
كتابдан كشف اولدى گۈرونمىز كُرات
كتاب دئدى نَدور ارض و سماوات

كتاب حقيقتدور يوخدور خطاسى

سن كتابى اوخى ائيله ديل ازبر
شىرين نصيحتيم قىل سينه دفتر
كتاب ائلر قلبى نورلى منور
دونيايىه يايلىا اقراء صداسى

خلاصه کتابین عاشقیام من
بو گؤزل سئوگمون مايلیام من
«بخشى» يم سطرينين وورغونیام من
دوغرودان كتابدى روحون غذاسى
همىشه لىك قالسىن كتاب دونياسى

در سوگ دائی از دست (فتاھ)

غصه اولسون سنه ای دل که عزیز دائیم هانی
نیه سن تاب اندیسن سوگولی جانانیم هانی
هانی اقبالیم هانی رهبر و راهداریم هانی
هانی یول گوسترنیم سرور و سرداریم هانی
بی وفاسان دونیا با غلاماًق اولماز سنه بئل
هانی ایستکلیلیریم لؤلؤ و مرجانیم هانی
دئدیم ایدل نیه آسوده قالیسان دیریسن
کشتی نوح هانی ناجی و دلداریم هانی
هارا آل ووردی یانیب توستوسی دولدی گۆزونه
بخت برگشته اولان شمع شبستانیم هانی
خطی خوش لفظی گۆزل سروه چوخ او خشاردی بویی
اما شانسی آز اولان سرو خرامانیم هانی
قهرمان اردوباسان ارتشی شخصیتی اولان
تعريفین یازماًق اوچون دفتر و دیوانیم هانی
بیرده دئرم ابداً اولمادی هئچ شانسی اونون
گیرسه دریا قورویان موسى دورانیم هانی
نئچه ایل آیری دوشن ائل او با اقوامیندان
او غریب ئولکەسینین شانلى بیر اصلاحیم هانی
هانی او نطق و بیان حافظ قرآن و بیان
هانی ارشاد ائلین عالم ربائنیم هانی
«بخشی» آز ناله و افغان ائله آز نامید اول
هانی دونیانی آتان قهرمان اقبالیم هانی

بىر دوستون اىستدىگىنە گۇرا «قلىان»

امزىگو سالاندان گول دوداقىما
اۋەرەكەن داغىيالار ملالىيم قلىان

سويو شاقىلدىسى آيىلدار منى
آيدىنلاشىار قلبىيم خىالىيم قلىان

نى پچىن اڭنە ئېرىدۇر دونون
كۈپن ميانىيە آچىبىدى قويىنون
باشىندا اولدوز تك پارىلدار اوتون

اوندا غمىسىز گئچر زمانىيم قلىان

سوپون اوپنادىقجان اۋەرەگىيم اوپنار
غىضىبىم سووشار محېت جوشار
يارىم ساعات گونوم غمىسىز سووشار

دوزگون اىشلر عقلىيم كمالىيم قلىان

مەين لىنت اوخورام من اھرىمنە
كەھلىك تك قاقىلدا مزه وئر منه
«بخشى» دئير دوزگون وورغۇنام سەنە

قويمورسان غم كىسە امانىيم قلىان

اچل یافینلاشید جان گئدر ايندى

گؤزوم نوردان دوشور قلم آليمن
باده گئتميش عؤمروم نه گودر ايندى
منتظرم آيرى دوشىم ائليمن
زماندا داي كوسوب قهر ائدر ايندى

گئدوگوم گونلردن قاليرام دالى
ائشىتىدىگىم سوزلر كىنلى يارالى
يوаш يواش آجل سالير آرالى
دوشورم قوهومنان دربدر ايندى

اهل عيال بگنمىر سؤزوم بى اثر
قوجاليق چالشىب صبرىمى كسر
قونشى بهانه ائديب هئچ سؤزه كوسر
داليمجان مين جوره سؤز بذر ايندى

جوانلىق گئندىن دوشىدوم هوسىدىن
قدىم اولدى كمان ديز دوشىدى گيردىن
اليمى قىردىيلار كىسىدىن ناكىسىدىن
قلبىيم آيرىلىغا تىز دۇر ايندى

آغارميش توكلريم نيش ووار منه
اوره ك تهمت ائلر دل گولر منه
محلسە گئندە ائل گولر منه
گئچىپ بهار فصلى قىش گلر ايندى

«بخشى» يوخدى بو دونياده اعتبار
سعى ائله كسب او لا عزّله وقار
يانقللى شعرو ياز قالسين يادگار
اجل ياخينلاشير جان گئدر ايندى

آی گیشى

قوى سنه بير مَثَلَ ووروم گَلْمَه هرایه آى کيши
خطه طرف گوتور قَدَم دوشمه هوایه آى کيши
باخگيلان اول صنوبره اوّلى بير نهاليدور
صونرا يواش يواش گئديب باشى سمايه آى کيши
بدويده چون جوانيدور گونده جوانه‌لر ووروب
تازه گلين كيمين تئلين اطرافا يايhe آى کيشي
يابدا گلن گئدن اونون كولگه‌سينه دياخلانار
فخر ساتار زولفون آثار باش چكر آيhe آى کيши
آى گئچر ايللر سوووشار كهنه‌لنيب دوگون چالار
تئل آغارار جوانه يوخ باتييدى وايhe آى کيши
صاحب باغ گورز کي بو چركين اندىيدى باغيينى
تنها علاجي تخته‌دى دام اوسته يايhe آى کيши
نجار الينده بالتاسى ئومرونە تىشە يئندىرر
باغدا اولان پرنده‌لر گله‌للىرى هايhe آى کيши
قول بوداغين اوشاق ييغار دسته جمعى أجاج قولار
كېرىتىلەن آلوانىب قالخار هوایه آى کيши
عبرت ائله فخر ائلمە سئۆزم اللھى مغروري
گئتمەليسن آجاج كيمين دار بقايه آى کيши
مظلومى دوت ظالمى آت متقى اول يالان دئمه
كيمسيه‌سن باغلاما بئل مگر خدايه آى کيши
«بخشى» دئير خدايا سن ائيله نظر بو گون بىزە
دسته جمعى گنداق چاتاق كرب و بلايه آى کيши

آنا توپراقیم

آرزو مدی گونش تک دائم یاناسان
گله سن شهرته شانا توپراقیم

نقدر بیز واروق هانسی جلادون
وار هنری سنی دانا توپراقیم

بوغدا لی یونجالی چول بسلمیشم
سنیله آغلاییب سنله گولموشم
من سنی ئوزیمە امید بیلمیشم

امیدیم پناهیم آنا توپراقیم

داغلارین بیزه داغ چمنین چمن
داغیندا ماراللار چمندە سوßen
بیزى بويا باشا چاتدیران سنسن

سنده چاتمیشام من بويا توپراقیم

سن ستارخان باقرخانلار سسلەدین
سیدجمال خیابانی بسلەدین
ظالمداری آتدين مظلوم ایستەدین

عزم وئردین سن ایرانا توپراقیم

امام هشتم وار سنده يادگار
بوندان بويوك ندور سنە افتخار
سنده مين شرف وار عزّت وار وقار

آند ائچىرم او قرآن توپراقیم

عالمه يايالانيب قوچاقليق سسين
اسلام بالاسيisan بسىندور بسىن
قمون وار مشهدىن گؤزل تبريزين

گوتيرىسن ستارخانا توپراقيم

اميركىرلر تك انسان سنه دور
ميرزا كوجك كيمين خانلار سنه دور
قهرمان يوردلوسان مردلر سنه دور

رونق وئردىن سن ايمانا توپراقيم

سنه بويما چاتير أستارا سارى
شاعيرلر ئولكەسى گؤزل شيرازى
سبلان سەندو باشىندا قارى

باش اگميىب هئچ سلطانا توپراقيم

قوچاقلار مسكنى آبادانىڭىل
قديمنى مشهوردى همه داناڭىل
دین يولوندا چوخلى باتان قاناڭىل

نصف جهان اصفهانا توپراقيم

فخر ائدرىسن گؤزل آدین وار سين
مiliyon مiliyon مجاهدىن وار سين
عالتىدى خوش دورانىن وار سين

ياراشيقisan بو ايرانا توپراقيم

نامىرى دشمن حمله ائيلەدى سنه
ناحق جنگى سالدى عزيز وطنە
جوانلار كورگىن دايادى سنه

داشلارين بوياندى قانا توپراقيم

کنچه جک حاکم لار غافل او لاندا
دشمن او ستمزه ایاق آلاندا
آراز چایی سنی آیری سالاندا

دوندی اوره گیمز قانا تو پر اقیم

«بخشی» سوئر ئولکه سینین او لادین
بیر یانون دریادر ایراندی آدین
نقدر بیز واروق هانسی جلا دین

وار هنری سنی دانا تو پر اقیم

گله سن شهرته شانا تو پر اقیم

صاحب سان بئش متىز بئزه بيلميرم

گئديرم مجلسه دوستلاريم گئديب
هئچ بيري گورسنيم گؤزه بيلميرم

بو دار فانينى ترك ائديب گئديب
مندن او زاقلاشىپ گؤزه بيلميرم

قوجامان بختيميز ياتييدور ايندى
كاروانلار يوكلىن چاتييدور ايندى
پروانه تك جسمىم يانىيدور ايندى

پرشكىسته قوشام گزه بيلميرم

بو عبرت خانهدن عبرت آلميرام
بيلمم نيه سارالميرام سولمورام
بو عاري دونيادا عبىت قالميرام

طوطى تك گلىرم سوژه بيلميرم

سحرى او شاقلاقلار قوراللار ئوجىك
سئرچە تك او ائوده ائدلىر جىك جىك
آخشام چاغى اونا وورالار طېيك

ديللر بو ائودن مزه بيلميرم

بو دونيادا عيناً او ائوه او خشار
بير نئچە گون انسان او ائوده ياشار
بير گون ائلر اهل عيالى آغلاشار

اجل با خمير سىزه بىزه بيلميرم

هاماى گئتمىيدور كىم اولور اولسون
اجلده مهلت يوخ ايستر شاه اولسون
انسان سعى ائلهسىن بىر انسان اولسون

قلبينىه وورسالار نىزه بىلمىرم

«بخشى» سىنده آل وور قرآنە قورخما
شعر يارات تقسيم ائت هر يانە قورخما
چوخلۇ كاخلاڭ قالىپ ويرانە قورخما

صاحبسان بئش متر بئزه بىلمىرم

گئدیرسن

سالانه سالانه آلا گؤزلى يار
باش گوتوروب نه مكانه گئدیرسن

قاشلاريوى كمان كيمين قوروبسان
سينيق قلبى سن نشانه گئدیرسن

كهليلك كيمين نعمه يايىب سوزورسن
هر گئتديكجن قراريمى كسيرسن
مارال تك كوويوب يالقوز گزيرسن

آختارىرسان آشىيانه گئدیرسن

يئل وورور داغىدىر قارا تئللريو
تئل اسدىكجان خوشى گلىر يئللرو
يوаш يئرى كمر كسيير بئللرو

او د ساليرسان شيرين جانه گئدیرسن

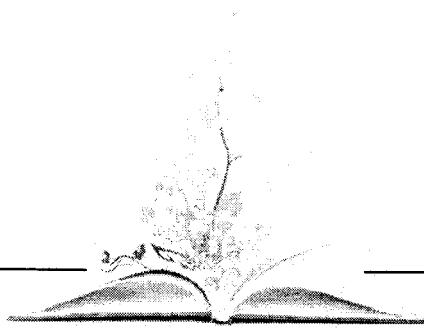
قارا تئل ياراشىير او دال گردنە
قولخورام كچ باخابىدۇنۇر سەنە
بىلەم نىھ دوتوب غضبىن منە

رحم ائتمىرسن من جوانە گئدیرسن

سن بىر شمعسىن من اولموشام پروانە
دولانوم باشىوا قوى يانە يانە
مغىرۇر اولوب بئل باغلاما جەنانە

جهاندا وار مىن فسانە گئدیرسن

سن بير گولسن منى خاره سالارسان
غريبت ائلده آه زاره قالارسان
«بخشى» دئير گئتمه پشمان اولارسان
افسونگردى بو زمانه گئديرسن

آفرت ئويىنده يار هواسى وار

دونيادان يازميشام چوخلى گلايە
حىف يازماميشام چوخ صفاسى وار
دنيا ياراشىقى شانلى انسانين
مېن جور ادبى وار مېن حىاسى وار
دورنا گۈز بولاغلار شيرشىرلى چايالار
داغلارىندا گىز جىران ماراللار
كەھلىك قاقىلداشار پرەھاي سالار
بولبولون نعمەسى خوش نواسى وار
هر يانا باخارسان گولدى چىچكدى
گۈزلىرى گىدىيگى شالدى اپىكدى
گولماقدى گىزماقدى يئماق ديمكدى
انسان قوناقلىدور چوخ وفاسى وار
شوخ گۈزلىرى وار اينجە بئللرى
مارال باخىشى وار سىنبل تئللرى
بىر بىرىسىئەن وصلت ائدن ائللرى
باشدا مېن آرزوسى يوز غوغاسى وار
هر دىنده وارىدى او تانماز ئوزى
دوستونا لۇت دئير حقيقى سۆزى
قەرى دوتسا سايماز ئىنى يۈزى
لطفى وار غضبى گاه جفاسى وار

دونيما گىزگاهىدى آخرت ئىسۇدى
عاقل اولان انسان عقبانى سودى
«بخشى» بو دونيانى خوش گۈنلى سودى
آخرت ئويينىدە يار هواسى وار

اسیزلرین اوّل دسته‌سی عراقدان ایرانه گلماقینا نسبت

اهل ایران سوونون بولبول دستان گلدى
أُسراء آزاد اولوب لشگر قرآن گلدى
تیشیدی آرزو سینا تعیین انتدیگیز دولت
بو ملتہ باش آییب کل یاغیان گلدى

چکیلله موسی کاظم کیمین نئچه ایل زندان
ائیلله صبر و تحمل چو قدسیان گلدى
چاتیپلا یوسف گمگشته‌لر او یعقوب
اوغلول آنایه دئیر آعلاما بالان گلدى

درستی کوفه‌لیلر مسلم اوغلون اولدوردی
ولى بو گون وطنه چو خلی نوجوان گلدى
گورورسن ایندی اون ایل آیریلیق چکن آنالار
عیزیز پیشوازینا گلدى نوحه‌خوان گلدى

دئیر بالا سنی گئردومن ولی گئدیب چو خلار
گئداخ مزار شهیده ائداخ فغان گلدى
یوزون قویوبدی مزاره ایگیت وطن بالاسی
دئیر شهیده که سن راحت اول قالان گلدى

تیبیدی ایرانین اهلی سوونجی آرزو سینا
الینده گول دئیر الله غریب اولان گلدى
کیچیک بالا دده‌سین مهریان آنبا بالاسین
باسیبدی با غریبنا چوخ چو خلی شادمان گلدى

آنا بالاسینى ایستردى باجى قارداشىنى
اون ايل اسیر اولان الله چو قهرمان گلدى
ترانه‌ساز ايله شاعير سووملى تبرىك ياز
ادبى شعرىي اوخى «بخشى» خوش زمان گلدى

قوجالىق سەزى

جوان چاغلارىمى سالاندا يادا
اوئه گىيم دردىنير قلم آغلابىر

قوجالاندا يئتن اولمۇر امدادا
چولقىلىپىر درد و آلم آغلابىر

مجلس قورو لاردى ائللەر گولردى
بىر بىرىنин درد و غمىن بىلردى
دوسىت اولا ردى گۈزۈ ياشىن سىلردى

قويمازدى چوخ دردىم دىيئم آغلابىر

توى دوتاردوق عاشيق مشى او خوردى
او شاقلاڭ أخورا ئوزۇن تو خوردى
قىيز گلينلىرى بىگە جوراپ تو خوردى

دىرىدى كاش دئىيب گولم آغلابىر

آغ سقاللار يوخارىنى دوتاردى
لوطى باشى هردىن قول اتاردى
سۇگى سۇگوسۇنە يورغۇن با خاردى

دىيەرىدى من دردىن بىلەم آغلابىر

كور كېچل بىزەنیب گىلدە تۈيا
جوانلار سىس سالىپ با ساردى ها يا
نوكىرىئەم تو كىرىدى قىزىل بوز دايما

گۈدردى من ائوه گلەم آغلابىر

بىھرى باساردى دايىن بئلينە
چاپىشاندا آتلار چاتماز بئلينە
بىگ قيقاجى آلما آتار گلينە

بىر يورغون بولبوله گولم آغلابىر

شادلىق ئىدردىلر ائللار اوپالار
اوغلان قىز شادلاشىپ تمام اويناشار
لوطى قاوال چالار عاشيق ساز چالار

مندە قدرت يوخدور گولم آغلابىر

يوخى تك ياديمما گلىر بو سۆزلر
آغلابىر حسرتلە باخىر بو گۈزلىر
أت چاپدىغىم داغلار سويملى دوزلىر

بئليمىدە يوك اولوب شَلَم آغلابىر

گئىدردىم ائللارين تويونا هر آى
سايمازدىم بەهاردى قىشدى يوخسا ياي
«بخشى» دردە گلىپ شعرلىرى آز ياي

يازدىقجان كاغىزدا قلم آغلابىر

گر وفا گؤرسن جهاندان سن فبر گؤندر منه

قوى دئييم درديم سنه اي بى وفاليق عالمى
گر وفا گؤرسن جهاندان بير اثر گؤندر منه
چونكه من عالم آراء هئچ كيمسه دن گؤرمم وفا
من اوئلندن صونرا سن گؤرسن خبر گؤندر منه
سايمور اولاد هئچكىسى همسايىلر بىزار اولور
اولسە گر آغ سقالى دونيا اونا گلزار اولور
بىر رقىب آldن گئدير اولاد اولور دلدار اولور
ياخشى سۆز اولماز داليمجان سن گدر گؤندر منه
قوى جوان اوغلان يتيشسىن ايشلره
بىليدور قارشى گلر يوز مين جوره مشكلره
يوز دفعه لعنت اوخور غافل گئچيلميس گؤنلرە
سويلير پروردگارا بىر پدر گؤندر منه
دانلىيار عورت لباس ايستر اوشاق يوخ فعله ليك
وعددلر ائيلر عياله قوى گؤره ك بىز نيلريك
قوى گئديم بورج ايستييم ئوز دوستوموزدان ھله ليك
يالوارىم چوخ وئرمە سن بير مختصر گؤندر منه
قاش قاباق ائيلر خانم سن گئت مىش حيدر اولگىيان
مشدى حيدر اولمادين لابد غضنفر اولگىيان
گئت سىگار ساتماقليقا مانند قنبىر اولگىيان
بئش تومان يول آلگىيان بىر ماحضر گؤندر منه

گۈرمىشدى بئله ايش حسرت باخار اولادينا
گىشىدىگى گۈنلر دوشىر بىر بىر خان اوغلان يادينا
گۆز قويار كە داي دده يوخدور يئته فريادينا
مات و مبهوت سۇئيلر يارب نظر گۈندر منه
پس قايسىت اصله عزيزىم بىل بويوكلىر قدرىنى
بىل گىلين والله آتا ايلر اوغوللار دردېنى
سندە دائم ورد ائله بو «بخشى» نىن سون وردېنى
گر وفا گۈرسىن جهاندان سىن خبر گۈندر منه

شی بـا قـرآن

صوت قرآن او جالیب آیهٔ قرآنـه باخین
سوونور شانلی بـسیج نسل مسلمـانه باخین
پـرچم نصر من اللهـی بـسیج الـدی اللهـی
دشمنی خوفـه سـالان زـاده اـیرانـه باخـین
دـئـدـیـ منـ قـانـ وـئـرـمـ قـوـیـمـارـامـ اـیرـانـ خـوارـ اـولاـ
ایـ منـافـقـ گـؤـزـونـ آـچـ بوـ قـوـچـاقـ اـنسـانـهـ باـخـینـ
قـیـجـ گـنـدـیـبـ قولـ کـسـیـلـیـبـ پـرـچـمـیـ آـغـزـینـداـ دـوـتـوبـ
سـسـلـنـیـرـ دـشـمـانـناـ پـرـچـمـ اـیـمـانـهـ باـخـینـ
دـئـدـیـ منـ اـیرـانـیـمـینـ دـاغـ دـاشـینـینـ وـورـغـونـیـامـ
وطـنـیـ حـفـظـ اـئـدـرـمـ قـانـیـلـهـ قـربـانـهـ باـخـینـ
سـایـمـارـامـ لـشـگـرـ کـفـرـیـ نـئـچـهـ مـینـ اـولـسـاـ اـولـوـبـ
هـدـهـدـ خـوشـ خـبرـمـ مـلـکـ سـلـیـمـانـهـ باـخـینـ
منـ بـسـیـجـمـ وـطنـ اوـغـرـونـداـ جـانـیـمـانـ گـئـچـرمـ
منـ حـسـینـ عـاشـیـقـیـامـ نـوـکـرـ وـ سـلـطـانـهـ باـخـینـ
منـ بـسـیـجـمـ وـطنـینـ شـیرـ ژـیـانـ سـرـبـازـیـامـ
دوـزـمـرـمـ کـفـرـ گـلـهـ کـشـورـ اـیرـانـهـ باـخـینـ
منـ بـسـیـجـمـ چـالـارـامـ آـغـزـینـاـ خـائـنـ اوـلـاتـینـ
دـیـلـرـدـینـیـ سـوـنـ بـوـذـرـ وـ سـلـمـانـهـ باـخـینـ
سـوـورـمـ مـسـجـدـ اوـلاـ اـیـمـانـ وـ قـرـآنـیـمـ اوـلاـ
بانـکـ تـکـیـپـ اوـجـالـانـ تـبـرـیـزـ وـ تـهـرـانـهـ باـخـینـ

نقدر واردى منيم شانلى بسىج آرخاداشيم
صوت قرآن او جالير عرشده غلمانه باخين
بار الها سن ئوزون كسمه وطندن نظرو
«بخشى» عشقيله دئسين سوگلى جانانه باخين

ياز گلّر

قيشين زحمتىندن قورخما عزيزيم
اچييلار قارشىيا گؤزل ياز گلّر

شيدا بولبول فغان ائيلر دمادم
اوردىكلى گؤللره قوبا غاز گلّر

سوسوار زمستان گلّر خوش بهار
قوس قزح آثار هوا شاقىلدار
آغ ياغىشلار ياغار سولار شيريلدار

هر گولون اوستوندن خوش آواز گلّر

اردىيەشت آيى بىر خوش تماشا
مرغ حق او خويار دئير چوخ ياشا
سارى تىل آغا جلار چاتار باش باشا

شكار ايچون لى گىتمەميش باز گلّر

خردادا باغلانار درسى كلاسلىار
هامى سفر يوكون ييلاقا باغلار
آغا جلاردا او خور ياشيل باش قوشلار

هر يئردىن قولاغا ساز آواز گلّر

ائىل او بىلار چىخار داغا ييلاغا
صغيرچىن قىميرىلار قونالاڭ باغدا
 حاجى لكلىك قونار او جا بوداغدا

دورمىسىنە قارقا قوزغۇن آز گلّر

بو تعریفله یازدا گئچر یای او لار
بو غدالار یتیشر گلّر اوراغلار
پائیز او لار خزان گلّر گول سولار

بولبول گئچن گونه ایلر ناز گلّر
انساندا بوجوردی شانلى یازى وار
آرزوسى وار اميىدى وار نازى وار
قوجالىقى زمىستانى یا يى وار

كارينا بىر تقوى بىر نماز گلّر
بو بئش گون دونيا ياه نه يازام ايندى
نه يايام نه يازام پائىزام ايندى
شاعيرم سؤزلريمى يازيرام ايندى

اگر چە مىن يئردن اعتراض گلّر

چشمە و داش

بیر چشمە آیریيلدى بیر اوچا داغدان
يولدا يول ايستىدى بير يئرلى داشدان
دئدى يول وئر منه رە اولوم بوردان
دئدى گيت گيت يول وئرمىم بو يورتىدان
زورلى سئللر مندن يول آلانمادى
منىيم فشارىما دايىانامادى
سن نه سن من سنه اگلىم ايندى
يول وئرم گئچەسەن كىچىلەم ايندى
چشمە سۆز دئمەدى ايشە باشلادى
داشىن آلتىن قازىب زورا باشلادى
ياتمىيوب چالىشىپ گئچە و گوندوز
گاه قدىنى آيىب گاه ائيلىيپ دوز
آخىردا آشىريپ داشى يول آشدى
گلىپ باغا گول بولبولە سوواشدى
اگر اولسا وحدت گر اولسا تلاش
قاباقى آلانماز يئرلى قارا داش
گۈردون قوجا ايران داغ كىمى دوردى
تمام شرق و غربىن قاباقىن آلدى
«بخشى» شوقە گلىپ شعر يازىر ايندى
وحدت ايرانيما ياراشىر ايندى

ددەلە سۆزى

چوخ گۇرۇنور كە آتالار قوجالان چاغلارى آتىلاڭ قوجالار ئۇنىيە!!

سونسوز آتالارا رحم ئىدر هامى

سۇنى پىس دردىنى دئسىن كىمىسىيە

نە دئسىن اوغلۇندان يادا قىزىندان

چاراسى بودور كە باخا غم يئىه

آتالار آنالار اولادلارىندا

عئمۇردىن پايى وئر جاندان پاي وئر

ئوزۇن اودا سالار اولاد يولۇندا

اللىنىدىن دوتار دوز يول گوستىر

انسان قوجالاندا اهل عىاليىندان

دۇنر كەك ايستر دىلسىز كۈرپە تك

بىلمىرم بىر شىئىدور ياندور آتا

اياقدان دوشىنە آتىلىسىن گرك

اوزۇن ياشاماغىن سرى ئولكمىن

نە توپراقىنادى نە سوپۇندادى

انسانى ياشادار خوش گون محبت

محبت بىر ياندا جان بىر ياندادى

ناچاردى قوجالسا آل آچار سىزە

آمېلىدى يېغىن سار كەكىنی زە

آيا بو انصافدى اونى ترك ائدب

قويمۇيماق سىغىينا اطرافىمى زە

انسان محتاج او لار باشقا لارينا

بىر او شاقلىق چاغى بىر ده سون چاغى

آرزو لار او لادى دوتا الين دن

ايقادان دوشىنده قوجامان چاغى

جو انلار بىر گولدى بهشت گولون دن

ان صافدى بو گولون ايگى پيس او لسون

اگر او لاد او لسا دده سينه پيس

پس بو قوجا دده كيمه يوك او لسون

محتاج او لان چاغى محتاجى اتماق

بو هانسى بىر يئر ده يازىلىپ دئىين

قديمن قوجانىن حؤرمتى واردى

واردى حؤرمت سىزلىك بو عصىرلىن

أتىلمىش قوجالار ايکى بىر او ج بىر

اگلشىر يور دونون دهلىزلىنى ده

عؤمر و نون كچىشى سطر بە سطر

او خونور او نلارىن ئوز گۆزلىنى ده

بىر بىرينە دئير مصلحت بودور

يوك او لا بىلمىز ديم جوان گلينه

گناه كار بىلمىرم او شاقلا رىمى

چولە كە سالىبىلار اينان من گنه

سندىر مير ئوزونى آخى نئيلە سين

سلىرىنى قارىندا ساخلا بير قوجا

اما يئر ايچىنده گئجه صبحەجن
 يورقانين آلتىندا أغلايير قوجا
 تكجه بىر دار يئرده حيران نگران
 گىرىر يئر ايچنه يورغان بوز يئر بوز
 هر پىشىك قاپىنى قورتدىلياندا
 سوونر كە گلىر يا اوغول يا قىز
 گۈزلەر قاپىدا قولاغى سىسىدە
 قوجا هر گون دئير يوخ بئله اولماز
 اۋەھگى چىرىپىنار دوتولار قلبى
 آتالار آنالار آتىلا بىلمىز
 قوجويا باخماسان ساغ قالا بىلمىز
 بىر باغا باخماسان مىوه وئرمى
 اوشاق شىلتاغ ائتسە آنا گۇتۇرر
 آناسىز كۈرپەلر شىلتاغ ائدرمى
 دئىرم او اللهين وئردىگى حكمى
 هاردا دالدالاندى هايىاندا قالدى
 اوغوللار ددهنى چۈلە سالاندا
 گلىن گولموشدى اوغول شادلاندى
 بىلمەدى اونوندا قوجالىغى وار
 سالاجاclar چۈلە سالدىغى كىمىن
 داداچاڭ گۈردوگى ايشىن بېرەسىن
 سون مرحلەسىنده آتاسى كىمىن

قوجا دئىر گئىدى جوانلىق گونوم
كۈنۈل خانمانىم چوخ تىز اوجولدى
ئوز اىستى يووامنان سالدىلار چولە
بىلەم دەھلىگىن حؤرمى نولدى
گەل گۇلدور آتاناى آغلاتما اونى
چوخ تىز كىدلەر قوجالار آغلار
اولارسان نامىيد پېيشان خاطىر
«بخشى» باخار احوالىوا قان آغلار

دونيا

دونيادا من بير خوش دوران گۈرمەدىم
دونيا غىصە يئرى عصيان يئريدى

حال ماللى آزدى، حرامچى چوخدى
دوزگون آوارهدور يالان يئريدى

تقوادان خبر يوخ، ظلمكار دلخوش
ظالم جىبى دولى، مظلوم جىبى بوش
مظلوم غملر يئير، ظلم اىدن سرخوش

دوز دانىشان عاجز، چاخان يئريدى

مسجده گئدن آز، سىينما دولار
كاسىب غىصە چىك سارالار سولار
اكىنچى اكدىغىن آفتلر وورار

كىخدا مباشر ياخان يئريدى

وتانائىن اوغلى اولماز دونيادا
وتانماز قورد كيمين دائم غوغادا
ناكس خاطر قويىماز آشىنيادا

در واقع بىلەن بوخ نادان يئريدى

تقلب يالانىن آدى سياست
آرادان گىذىيدور وفا صداقت
بورك قويماغىن آدى دوستلوق رفاقت

دونيا درىا كيمين طوفان يئريدى

ياخجي ليقدان هامى اولوب پشيمان
مظلوملار دردine تاپيلمير درمان
آلينه آيش دوشن ائيلىيور طغيان
دئير توب بيزده دور ميدان يئريدى
بيرجه آيش واردى كه فانيدور فانى
دونيالار صاحبى سليمان هانى
«بخشى» بئله بىلدى فانى دونيانى
دوزگون آواره دور يالان يئريدى

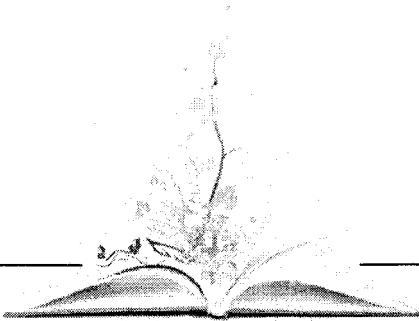
آيريليق نغمىسى

او گونكە اوئرەگىم سنين چون اوشدى
گۈورچىن تك قوندوم اطاق دامىزا
داش آتدين قاشمادىم حسرتلە باخدىم
بىر شكار تك دوشどوم عشق توروزا
تورووا دوشمىھ مىش چوخ فكىلىشدىم
من سنين عشقىندىن قاچا يىلمىم
بىر قطرە ياش آخدى گۈزۈمندن دوشدى
شبپەرە تك نالە چكدىم اوشمىھ دىم
گۈردوm بىر قطرەدە سنين گۈزۈندىن
مروارىد تك آخىب أشاغى دوشدى
گئجه آى ايشىقى دوشمىشدى سويا
آه قاه قاه ائلدى عشقوا گولدى
صونرا محبىتىوى كىسىدەن سايىمادىم
دانىشدىرىدىم سىندەن جواب آلمادىم
باشىمى دايادىم غەللى دىزىيمە
من سىندەن كوسىمە دىم او زاقلاشمادىم
اما نە او گئجه هامى گئجه لەر
منىدەن بىر دوتىمادىم نالىصف خېر

اصلاؤ كوچهدن كىسىدەن يولسوو
آخشامنان گۈزلىدىم اولونجان سحر
اڭما انىقىفىنان حسابلاسان سەن
او كوچە «بخشىيە» اولموشىدى مزار
يانىق اوئەگىنن يولۇندا دوردوم
سائل تك پاي اوچون دوردوم انتظار

لِيْلَةُ الْقَدْرِ فَيْرُ مِنْ الْفِ شَهْرٍ

اسلامىن شانلى گونى صاحب قرآندى بو آى
ليلةالقدره گورا دينيله ايماندى بو آى
قرآنى نازل ائديب خالق عالم بو زمان
مؤمن انسانلار اولان خالقه مهماندى بو آى
ليلةالقدرى كىچىك سايما اونون قىمتى وار
مىن آيا تايى ساييلib آيه قرآندى بو آى
واجب ائتمىش اوروچى خير بشردن او تورى
حتى بيزدنده قاباق انسانا فرماندى بو آى
ليلةالقدريده يئر اوزره گلّر انس و ملك
او گئجه روح ملك صبحه جن الواندى بو آى
دوت اروج قيل نماز و ايسته نياز خالقىن
چون مسلمانلار آراء روضه رضواندى بو آى
بار اللهـا سن ئوزون عفو ائله هر بير گناهيم
«بخشى» عاجزدى يازا سر فراواندى بو آى

بىۋەفا دونيا

آى آقالار گلىن سىزه سؤيلوبىم
يئر ئوزره قالمادى عىلidente گىتىدى
كىربالانىن اوزون قوللى سىردارى
قرائىن يولوندا اليidente گىتىدى

حق يولوندا گىتنىن چوخ انسانلارين
ظالمalar ناھىقىن توکدى قانالارين
قولچومماقلار آلدى مظلوم جانلارين

حق اوسته كسىلىپ دiliyide گىتىدى
فرعون قصرىدەدى يوسف قويودا
حسىينىن مبارك باشى خولودا
يزيد سرمىست اولوب عىش و نوشودا

علىَّ اكىرىن تىلىدە گىتىدى
منصورى حق اوسته چىكدىلر دارا
يار يولوندا دوشىدى سئىلرە سارا
دai چاتا بىلمەدى اوخان چوبانا

اىل كوشدى مغاناسئىلidente گىتىدى
«بخشى» تنگە گلىپ دونيا ظولموندان
بيزار اولور مىن بىر ئوزلۇ انساندان
ناامىد اولوبدور دويوب جانىنдан

پوزلوب پرگارى ائلidente گىتىدى

بوز اُلاغ سُوئزى

واريدى عالمده بير بوز الاغىم
اويناردى كىشىردى نرييلداياردى

گىندن آلجاق آيرى الاغ سراغين
هائى سالىپ بولوت تك گورولداياردى

ساواشدا قوچودور يوكده بير دوه
آخشاملار چوخ چتىن گلەرىدى ائوه
باڭلاردىم آخورا من سۇوه سۇوه

الاغ تك هوڭرۇب مرييلداياردى

قره قوش تك هى دورىيە باخاردى
باغيديقجان ھۆسلىنىپ داشاردى
چوخ وقت ھوروگونى قىريپ قاچاردى

الاغلار قورخودان سىزىلداياردى

بير نىچە ايل بوز الاغىم بو حالدا
اۋزون تائىتمىشدى گىشىش محالدا
نرييلداردى دائم يايىدا باهاردا

غىم غىصەنى دائم آتىپ داناردى

يواش يواش عۆمرى گىشىدى قوجالدى
بىلمىرم او هائى سالماقلار نجه اولدى
چاتىمادى حيواندا داليقا قالدى

يۈك چاتاندا تىرىپ ياتاردى

بیر گون های گتدیلر الاغ باتییدی
دای قوجالیق اونی حالدان سالییدی
گؤردم سِنّی اوتوز بئشە چاتییدی

هر قوجالان آلدن دوشوب قالاردى

گون به گون او سسی ياتدى الاغين
جوانليق اولدوزى باتدى الاغين
بیر گون عؤمرى باشا چاتدى الاغين
• الاغ كه دونيايىه هاراي سالاردى

گؤردم مندې بير گون دورا بىلمىرم
اوزگەنین مالنى يئىه بىلمىرم
آىرى گزىب بەھتان دېيە بىلمىرم

چون دېين دىيل الولانىب ياناردى

مندە گئتملىيەم سىنە عزيزىزم
ياخچى اول جانىن وار تىنە عزيزىزم
گؤزل ياشابو فرصتە عزيزىزم

بو دونيا هامىنى دانىب آتاردى

مغورو اولما مالىيم پولوم زوروم وار
يوغون بويىنوم دىنك ووران قولوم وار
اينانگىلان قوجالىق وار اولوم وار

دئمە ياتمىش بختىم پارىلداياردى

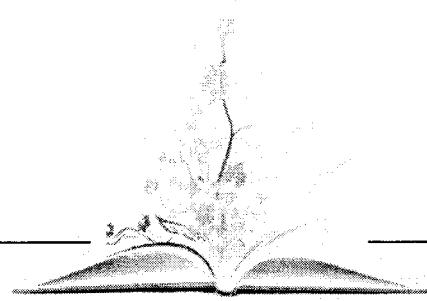
«بخشى» قورخوسوندان ياشاخ اولوبىدى
قوجالىب خالقە محتاج اولوبىدى
يورغونلايىب داي دونيادان دويوبىدى

اۋەكىن خالقە سىزىلداياردى

مۇرمۇتىن دادىنى قانىراھ بۇ گۈن

اولموشام ئەللىمىن يازىق شاعيرى
میرزاڭار يازدىقچان دردىم وار منىم
أه چىسىم قورخورام يئرلر اودلانا
غىم چكىرم دئىرم صېرىم وار منىم
يائىرام دود اولووب گىدىم گويه
گورورام او اوتدان قالان كولم من
جوانکان باش آغاردى دىش دوشدى
ادب باغچاسىندا سولان گولم من
اۋەھگىيم دارىخىب گوشە آختارىر
اما پروانە تىك يائىرام والله
حۇرمىت سىز مجلسەدە حىرىتله باخىب
محبّت دادىنى قانىرام والله
نولار ھامى بىلە محبّت دادىن
محبّت غول اديب چوخ ياغىلارىن
محبّت كىنگەن فەھادلار چالىب
قلبىن آلىب آللە اوچا داغلارىن
قباقدا چوخودى شاعيرە حۇرمىت
كاش اۋەھك دردىمى بىلەن اولىدى
اۋەھگىيم يورولوب حۇرمىت سىزلىكىن
آغا لارام گۈز ياشىم سىلەن اولىدى

گئجه يئر ايچينه گيرن زماندا
يالوارين صبح چاغى محبت اولسون
«بخشى» سن شعريinde ياز انسانلارا
چاليشىن آرازدا صداقت اولسون

مغان

پائىزدى ائللىرىن يىلاقىدان گلىر
آچ قوجاغون باس باغرىيوا سن مغان
 يول گىستر قطارلار نظاما دورسون
 توبلاڭىلان ساق صولىيوا سن مغان
 قوى گوئى شاقىلداسىن ياغىشلار ياغسىن
 چمن چىچك آچسىن قوييون اوتلەسىن
 گلىن باياتىنان قويونى ساغسىن
 قووورتماش وئر چۈپانوا سن مغان
 قوى كشت و صنعتىن هنر ياراتسىن
 ائل اوبان شاد اولسون مaramا چاتسىن
 چوبانلار نى چالسىن اركك اوتداسىن
 پرووارى وئر تەرانىيوا سن مغان
 قىشلاقدا گل آشسىن سالماشىق چاشىر
 بوز قوييون اوتداسىن قايماقى داشىر
 بوز قولاق قوج اولدۇز كيمىن پارلاشىر
 گوئى گول يتىر حيوانىيوا سن مغان
 بىر ياندا آلاچىق بىر ياندا اطاق
 قوى سئل كيمىن آخسىن ياغنان قىماق
 بىر ياندا گول ياناق بىر ياندا دۇداق
 زىيىت وئدىر اطاقىيوا سن مغان

مندن سلام آپار شاعير بهمنه
خلف بىگلو اولوب خوش مسكن سنه
شعرلريوى ياز پايلاگيلان وطنه
يىيشىگيلن مرامىوا سن مغان
قوى كانالين آخسین داشقين آرازدان
پانبيق باش قوزاسين آيرى بوجاقدان
«بخشى» آرزو ائتسين دائم خدادان
مېزبان اول قوناققاوا سن مغان

در آخرین ساعت روز ۳۱ شهریور ماه ۱۳۵۹

پس از سقوط رژیم شاهنشاهی و پیروزی انقلاب اسلامی ایران صدام
رئیس جمهور وقت عراق با تحریک اسکتبار جهانی حمله به خاک پاک کشور
عزیزمان نمود که شعر زیر از همین جنگ سخن می‌گوید:

ایران عراق دعواستی

گلن نسلیلره سؤز آچیم گئدیم
سکّز ایل نه چکدی ایرانیم منیم

یئنی سنگر آچان جوان انقلاب
تازه یا بیلیردی قرآنیم منیم

استکبار گورنده اسلام یا یلانیز
یاسر سمیه لر تژدن اویانیز

بلال اذان وئیر یزید آغلاییز
های با سیب دئدی وای دورانیم منیم

چکدی مین نقشه لر مین جور حیله لر
تو پلاشیدی بیر یئره تمام آبریلر

دئدیلر یا یلانسا بو اسلام اگر
آرادان گئده جاق تو وانیم منیم

چکدیلر قاباغا بغداد ظالمین
دئدیلر قاباغین آل انقلابین

بمبی توکدی ئولکه سینه ایرانین
آبادان چوخ اولدی ویرانیم منیم

صدام فاش ائیله‌دی شوم نیتینی
 تهراندا آچارام باشماق بندينى
 بيلميردى ايرانين شان غيرتىنى
 دشمانا بول وئرمز تهرانيم منيم
 شهريلر داغيلدى كتلر پوزولدى
 دده اوغول جبهه‌لره دوزولدى
 صدام گوردى آلى آلدن اوزولدى
 دئدى دائى تاپilmaz درمانيم منيم
 اوخويانلار قورخاق دئمه‌سىن منه
 گؤيدن بلا ياغدى عزيز وطنە
 قول گىتدى قيش گىتدى دىئنده مينه
 كربلايە دوندى هر يانيم منيم
 يازيرام اوخويما ايگىت اوغلانلار
 جنگىدە داغيلدى چوخ دودمانلار
 آرادان گىتىدىلر مىنلىر انسانلار
 دئدى گرك قالا قرآنيم منيم
 سىنگىر دولدولار هر بىر طرفدن
 جوان بىر طرفدن پىر بىر طرفدن
 قىچ گىتدى بىر ياندان قول بىر طرفدن
 دئدى بوندان چوخدى ايمانيم منيم
 ايرانين شير ياناق جوان عسگرى
 اوجالىتىدى گؤيلرە يازهرا سسى
 غالافىندان چكدى قاتلى خنجرى
 دئدى هانى آز غين دشمانيم منيم

اسلام لشکرینین قهرمان اوغلی
اوجاش اورهگى غيرتلە دولى
كۈرپى ووردى آشدى دريادان يولى
صادم دئدى هانى دورانىم منيم
يىردىن اسلام اوغلى گۇيدىن عقابلار
بغدادى دۇيدولر خمپارە توپلار
مندى آليندى صدام قان آغلار
های سالدى قالمايىب وجدانىم منيم
گوردى بغداد گىتىر عراق محو اولور
ايرانىن ارتىشى بفدادا دولور
باچىسى پوزولور گلىشنى سولور
چغيردى قوى گلىسين رىگانىم منيم
گۈردولر قهرمان ارتىشىمىز وار
ساغ اليندە كىسکىن خنجرىمىز وار
يىزىم مسجد كىمەن سىنگرىمىز وار
اسىر مىزىلرده بايراغىم منيم
يالواردى صلح ائتدى هئچ اوتنامادى
بو عشقە ايمانە اينانانمادى
ايرانىن قارشىندا داييانانمادى
دئدى داي يوخومدى امدادىيم منيم
شاعير «بخشى» جانىن وئرر وطنە
 يول وئرمىرۇق اصلاً بىز اھرىمنە
قويماروق كج انديش پىيس باخا سىنە
اصلانلار يوردودى ايرانىم منيم

های آقانین آزو سی

ای اجل قطاری ایستگاهدا دایان
من دوشم چای ایچم دایانام بیر آز

بیر ننچه مذدن صونرا گلرسن
شاید که اوناچان اویانام بیر آز

کیچیک اوغلوم دانشگاهین سومویوب
احتکار انباریم هله دولمویوب
بدهکارلار گلیب منی گورمیوب

اولاردان حساییم قوى آلام بیر آز

نه صواب نه گناه گنوم خوش اولسون
جیبیم دولسون کاسیب جیبی بوش اولسون
یئدیگیم جوجه‌لر منه نوش اولسون

یا حلال یا حرام قازانام بیر آز

آتمیشدی هئچ توبه ائتمه میشم من
مشهدہ مکیه گئتمه میشم من
خمیدان زکاتدان وئرمیشم من

ایسترم یوبانام اینانام بیر آز

من تصمیم دوتوشام بو ایشده اول
بالاما مال بیفام نینیرم عمل
دوزدیکی آخردا گله‌جاق اجل

اما من ایسترم یوبانام بیر آز

عزرائیل آیریلیق طبلینى چالىب
نمازىم قىضادور أروجۇم قالىب
جوانام انصاف ئىت دئمە قوجالىب
چوخلۇ آرزووم واردى كە چاتام بىر آز
دئىرم حاجآقا يوخودان اويان
سوروش گؤر نە دئىر قرآن سن اينان
اولادىن يا وارىن اولاچاق دوشمان
دئىهجاق بونى تئز قويلىويم بىر آز
آيرى گىتمە دوز اول يولون دوزوينىن
آيرى گىدن اوت آپارىر ئوزوينىن
«بخشى» ئوز شعرىن شرعىن سوزوينىن
ايستەدىم غفلتىن اوپادام بىر آز

شاعيرلیق سؤزى

دostalar مشغول اولدى مala دولته
من شعر صحراسىن مجنونى اولدوم

اولار سحر آخشام عيش و نوش ائتدى
من وزن و قافىه مفتونى اولدوم

وارلىارين آدى ثانى بلىدى
مال دؤلتىن مشتريسى بولودى
شاعير آدى سارساخ سفيهه ذليدى

اولار ياتدى، مجلس ميمونى اولدوم

مكروفون داليندا ائل منه گولدى
اورهك ناله ائتدى دل منه گولدى
داشقين چاي دانلاadi سئل منه گولدى

بولانليق سولارين جيحونى اولدوم

محبت گورمهديم تهمتلر گورдум
حؤرمتسىز مجلسىدە يورولدور دوردوم
احسن ايشتىماغا بويىنومى بوردوم

آيرى باخىشلارين يورغونى اولدوم

«بخشى» شاعيرلقدان گلايهسى وار
مشتريسى يوخدى باغلانىب بازار
مفتە احسن دئمير كە شاعير آزار

حؤرمتسىز مجلسىلر مغبونى اولدوم

عدالت

دونيادا اولماسا شانلى عدالت
او زمان سوينجي او با يوخ ائل يوخ

باغبان سو وئرمىسە باغا بستانى
قمرى ناله ائدر بولبول يوخ گول يوخ

سۇگى سۇگوسونە كىز ياراتسا
اوغلۇ كىدىنلېب آتاسىن آتاسا
آنا محبتىن اوزگىكە ساتسا

بىلگىين انساندا اوئرەك يوخ دل يوخ

قونشى قونشوسوندان خطيرلەنسە
انسان بىر بىرىندىن حؤرمىت گورماسە
أتالار بالانىن غمىن بىلماسە

گونش دالدالانار هوا يوخ يئل يوخ

محبت اولماسا كىدر يارانسا
كىچىكلىر بويوگون حؤرمتىن دانسا
عاشق معشوقىندان آرالى قالسا

اوئرەك پارچالانار ياناق يوخ تئل يوخ

محبت لباسىن انسان گئيماسە
شاگىرد معلمىن قىدىن بىلماسە
معلم شاگىرده اجحاف ائىلسە

قداخىمەلنر كىرى يوخ بئل يوخ

«بخشى» آرزو لاييار اوئره كدن اينان
ظالمalar آييلا قورخا خدادن
عدالت يارادا بو گؤزل انسان
بىلسىن كە بۇ اىشىدە دومان يوخ سئل يوخ

تضمین

(عالم مجلسیندە عالم بخشىندە
بوبولر ذوق ائدر گول ھوسىندە
آسام ياتيرتمىشدى لايلاي سسىندە

سن نىه اوياتىدىن ھائىنان منى)

عاشق شمشىز

بوبولو دۇم گول چىچكلىھ اويناردىم
عشق اھلىدىم زماننى سايمازدىم
پىس ياخجىنى هئچ عىnimە آلمازدىم

دوستلارىم گۈردى طوبونان منى

يواش يواش عؤمور آزالدى گون گىچىدى
روزگار قوجىن جوانى سئچىدى
گون به گون ايسلرىم مشگىل دوشىدى

فلک ھمدم ائتدى خانىان منى

زمانە قەرينىدىن اولاد سۆزۈن
جوانلىق قدرتى گىتدى دىزىمن
تمام ائل طايفانى دوشىدوم گوزون

يادا سالمادىلار چاينان منى

«بخشى» دئير فلك منى قوجالتىدى
دوست قوهوم قەر ائديب داشىمىي آتدى
اولاد محبتىن اوزگىكە سانلىكى

اوخشاشىن آغلايىن واينان منى

يا مهدى صاحب زمان سن يتیش

محبت صداقت آرادان گئدیب
بو دردله غنى سبحان سن يتیش

قارداش قارداشینى بىگانه بىلېب
يا محمد حبیب برهان سن يتیش

خاطر حورمت يو خدى اوئە كىر پاسلى
كىدللى كىنهلى غصەلى ياسلى
ھەرە مىن جور زمانەدن آسىلى

شىر خدا شاه مردان سن يتیش

اوغۇلار بىگىمىر آتا آنانى
گلىن ئىوه قويىمور او قىننالى
آتىبلار وجدانى دينى ايمانى

يا حبیب يا رحیم رحمان سن يتیش

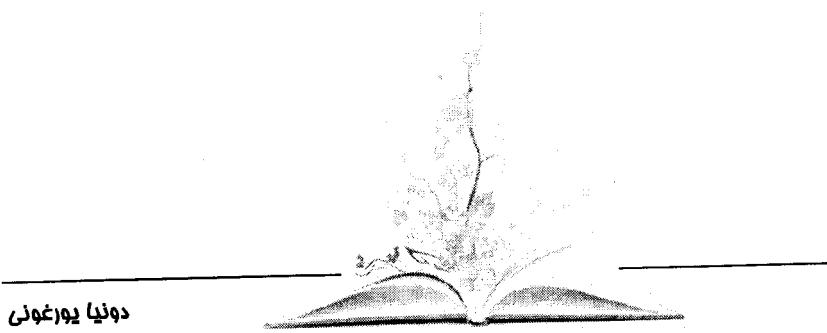
قونشى قونشوسونا باخدىيى كدر
محبت ايتىماغا بىلەر ھەنەر
ظلەم ائدن اۆزۈنى بىلەر بختور

اي بانى اسلام قرآن سن يتیش

آقاینان خانمین محبتى يوخ
ايکى دشمن كىمىن عداوتى چوخ
باجى قارداشينا يانا شىر سوپوخ

اي خالق حى سبحان سن يتیش

آق سقّالا دای قالمايىب احترام
آرادان گئدib نظىم و انتظام
«بخشى» آرزو ائلر هر سحر آخشام
يا مهدى صاحب زمان سن يتىش

آغلاسین

قوی یازیم شعیریمی قالسین یادگار
مندن سورا شیرین دیللر آغلاسین
شانلى ئولكەمیزین بیر بولبوليديم
ياد ائتسین ئولكە میزائللر آغلاسین
قوی اؤلوم خبریم ياييسین داغا
دای نعمه کار بولبول قونماسين باغا
گؤز ياشى قارىشسىن داشقين بولاغا
قاراداغ سىلسىسىن چوللر آغلاسین
ايшиدىسىن لال اوڭسون شيدا بولبوللر
باغانلار قارا گئىسىن آچماسين گوللر
اوخشاسىن آغلاسىن او شيرين ديللر
بولبول گوھ دوشسون گوللر آغلاسىن
مجلسلر باغىنин بولبولي گئتسىن
ديوانى باغانلىسىن دفترى إيتسىن
سويملى سۆزلرى تارىخدا بىتسىن
تارىخلار اوخويان گۈزلر آغلاسىن
دونيا بى وفادى يالوارما اونا
 ساعاتدا گئينىر يوزلرلە دونا
«بخشى» نين عۆمرى چاتاندا سونا
ناكىسىر سوونسون كىسلر آغلاسىن

اولوبدى

سنسىز اۇرەگىم لاله كىمىن قاره اولوبدى
كۈنلۈم داغىلىپىدور گئنە آوارە اولوبدى
صېرىم كىسىلدور گۈزلىم يوخىدى قرارىيم
دائىم يولا باخماقىدان اۇرەك پارە اولوبدى
زولفون صول و ساقە توکولوب اسماعىلى ھەر دە
بىر نىزە اولوبىدور منه بىر يارە اولوبدى
آھو باخىشىن شەرتى وار ھە گىئجە تىنە
قاشلارى قورۇپسان بىن اولدارە اولوبدى
روبۇن نە دئىيىم وصف لېين يَا كە دھانىن
سینەن گئنە سرو اول بىرچە جوت نارە اولوبدى
«بخشى» رە كويوندا همىشە گلە بنزىر
بولبول گولە گلمىز دچار اول خارە اولوبدى

جاندی

سئوگیم گوله بنزر گئنه بیر سئوملى جاندی
گول بولبوله حسرت ولی بولبول سۆزى جاندی
قاش و گۈزى فتنە، ئەلير عالمى ويран
آق يوز پائىز آلما كىيمىن گۈرملى جاندی
عابد قرائين ذكرينى سؤيلر گئجه گوندوز
من دلبرىمە سولدىگىم دائمى جاندی
«بخشى» باز اولوبدور گئنه قاش و گۈزە دائم
سولىدى فدائىم بدنە گر آدى جاندی

عالەی یەفدى

گۆزلىم سرو خرامان يئريشىن عالەمى يەخدى
او توروب حسرتلىن بىر باخشىن عالەمى يەخدى
نه يئريش بو نه گزىشدى جانايىم جانىمىي ئىدى
گئنە سرخوش باخشىن بو گزىشىن عالەمى يەخدى
او نه قاش گۆزدى قوروپىسان مارالىم عشق يولۇندا
گلن اول بندە ايلىشىسىن او قاшиشىن عالەمى يەخدى
او قارا تېللرىوی باد صبا هەر يانا وورموش
گئنە اول لعل لىبىن فتنەلرىن عالەمى يەخدى
«بخشى» كويوندا سنين هەر گىچە گوندۇز جانا
دولانىر لىلى كىمىن عشوهلرىن عالەمى يەخدى

دۇرىم دۇنيا يە اۋەرەك وئرمىيەن

بو دۇنيا كىمسىيە وفا ائتمىوب
بى وفا دۇنيادور انىصافى يوخدور
سن دى گۈرۈم كىمە جفا ائتمىوب
هاردان كىسىسە كىسگىن قلىنجىن وورار
كىمنىن بىر يوزىدە بىر سوئزىدە دورار
شىيطان غالب او لار بىزى اويدورار
 يولدان چىخارتماغا حىا ائتمىوب
هانى او سليمان نىچە اولدى داود
اوئلوم آتى گىلدى اولدى دوت ها دوت
مگر داده يئتە خالق معبود
اوندان سوواى كىمىسە شفا ائتمىوب
آلیم يئتىمير هېچ وقت چىخ گردونا
زمانە گئىننير گۈندە يوز دونا
انسان گىرك اولوم اوچون اينانا
كىملەرە دۇنيانى فنا ائتمىوب
اسىڭندر آختاردى آب حىياتى
بىر اوغوج توپراقلار تاپدى وفاتى
اجل درك اىدەجاق شەھرى دھانى
مگر چىخسا او جا بُرجا ائتمىوب

امام حسین کربلادا قویلانوب
 اصغری اوخلانوب اکبر دوغرانوب
 حکم ابوالفضلین قوللارین سالوب
 قوجا دونیامین جور خطا ائتمیوب
 هانى باش قوزویان شاهدان نشانه
 گولوم بئل باغلاما بىلە جهانە
 غم يوکى باغلانوب فقط انسانە
 هانسى انسانلارى فنا ائتمیوب
 گل دوز اولاق دوز دانيشاق دوز گزاق
 آزا قانع اولاق حلالدان يئيلاق
 قرآندان دانيشاق عقبادان دياق
 هانسى ائمه ميز تقوا ائتمیوب
 «بخشى» دئير مرد اول مردانه ياشا
 دونيا بىر كسىنن گئتمیوب باشا
 شاکر اول سن ائيلە شيطاندان حاشا
 مگر قرآن اوندان حاشا ائتمیوب

وطن اوغزوңدا

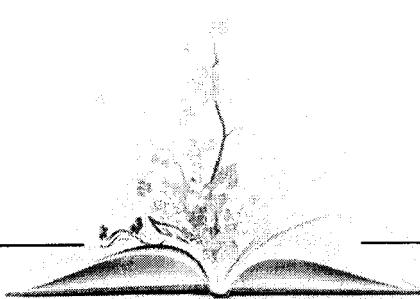
من وطن سودالىام طوفان دايандىرماز منى
عرشە باش قالدىرسادا داغلار يوباندىرماز منى
جايىدىرانماز ذهنىيمى آل ايلينلر هئچ زمان
چون خليل اللهدانام اوتلاردا ياندىرماز منى
من وطن درياسىنин بىر دالقالى طوفانىام
شورهزارلارдан گلن توزلار بولاندىرماز منى
چون هميشە شعرىيمى يازدىم وطن سوداسينا
يوز يالان رنگ آتسالار هرگز يوباندىرماز منى
دونيا لار آقىشلاسا بىر كلمە هذيان يازمارام
چون وطن سوداسى جان، هئچ زاد قازاندىرماز منى
بىر قوجا ذوق اهلىيم اوز يوردو مون قربانىام
عاشقىم حورمتلەر پىسىلىك اوغاندىرماز منى
من مسلمان اوغلويام قرآن منه بىر الگودى
گر باشىم گئتسە بو يولدا قان اوساندىرماز منى
يوردو مون دلدادەسى اسلام اسيرى او لموشام
«بخشى» يىم غير از بو سۆز دونيا ايناندىرماز منى

آل يواوش يواوش

عاشيقيم اولدورمه انصافين اولسون
آلساندا جانيمى آل يواوش يواوش
گل اوتور يانيمدا يانير اورگيم
قولونى بونوما سال يواوش يواوش
دوداقلارين غنچه ياناقلارين گول
قوى چكيم نازىبى آى ساچى سونبول
شيرين شيرين دانىش شيرين شيرين گول
توكولسون دوداقلاريندان بال يواوش يواوش
من سرو قددىوه ائدىم تاماشا
اغيارين اورگى چىپىنسىن داشا
گل چىخاچ چمنه سئير ائدك قوشما
سنده اوز سازىبى چال يواوش يواوش
سئوموشىم گلنده سنى بولاقدان
عطريوى آلارام گئرسىم اوزاقدان
گل باسيم باغريما اوپوم ياناقدان
سوروشسون باشىندان شال يواوش يواوش
من «بخشىم» آديم دوشدى ديللرە
منى محنون ائدىب سالىب چؤللە
سئودوگوم قولاق آس بو نىسىكىللە
دوشدى اورگىمە خال يواوش يواوش

آناسىزلىق مرئىھسى

قوى دئىيم نه اوچون اوئرەك داغلىام
آنام باجىم يوخدور آغلاسىن منيم
محبىت دستمالىن آلىب الينه
اولنده گۈزومى باغلاسىن منيم
أغارامىش باشىمىي آلسىن ديزينه
قىرىشمىش اليمى چكسىن اۋۇنە
واى قارداشىم سسىن قاتسىن سوئۇنە
قىرخىمىي ايلىمى ساخلاسىن منيم
دوزدى چوخلار گلر دفن كفنيمە
ياد قوهوم تۈكۈلوب آغلىار منه
ھئىچ بىر آل چاتماز آنا آلينه
آلينن كفنيم چاغلاسىن منيم
من اولندىن صورا آنانە لازىم
باچى قارداش آتا بابانە لازىم
«بخشىھ» مال دولت بالانە لازىم
اثللر مزارىمدا جايلاسىن منيم

آيىقلار يوفلايىب ياتمىشلار گزىر

منىم اوڭىمەدە آتالار قانى
قايناشىر وفالى يولداشلار گزىر
آليمىن وئرمىش سىر داشلارىمى
شاھىتلەر يوردوندا بايقوشلار گزىر
وفا يوخ صداقت سخاوت ايتىب
گول چىچك يئرىنده بوز تىكان بىتىب
قىدىمكى حۇرمەتلىق آرادان گىدىب
ذلى كؤنلۈم دوروب قارداشلار گزىر
دای گۈره بىلمىرم گولار اوزلرى
فلك آيرى سالىب قوج اىگىتلىرى
زمانە باغلايىب شىرىن دىللەرى
بىر بىرنىن آيرى تاي توشلار گزىر
دای بويوك كېچىك ليق آرادان گىدىب
قارداش قارداشىنا خيانىت ائدىب
اوغول آتاسينا يوز بەھتان دئىب
أتالار آوارە داغ داشلار گزىر
ميمونلار بىگىمير جىران مارالى
آنما بالاسىيندان قالىب آرالى
«بخشى» شعرىن يازىر دردى يارالى
آيىقلار يوخلايىب ياتمىشلار گزىر

ائل گولون آتماز

من ائل شاعيرىيم ائله وورغونام
دئيرم من بير گولم ائل گولون آتماز

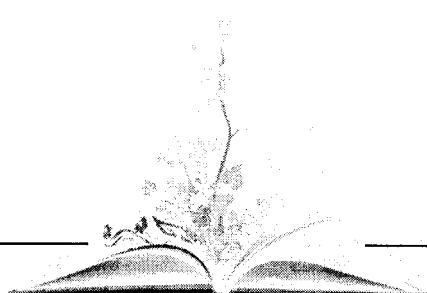
اٹلىيم هارايلىدى اوردوباساندى
اٹلىيم جاندان گئچر وورغونون آتماز

يوردومنون قوجامان بىر بولبولويم
عارفلر شاگىردى باغچا گولويم
بزكلى ئولكەمین داشقين سئلىيم

سئلده داشقين اولسا سئل بندىن آتماز

گۈرۈم گولشن اولسون عۆمۈزۈن باغى
گول چىچكلى اولسون وطن توپراڭى
شاعير «بخشى» دئير قوجامان چاغى

اٹلىيم غىرتىيدور قوجاسىن آتماز

اردبیل (زلزله‌سی)

ساوالان تک دائم او جادور باشین
او ستووه قونسادا دومان اردبیل
ترهیب داغلارین دولوب دره‌لر
صف قالمايیب بیر دودمان اردبیل

كتلرين داغيلیب گولشنین سولوب
شاهسون گؤزلىن غصىيە دولوب
سرىندن آخان سويون قوروپىوب

فلک كچ اوينايىب يامان اردبیل
او اوئلکەدە ويـران اوـلان ئـولـرـدن
باـغـچـانـىـزـدا سـولـوـشـقـوـيـان گـولـلـرـدن
تـوـپـرـاقـ آـلتـدـاـ قـالـانـ قـارـاـ تـئـلـلـرـدن

اورگىيم داغلانيـر هـرـ آـنـ اـرـدـبـىـلـ
باـجـىـ قـارـدـاشـىـنـدان دـوـشـوـبـ آـرـالـىـ
آـلاـ گـؤـزـ گـؤـزـهـلـلـرـ يـاتـيـبـ يـارـالـىـ
ساـوالـانـ مـارـالـىـ اوـلـوـبـ فـرـالـىـ

يـالـقـىـزـ قـالـىـبـ اوـ سـاـوالـانـ اـرـدـبـىـلـ
آنـانـىـ بـالـادـانـ آـيـرىـيـىـبـ فـلـكـ
دائـمـ اـنـسـانـلـارـاـ قـورـدـورـرـ گـلـكـ
طـولـهـدـهـ جـامـوشـ يـوـخـ قـوـيـونـ يـوـخـ اـينـكـ

ماتـ قـالـىـبـ بوـ ايـشـهـ اـنـسـانـ اـرـدـبـىـلـ

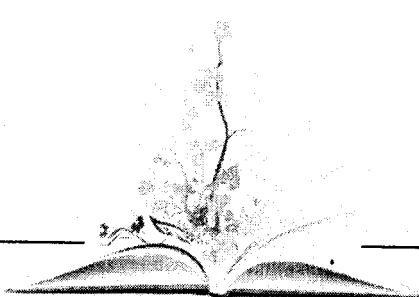

قويون قوزوسوينان بولاشيب قانا
 كندين مال حيواني ياتيپ يان يانا
 جوجهلر چيغىرىر تاپانمير آنا
 داغدا سيزيلداير جيران اردىيل
 دودمان داغىلىب ائو اوچوب باشا
 دده بالاسىيندان آل چكىب حاشا
 قارىشىب توپراغا دولاشيب داشا
 آغلار بو احواله دوشمان اردىيل
 بالانهسىنин ناز قوجاغىندا
 ائوى اوچوب قالىب توپراغ آلتىندا
 گىلنلر ياس دوتوب توى اوتاغىندا
 گۈرۈم يانسىن بئله زمان اردىيل
 شاعير شعر يازانماز پوزغۇن حالىوا
 ائل اوغلۇسان قارا گئىمە ئىنىروا
 گول آچار عشاير گىر قوبنروا
 دورەن اوilar باعچا بوسـتان اردىيل
 شيخ صفى يوردوـسان آـدـين سـانـين وـار
 گـولـلى يـيلـاقـلـارـين خـوش باـهـارـين وـار
 آـقـ پـانـبـيقـ بـئـجـرـدن شـانـ موـغـانـين وـار
 چـوخـ يـارـاشـيرـ سـنهـ موـغـانـ اـرـدىـيل
 سـنـ ئـوزـىـوـىـ سـيـخـمـاـ اوـجـادـورـ باـشـينـ
 هـمـيـشـهـ جـوانـدـورـ تـارـىـخـىـدـهـ يـاشـينـ
 دـئـىـنـهـ «ـمـنـعـ»ـ چـاغـىـرـ «ـبـخـشـىـ»ـ قـارـداـشـينـ
 شـعـرـ يـازـينـ اوـخـوـسـونـ جـوانـ اـرـدىـيلـ
 وـارـ اوـلـسـونـ مشـگـىـنـينـ موـغـانـ اـرـدىـيلـ

ام ابیها

عید مولوددور بو گون دونیایه باخ
 برج حلمه زهره زهرايیه باخ
گوهر گنجینه تقوا بودور
 دختر زینه طاهاییه باخ
 چرخ عصمتده اولان ماه منیر
 یئر یوزوندہ کعبه و مینایه باخ
 فخر اولان محشده کل اسلاما
 افتخار مریم و سارایه باخ
 معدن تقوادی بو سنگرنشین عرشیدی
 جبهه قرآنیده بو معدن تقوایه باخ
 بحر عزت دور حیدار افتخار
 عالم اسلام ایچون بیر دالقالی دریایه باخ
 حامی مولا علی ام ابیهای رسول
 پیرو خطره مولاییه باخ
 مکتب پیغمبرین ان سئوگولی پیشواسیدی
 مادر فرزند عاشورایه باخ
 کفرنن دائم چاتیشدی تا که قرآن ایتمه سین
 کلمه حزب الله بیر سؤیملی معنایه باخ
 شافع روز جزا الگودی (بو نسوانلارا
 فخر نسوان جهان بو عزت کبرايه باخ

مفخر اسماء و اصحاب کسائے
 حق یولون آباد ائدن بیر منطق گویایہ باخ
 عرشیده ثبت اولدی عقدی زهرانین
 سجدہ قیل آل اللہا بو عزت عظمایہ باخ
 «بخشی» شعریبوی یاز سوئنجی فخر ائیله بو بایراما
 شوقونان شعریننده یاز زھراء کیمین پیشوایہ باخ

باھالىق

اورگىم ياندى كباب اولدى آجىندان باھالىق
طاچادا توزلو قالىب قىدان و چايدان باھالىق
قد كى اعيان مالىدور، داي تاپا بىلەم كشمىش
داي گۇزو كمور گۈزومە سىزى بادمجان باھالىق
من پىشىك تك أتى گۈرچك قاچيرام، هو چىكىرم
باخ حاج عسگر آپارىر راستانى يارىدان باھالىق
چون منىم بوشدى جىيىم، يوخدى رىالدان خبرىم
اودى كى خلق دئىير آجدا يوخ ايمان باھالىق
پول اولوب جن، من اولدوم ائلە بىل بسىم الله
هاردا الله آدى گىلسە قاچا شىطان باھالىق
اوکى دولتدى سنه آشمىياجاقدور قاپىسىن
كاسىيىن يوخ قاپىسى وئرمىيە مىدان باھالىق
كارمندىن حقوقو اون گۈئتو بول سول گىرى
باقيىين گئتمىلىدور آلاھا مهمان باھالىق
زارعىين بورجو قالىر بانگا تعاون دكانا
داها قويىمور ياخينا صاحب دكان باھالىق
دوبىو گۈرسە اوشاغىم غش ائلىوب آت چاغىرىر
أتى گىرسىن گۈزونه يوخدو يېرآلمان باھالىق

گئت حاج عزت گيله سن گؤر نه يئير عشق ائلير
 فقرانين آدينى ائيله دى نادان باهاليق
 مندە پول يو خدو آلام اوغلوما بير جوت باشماق
 تومنى يوز تومنه ساتدى حاج عمران باهاليق
 دئميرم تك ديزهنى ورزقانى اوخارانى
 بلکه بوردان پيس اولوب تبريز و تهران باهاليق
 ييرى اطلس گئيرى سونكى تاپانمير پالازى
 ايندى دونيا بئله دى تنهانه ايران باهاليق
 محتكر يخدى ائوييم ائيله دى دونياده اسير
 ديك دوتوبدور قولاغين بو دلى حيوان باهاليق
 گؤرسە درېنده دوروب لوت كاسبيين گول بالاسى
 او گونى اوغلو گئير اطلس و الوان باهاليق
 اولا را دين پول و وجдан پول و ايمان پولدى
 چونكى اصلاً اولا را گلمىب ايمان باهاليق
 بار اللاها سن ئوزون محتكرى ائيله زبون
 بلکه آز سكته ائده مرد مسلمان باهاليق
 «بخشى» آز ناله و فرياد و فغان نغمەسى دئه
 صاف سويون وار، چورگىن، توستولو قليان، باهاليق

پناهنده به درگاه هضرت مهدی (ع)

گل یئتیش دادیما کسمه رحمتو
قاپووا گلمیشم امداده مهدی
دوشمن فرصت تاپیب ظلم ائدیر منه
کرم قیل سن یئتیش فریاده مهدی
امداد ایت رحمتو کسمه حقیردن
ظلولم حدن آشیب دوشموشم دیلدن
آرالی قالمیشام او بادان اتلدن
آواره گزیرم دونیاده مهدی
بیلیرسن دوشموشم بیر ناحق درده
التماس ائدیرم مرده نامردہ
اوزورم دریالی غصہدہ غمده
غول تک باش ایرم نامردہ مهدی
سائلم گلمیشم سنه درمانا
امداد ائیله منه، قوى ناکس یانا
ناله سسیم قالخیب هفت آسمانا
سنی آختاریرام سماماده مهدی
سنی آند وئیررم او عباسه من
قویما دای چوخ باتام غم و یاسه من
گلديم درگاهووا التمامه من
آواره «بخشی» نی سال یاده مهدی

جوت چولوق

سن منى قوجالتدین عؤمروم تالادين
قدىمى ائىلهدین كمان جوت چولوق

دائم اليم خمير قارنيم آج قويدون
آناماديم بالاما طومان جوت چولوق

آلسيم قابار ايقىيىدا تىكىان وار
نه انصف وار، نده دين وار ايمان وار
چوخلى حسىد، بخالت وار يالان وار

بارى بو سوزومه اينان جوت چولوق

اوغرۇ اليم آلخ درىب يوروولوب
باھار گنچىب ياي پايىزدا سووشوب
ايکى جوتچى قارشى گلچاق گۈروشوب

آرالانچاق دىئر يامان جوت چولوق

نه خاطير وار نه حؤرمىت وار نه انصف
يالان يئرە اولوب چولىرددە علاڭ
بىر شىر آتان گۈرسە يىلىرى مىن اوصاف

فقير گۈرسە شىر ئىيان جوت چولوق

گئجه گوندوز توپراق قازىر اخ آچىر
اوزگەنىن يېرىنە قىلمە سانجىر
بىر بىرىن گۈرنىدە آىرى آىرى باخىر

صادقت يولونى دانان جوت چولوق

هَاوا شاقىلدامير گؤى گورولدامير
بولاڭلار قوروپىوب چشىھەلر آخمير
بوبول سسىن كىسىب نۇمەسىن يايامير
داغلاردان چكىلىپ جىران جوتچولوق

سارى بوغدام سونبول آچىپ مات قالىپ
فلک غم شەلسىن بو يوردا چاتىپ
بورجۇنى وئرنىمىر دەقان دايانيپ

اللىرى قويوندا قالان جوتچولوق

الله محبّتىين ئولكەدن كىسىب
اكدىغى مەھصۇلا يامان يئل اسىب
يازىق اكينجىنى غم يوکى باسىب

پارلاق بختى بىردىن ياتان جوتچولوق

طېيىت يوخلايىپ نعمتىين دانىب
اكدىغى مرجيلىر سوسوزدان يانىب
طلبكارلار قاپىسىندا دايانيپ

نثار ائدىر چوخلى يامان جوتچولوق

مېنلىر انسانلارى قويىدون آوارا
بوز آيران يئدىرتىدين شاما ناھارا
بىچارە «بخشىھە» قىلمادىن چارا

حىمال تك داشىتىدين سامان جوتچولوق

جمال ائشگى

سحرى آچاندا طوئلە قاپىسىن
سسىمە سس وئرر جمال ائشگى

نريلىدار گورولدار كيف احوال ائيلر
منه اوئرهك وئرر جمال ائشگى

اوجا سسلە دىئر يورو لموياسان
منكى سسلنيرم دارى خمياسان
مالداررىق ايشيندە كري خمياسان

گۈررم حق سؤز دئىير جمال ائشگى
نفسيم گئىير سسى گلنده
تسكين وئرر آغلياندا گولنده
سحر صباحى من طويлиه گىرنده

درد دل ائيلر جمال ائشگى

دىئر بىللە ائودە خوش گونون يو خىدى
زمانە خرابى موشكلون چوخىدى
كەنە دوستلار سنه آيرى ايرى باخدى

دوست غمىنى يئير جمال ائشگى

من نن دانيشاندا ائشك يولداشيم
آز قاللام سسىنه دوواردان آشيم
اللشرم يير آز آرتىق چالىشيم

منه احسن دىئر جمال ائشگى

گۈرەم سۆزلىرىنده بحالت يوخىدى
دوزگۇن سۆز دانىشар صداقت چوخىدى
دىيئر اهل عيالىن سۆزلىرى اوخدوى

حقىقت سۆئيلىير جمال اىشگى

كاش بىزىدەدە بخل و حسد اولميا
قونشۇ قونشوسونا تلە قورمويىا
پيس گونوندە دالدالانىب دورمويىا

اوندا حىسرت چىرى جمال اىشگى

«بخشى» دئىر سىنين قدرىيۇي بىللەم
گور سىسىن گلنە سوينجى گوللەم
مندن دانىشماسان دارىخىب اوللەم

دوبارە سس وئرر جمال اىشگى

فاطیراتیم وار

مین جور آجى شیرین خاطیراتیم وار
گئچن گون عشقینین ياشیار عؤمروم

زمان گاه ظولم ائدير گاهدا محبت
خلاصه هر بير آن سووشار عؤمروم

گاه چيخديم داغلارا گاه يئتديم دوزه
چوخ نامرد مرديلن گلديم ئوز ئوزه
گاهدان سارساخلا ر تك باشладيم سؤزه

گاهدا شان حياتا چاليشار عؤمروم

گاه اوړګيم اولدى دونيا يورغونى
گاهداندا اولورام زمان وورغونى
بير دم شهريارى، هر دم وورغونى

شعرين ياد ايلر باريشار عؤمروم

هر دم يادا ساللام گئچن جانلاري
گاهدا آقيشلارام خوش انسلانلاري
گاه دريدر اولان شاهلار خانلاري

ياديما سالاندا قاريشار عؤمروم

گاه گئجهلر آلار يوخونى مندن
گاه گۈزۈمنن آخر گۈز ياشى دن دن
چوخ وقت آغليشارام گولرم هرتن

عؤمرومى كسماقا دانيشار عؤمروم

«بخشى» يانشاخ اولوب گلېبدور ديله
گاه طوفان يارادير گاه دونور سئله
دوزگون نممه يايير ئولكىه ائله
دئير كى اوت توتب آليشار عؤمرۇم

خان چوبان

صفحه ایراندا بیر دُر نهاندور خان چوبان
سوزلری شیرین اثرلی مهرباندور خان چوبان
شاعیر و صاحب کمال شیدای اول مولا علی
معرفت دریاسیدور چوخ خوش زباندور خان چوبان
هر چوبان داغلاردا یايسا نی سسین یا نغمه سین
یا سنسین سئللر آپاردين یا ساراندور خان چوبان
شعریده چوخ ذکر اندیبدور گول بدن گول اوزلودن
ساقچی سونبول گول یاناقدان چوخ جواندور خان چوبان
سوزلری شیرین ادبی افتخار قره داغ
دیده بدخواهه بیر تیر کمان دور خان چوبان
زادگاهی اوشتین باغ و گول و ریحان یئری
بو گولستاندا گزن بیر نفمه خواندور خان چوبان
گاهی مجنون گاهی مجنون شاه و گاهی خان چوبان
محترم اوغلی نباتی قهرمان دور خان چوبان
عاشق سیر و سیاحت دور طبیعت اوغلودور
او سَبَدَن خوش کلام هم خوش بیان دور خان چوبان
اسوهه شعر و ادب دور مظہر عشق و اميد
گاهی شیدا و غزلخوان گه چوبان دور خان چوبان

بیر زمان صاحب حشمدور بیلاق و قشلاق ائدیر
گاهی بیلاقدور یئری گاهی موغاندور خان چوبان
او قوجالمیش وقتیده شیخ شهابدا معتکف
بیر زماندا اوشتیننده صیفی کاردور خان چوبان
هانسی محفیلده اوخونسا اول نباتی شعرلری
هامینین محبوب قلبی خوش نشاندور خان چوبان
شعریده الهام آلب حافظ کیمی اوستادیدن
شمسی دن مولانادان خیام داندور خان چوبان
وئرمرم کل جهانه شعريوين هر سطرينى
چون کی شعر و هر سوژی قلبه ياتاندور خان چوبان
«بخشی» یم من شعريوين وصفینده عاجز قالمیشام
شعرلرین انسانه بیر روح و روآندور خان چوبان

سالىبلار گۈزۈنمىز طوفانە منى

أى آقلاار كىمە دئىيىم دردىمى
امتحانە چكىر زمانە منى

غىم غىصە چولقايىب اۇرەك يارالى
محتاج ائيلە يېسىدى درمانە منى

دوست ياراسى ذىيب مىن ملالىيم وار
بىر خىىدە قدىيم پوزغۇن حالىيم وار
آيدىن اوئەگىمىدە خام خىالىيم وار

قول ائديب چكدىرىرير هر يانە منى

قحبە فلک وورور يارلاار منه
حسرتلە باخىرام گلىب گئندە
مجنون تك دوشۇرم دشته دمنە

حيوانلار اوخشادىر حيوانە منى

بىلەم كىمە دئىيىم اۇرەك سۆزۈمو
بىر زمان آسووده ائدىيم اوزۇمۇ
بلكە خاموش ائده يانان كۆزۈمۇ
كۈنلۈم آز ائيلىي ديوانە منى

ائشىينلەر عاجز گۈرمەسىنلەر منى
فرهاد تك چوخ ياردىيم داغى دىرنى
ناشى دوستلار ووردو منه ضربەنى
بايقوش تك گەتدىيلر افغانە منى

دوست داشىندان باغرىيم باشى يارالى

داش آتدى اوزوندن سالدى آرالى
حسرتلە باخماخدان رنگىم سارالى
سالىلار گۈرۈنمز طوفانە منى
ایستىرم دردېمى خالقە يازام
عرض ائدم قاپىندا دردلى، يورقونام
«بخشى» دئىير خالق قويىما چوخ يانام
 يولچونام فرض ائتمە بىگانە منى

سن اول ایلان اولسون قرآن ورزقان

دومان قاچیب گونش ساچیب گول آچیب
آرزووا چاتیبسان اینان ورزقان
قوچاقلار يوردوسان ازل بنادان
بوردان قالخیب قوج ستارخان ورزقان
اسپهبدنشنیسن آدین سانین وار
وطنی سونسن دوز اقرارین وار
مغورورسان اسلامی انقلابین وار
تاپیلیب دردیوه درمان ورزقان
شاعیر بونی یازیر گلیر هوسى
سردار ارشد آدی يوردومن بىسى
شارابنل توبونون هنوز وار سىسى
سنه واردی بئله انسان ورزقان
عالیملرین شەھرتىلەي شانلىدى
سەنین جەفرىن وار آدی بلىلىدى
گوللى يىلاغانلىرىن آغىر ئىللەيدى
صادقت يوردوسان اینان ورزقان
سکىز يوز ايل، سن مىلاددان قاباقسان
غىرتىلن سن وطنە داياقسان
دین يولۇندا ياتمىيسان اوياقسان
دونىدا واردى سنه حىران ورزقان

بزکلی ئولكەن وار وقارلى ائلين
يا مهدى دئمگە اوئرگىنىب دىلىن
يوزلۇلە يىلاغىن چىچكلى داغىن

گول چىچكدى با Gundى بوسنان ورزقان

يىلاغىندا دوشىر اوپالار ائللەر
اھر چايىن آخىر گول آچىر چوللەر
داغلاريندا اوخور قمرى بولبىوللەر

بىلدىرچىنلەر ائىلر فغان ورزقان

سەنين سونگوننە مەسى معدىن وار
قەرمان يوردوسان قوچاق ائلين وار
مېنلەرلە جانبازىن مجاھىدىن وار

دین يولوندا وئردىن قربان ورزقان

مشروطە سىردارى سەنە افتخار
سەنە وار دونىيا جان شرافت وقار
قىش سووشوب گلەپ غنچەلى بەھار

داغلاريندا گۈزىر جىران ورزقان

چىچكلى جنگلىن گوللى يىلاغىن
قىزىل معدىن وار افتخارىن
چىچكلىن وار هفتچىشمەن وار هر زادىن

سەنى تحسىن ائدر جەھان ورزقان

سەنين سقىندىلە اولان كتىيەن
اوراتو نىسلىنەن دئىير منم من
أغجە قلعە جوشۇن قلعە بوز ئېن

سەنە واردى قدىم نىشان ورزقان

قوچاق انسانلارдан وارسان يادگار
بو حماسه واردی سنه افتخار
اسلام مكتبليسن ديار به ديار

سندن اسگيک دئير ايمان ورزقان

سنин واردی نئچه زيارت گاهين
طبيعتده يوخدى كمترین آهين
داغلاريوي بزر مارال جيرانيين

سنى تعريف ائدر هر آن ورزقان

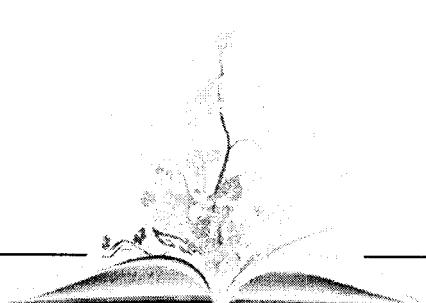
آذربايجان آيدان گوندن دورودى
حقيقىت يازيرام سؤزوم دوغرودى
قهرمان پروردى قوچاق يوردودى

بوردان الهام آيلر دوران ورزقان

شكراولسون آلاها يوخوندى غمين
ايendi يئرين آيلب گۈزل نىيتىن
شاعير «بخشى» بئله كسىر صحبتىن

عدالت يوردودى اينان ورزقان

سن اول ايران اولسون قرآن ورزقان

پايدراهم سوغاٽي

سېزه سوغات گتيرمىش	قەھرمانلار ئولكەسىيندن بو بايرامىن نۇممەسىيندن ظاليملارين نىسسگىلىنىدەن ائىليمىن ظفر سىسىندەن سەرين سولو بولاغلارдан ياشىل باشلى صونالارдан لالە رنگلى ياناقلارдан بال سوزولۇ دوداقلارдан داشقىن خىزىر قىراغىنىدەن يانار اوپلار ديارىنىدەن سەھندىن وقارىنىدەن كوراوغلونۇن نىڭارىنىدەن قوج نبىنىن هجرىنىدەن старханىن ھنرىنىدەن خان چوبانىن چۈرگىنىدەن شان مفانىن دوزلىنىدەن اودى داغلار زىزروھسىنىدەن أوچو گودن بىرە سىنىدەن كەھلىكلىرىن فەرسىنىدەن قوج اىگىتلەر نۇرەسىنىدەن
سېزه سوغات گتيرمىش	سېزه سوغات گتيرمىش
سېزه سوغات گتيرمىش	سېزه سوغات گتيرمىش
سېزه سوغات گتيرمىش	سېزه سوغات گتيرمىش
سېزه سوغات گتيرمىش	سېزه سوغات گتيرمىش

قاطار قاطار دورنالاردان
 خوش باخیشلى صونالاردان
 جانين قويان انسلانلارдан
 سىزه سوغات گتيرمىشم
 آق بيرچكلى آنالاردان
 آذربايچان داغ داشىندان
 مشروطەنین آن ياشىندان
 سبلانىن دىك باشىندان
 مىرىد اوغلانلار ساواشىندان
 بؤيوک بايرام نغمەسىندن
 ايگىتلەرین ئولكەسىندن
 آذربايچان ديارىندان
 آزادلىقىن باهارىندان
 بىو ملتىن غىرتىندن
 كوراوغلونون نعرەسىندن
 قوج اوغلانلار اثىرىندن
 قوجا «بخشى»نىن شعرىندن
 سىزه سوغات گتيرمىشم

شادلیق نخمهسى

بو مجلسه واران گۈزىل انسانلار
سېز الله سېز آلين سلامىم منيم

محبىت چىشمەسى قاينار سىنه مىدە
دوغرو دور دوزگۇندور كلامىم منيم

ال چالىن شاد اولون ھى دئىين گولون
اولماسىن دونيادا غمىن موشگولون
عئومۇر باغچانىزدا آچىلىسىن گولون

آى كىمىن نور ساچسىن جمالىم منيم

جوانلار اگلىشىسىن قوشما مەربان
قوچ اوغلۇ قوچ كىمىن ايگىت قەرمان
دونيا وار ياشاسىن بو گۈزىلر هر آن

دوزگون شعر ياراتسىن خىالىم منيم

گۈزورم بئله مجلس مبارك اولسون
همىشە اورگىز فرحلە دولسون
دostoz شاد اولسون دوشمانىز سولسون

دىسىن تىللى سازا مضرابىم منيم

اگلىشىغىز يئر اولسون گولستان
بولبول چەچەجهه وورسون اوخوسون هر آن
«بخشى» آرزو ائدر مدام خىدادن

تىللى ساز يايىسىن پىامىم منيم

علی(ع)

ای سرور آزادگان ای مشفق و ای مهربان
ای دادگر ای جانفشان سنسن بیزه سردار علی
نهج البلاعن وار سنین ائیلر بیزی همراز دین
سنسن بیزه عز و وقار ای دادگر بیدار علی
سن حیدر کرآرسان واردور الینده ذوالفقار
ای اسلاما رونق وئرن ای دینینه غمخوار علی
ای سائله رحم ائیلیین انگشترين بذل ائیلیین
ای عالمین گول غنچه‌سی سنسن بیزه معمار علی
سنسن ووروپسان مرحبی تثیت ائدیبسن مذهبی
ای اسلامین باش رهبری ای مظلوما دلدار علی
ای سرور دونیا و دین ای ناجی دین مبین
ای مظلوما یار و قرین ای ظالیمه قهار علی
ای فاتح خیر علی ای حیدر و صفردر علی
داماد پیغمبر علی محبوبه دادار علی
ای افتخار دین علی مولای قنبر یاعلی
ای عادل عالم علی ای اسلاما پرگار علی
«بخشی» گلیب درگاهیوا مولا یتنیش فریدینا
دونیا تمام مهدی دئیر وار شائق دیدار علی

قمر

نيه مندن كوسوب ئوز دوندربيسن
اچىلە يىبسن منى ديوانە قمر
ئويمىن زىتى آرادان گئدىپ
سن بىر شمس سن مندە پروانە قمر
فلک كچ اوينادى قدىيى آيدى
دونيانىن ضربىسى قلىيمە ذىدى
ايшиقلۇ چراغىم غېيلەن سوندى
آلەيم يئىشىمى درمانە قمر
گۈزۈم يولدا قالدى قولاغىم سىسىدە
هرە بىر سۆز دئىدى كسىدە ناكسىدە
قاتاسىز قوش كىمەن قالدىم قفسىدە
گۈزۈم نوردان دوشوب ديزىم طاقىدىن
سەندەن خجالىم من هر جەتىدىن
شكى ائتمەدىم الله وئرن نعمتىدىن
مندى آلدى آتدى تەرانە قمر
گىنجە گۈندۈز أغلاماقدى عادتىم
بو أغلاماقي اولوب سەنە سوغاتىم
«بخشى» دئىير سىنسن منىم هر زادىم
آندا اولسون ايمانە قرآنە قمر

گلمیشم درمانه دوکتوو

قلم دوتان اليم سؤزومه باخimer
گلمیشم قاپوا درمانه دوکتور

قوجامان انسانام او زون آرزو وار
رحم ائله آرزو لى انسانه دوکتور

بو بى وفا دونيا ازير بيزلرى
سوموشام آچاغى ذره دوزلرى
منده اثر قويوب زمان سؤزلرى

مين لعنت او خورام شيطانه دوکتور

مجليسler سووارديم گوله گوله من
بوليول تك قونارديم گوللى گوله من
بيلم نيه قالديم يامان گونه من

منن كج اوينويور زمانه دوکتور

تبريزده آچيisan سويملى شهرت
قويمانادان ائده درديمه تهمت
فهميده انسانسان ائله محبت

يابيلرام شهرتيوي هر يانه دوکتور

بيز درده دوشموشم گزيرهم درمان
اميدله گلمیشم قاپوا اينان
شاعير «بخشى» دئير گلمیشم مهمان
رحم ائله قوجامان مهمانه دوکتور

نمازىم منيم

او صيكم بالصلة و حفظها فانها خير العمل و هي عمود دينكم

الله دان آرزو مدي بو هميشه ليك
قال ماسين قضايه نمازىم منيم

قيامت گونونده محشر قopianدا
نمازه واري مدور نيازىم منيم

بيامر وئريي دى سر خط ازل
على دن آلميشيق بو درسى اول
سلمان لاردان اولوب بيزه محول

نماز قيلسام او لماز گناهيم منيم

سي دال شهداء كرب و بلادا
هشدار وئردى تمام آشنا يا يادا
دئدى اكريمى ساتديم صلاتا

بلكه خوش بخت او لا امتيم منيم

ابوالفضلين قولى قلم او لاندا
اصغر دين يولوندا پرپر او لاندا
كرام الكتابين اعمال يازاندا
اولده يازاللار صلاتيم منيم

مسجدىن او جalan تكبيرلر سىسى
دونيا يه پايلىير ظفر نعمتىسى
كعبه نين مسجدى قدسین بناسى

دئىسر مؤمنه وار گمانيم منيم

نماز قبول اولسا اعمال قبولدى
مشهوردى كى نماز عمود ديندى
پس اقمتُ الصلاوة منيم آرزومندى

چون اوندا محو اولار وبالىم منيم

نماز قىلسان شيطان گزر آرالى
قرآن قويوب بىلە قول و قرارى
استكبار اوئره گى اولار يارالى

مسجددن اوجالسا اذانىم منيم

وقت فضيلتده نمازه دورسام
كفرنون اوئرىگىنە يارالار وورسام
خلوتگىھىدە خاليقىن بىر اولسام

اوندا قبول اولار نمازىم منيم

الله وعده وئىrip اۋىز كاتىيندا
مؤمن قوناقدور بېھشت باغىندا
هر گون نماز قلىسام سحر چاغىندا

اوئره كىدن داغىيلار غبارىم منيم

ايستر كارمند سىن ايستر كارگر
ايستر كى راهروسان ايستر كى راهبىر
تنهانماز قويار ايشىنده ائىر

واردور بۇ سؤزومە ايمانىم منيم

رد او لسا نمازین رد او لار اعمال
 او لار سان سنگدل پریشان خیال
 چکلر دوزخه ات سن قیل و قال
 اوندا سنه گلمز یاز بیغیم منیم
 سن قرآن اهلیسن او غول قیل نماز
 نماز قیلان انسان او لار بی نیاز
 «بخشی» شعریوی کسمه هی نماز دان یاز
 او خون سون هر یئر ده کلام میم منیم

الصلوة عمود الدين ان قبلت قبل ما سواها و ان ردت رد ما سواها

ھیات یولداشیم

الیمدن گئدیدی حیات یولداشیم
یامان گونه قویوب زمانه منی

بولبولودوم آیرى دوشدومن گولومدن
غم غصه ائلییب دیوانه منی

خانم آلدن گئدیب من تک قالمیشام
ھیوا کیمین سارالمیشام سولموشام
آل یاشیلی آتیب قارا گئیمیشام

بولوت اولوب چکیب دومانه منی

پوزولدی پرگاریم داغیلدی ائویم
زھرمara دؤندی چۋئك يئدیگیم
باغریمی ياندیریر محتتیم غمیم

گناھسیز سالیبدی زندانه منی

اھل عیال داغیلدی تک قالدى جانیم
نامحرم اولدولار تشك يورقانیم
آھ نالىھ اولدو منیم درمانیم

ناھق محتاج ائتدی درمانه منی

بویوموش دونیانین دولاشیق ایشى
امتحانە چكىر شاهى درويشى
قویدى اوړگىمە غمى تشویشى

مجنۇن تک گزدیردى هر يانه منی

گۈزۈم تولانماسىن فلکىن چىخى
ياتماسىن دونيادا هئىج كسىن بختى
بىچاره «بخشى»نىن قوجامان وقتى
دئير قوى چولقاسىن مورىيانە منى

وطن ھوسیله گلمیشم دیله

یاغیلار بیلسین لر خوش دیاریم وار
سویملی دیلیم وار اقئیداریم وار
عالمه گونش تک ایشيق پایلیسان
نظامى فضولى شەھریاریم وار
بەهاردا گول ڈرەم عطیرلى اولسون
سوسنانى سونبوللى چىچكلى اولسون
شاعیرى ياشادار ائل محبتى
ائل ایچەرە او گرک خطيرلى اولسون
ورغونام وطنە وورغونام ائلە
وطن ھوسیله گلمیشم دیله
وطن باغچاسىندا اوچان بولبوللار
نغمە ياي وطنە نغمە ياي گولە
قوى شاعيرلار چالسىن وطن تارينى
اوazon زمان ائللە دادسىن بارىنى
بختىار دىيئللىرى او شاعيرە كى
يازار ئولكەسىنин آرزو لارينى
خائينين رىشەسىنى يئر اوزره كىن
قوج ائللە يغىلىپ دئسىنلەر احسن
شاعيرلار ائدنىز گۈزل شعر يازا
اوئون آثارىنما ارزش وئرمەسىن

صنت سون انسان سؤور شاعيرى
خاطيرلار باطينى سؤور ظاهيرى
محبت آديلا سوغات وئرسەلر
شادلانار شاعيرين گۈزل خاطيرى
انسانلار هنرين قدرىنى يىلە
صميمى دانيشا صميمى گولە
انسانىن او زمان وقارى وار كى
قونوشما وطنە قونوشما ائلە
«بخشى» يازار محبتىن وطنىدىن
ستارخان ئولكەسى بابك ائلىنىدىن
او انسان شانلىدىر انسانلار ايچرە
اۋەرەگى دولودور خاطير حۇرمىتىن

یاحسین(ع)

یاحسین ای عاشق قرآن حسین
یاحسین ای اصغری گریان حسین

یاحسین ای مظہر ایمان حسین
یاحسین ای خیمه‌سی تالان حسین

آل اطهارین نژادین داندیلار
عتت زهرا تماماً قول قول با غلاندیلار
قوم عدوان خیمه‌وی یاندیردیلار

یاحسین ای کشته میدان حسین
اولدی شهزاده علی اکبر بو گون
قان وئرب الہینه اصغر بو گون
قالمادی آل اللہ معجر بو گون

یاحسین ای زینبی نالان حسین
سالدیلار عباس علمدار قوللارین
نینوادا جان وئرب او غلانلارین
آت دولاندیردی سویوندی بی حیا عدوانلارین

یاحسین ای لبلری عطشان حسین
آغلاشوبدور دوست و دوشمن حاضرین
قپلری یاندیردی هل من ناصرین
قانلی جسمی یئرده قالدی قاسیمین

یاحسین ای عالمه سلطان حسین

نعمشین اوسته کوفییان آت چاپندیلار

پردهلر گئتدى كناره عرشلەرن باخديلار
قدسيان بۇ عىشە حىران قالدىلار

ياحسين اى قدسيان حيران حسين

اھل بيتون قوللارى باغلاندىلار
كوفىيان قرآنى دينى داندىلار
كربلادن شامە تك يوللاندىلار

ياحسين اى خولىيە مهمان حسين

تىديرى سلطانە منزىل ائيلەدى
گۈردولر بىر نور تلائۇ ائيلەدى
خولونون آروادى فرياد ائيلەدى

ياحسين اى گون كىمى تابان حسين

باشىن اوستە گىلى زهرا ياحسين
زىنب كبرا سالىيدور باشه قارە ياحسين
«بخشى» سائىلدور قاپوندا ائيلە چارە ياحسين

ياحسين اى پىكىرى آل قان حسين